శ్రీరస్తు.

శ్రీవేంకటేశ పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమతే హయగ్రీవాయ నమః

శ్రీరంగనాథదివ్యమణిపాదుకాభ్యాం నమః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంత మహాదేశికాయ నమః

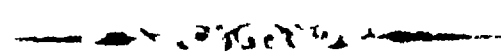

శ్రీమత్కవికథకసింహ

శ్రీమన్నిగమాంతమహాదేశికైరనుగృహీతమ్

శ్రీరంగనాథ

పాదుకాసహస్రమ్

« వక్త్రా వాజిముఖాన్మతామధిగతో వేదాన్తవిద్యాగురుః
శ్రోతా తు శ్రుతిమంత్రపాఠనిరతా యా పూరుషార్థప్రదాత్
వాచ్యా సా మణిపాదుకా కవికథాసంవాదధీరాదరా
ద్యోవ్యా జగతి ప్రతిష్ఠితాయ తేధామాకిమాదృగ్వహే »

శ్రీపుకిపుర్నివాసినా శఠకోప దేశికాచార్యేణ
శ్రీమత్పిష్టపురం రంగనాథాచార్య సాహాయ్యేన యథామతి సంశోధ్య
శ్రీతిరుపతి పుస్తక విక్రేతృ నిలయ ముద్రాక్షరశాలాయాం
ముద్రాపితాంసన్ ప్రకటితం
ప్రమాదీచ సంవత్సరం
1913

శ్రీయై నమః.

శ్రీమతే నిగమాన్త మహాదేశికాయ నమః

టీకా.

తిరువేఙ్గడముడైయానతు తిరుమణికణ్డానార్ అవతారమాన శ్రీరఙ్గనాథనుడైయ దివ్యాజ్ఞైయాలే వేదాన్తదేశికనెన్నుమ్, శ్రీరఙ్గనాయకి కటాక్షత్తాల్ సర్వతన్త్రస్వతన్త్రరెన్నుమ్, తిరునామఙ్గళ్ పెత్తు శ్రీమద్రామానుజ దర్శనస్థాపనాచార్యర్గళిల్ ముఖ్యరాయెழுన్దరుళియిరున్ద ఇన్ద గ్రన్థకర్తావుక్కు యాతుమిడైయిల్లై యెఙ్గుమ్ విళఙ్గిన కవితార్కిక శిఙ్గమెన్నుమ్ తిరునామత్తిల్ పొఱామైకొణ్డు అழకియ మణవాళప్పెరుమాళ్ నయినారెన్బవర్ ఒరుకాల్ కోయిలిల్ తమ్మోడుకూడ ఇవర్ కవిత్వత్తై నిర్వహిక్క వేణుమెన్ఱు ఆగ్రహప్పట్టపోదు, అఙ్గిరున్ద స్వామికళ్ ఒరురాత్రియిల్, (౧౦౦౦) ఆయిరమ్ శ్లోకముళ్ళ ఒరుగ్రన్థత్తై యార్ శెయ్గిఱార్కళో అవర్కళుక్కే కవితార్కికసింహమెన్గిఱ తిరునామమాహక్కడవదెన్ఱార్కళ్.

అప్పోదు అழకియ మణవాళప్పెరుమాళ్ నయినార్ పెరియపెరుమాళ్ తిరువడి విషయమాన, తామ్ పద్మసహస్రమెన్ఱు ఒరు గ్రన్థమ్ శెయ్వదాక ఒప్పుక్కొణ్డు ఉదయత్తుక్కుళ్ మున్నూఱు శ్లోకఙ్గళై

చ్చెయ్దార్ వేదాన్తదేశికరో అత్తిరువడి నిలైకళ్ విషయమాయ్ పాదుకాసహస్రమెన్గిఱ ఆయిరమ్ శ్లోకముళ్ళ ఇన్ద గ్రన్థత్తై యిరాత్రిక్కుళ్ళే తలైకట్టియరుళినార్. ఉపయమానపోదు పెరుమాళ్ సన్నిధియిల్ స్వామికళ్ తిరువుళ్ళాఉక్కమాయిరున్దు ఇరణ్డైయుమ్ పార్త్తు పాదుకాసహస్రత్తిఱ్ కిరైవియన్దు అన్దత్తిరునామమ్ దేశికర్క్కు తకుమెన్రార్కళ్.

సంస్కృతత్తిలుమ్, ప్రాకృతత్తిలుమ్, ద్రమిడత్తిలుమ్, మణిప్రవాళత్తిలుమ్, ఇన్ద శ్రీమద్వేదాన్తదేశికర్ శెయ్దరుళిన ౧౨౦ గ్రన్థఙ్కళై పోలే ఇన్ద పాదుకాసహస్రమ్,

« శిరొన్తుతూప్పుల్తిరువేఙ్గడముడైయాన్
పారొన్తచ్చొన్న పళమొళియుళ్
ఓరొన్తుతానేయమైయాతో
తారణీయిల్ వాళ్వార్క్కువానేఱప్పోమళవుమ్, వాళ్వు. »

ఎన్రుపిళ్ళై లోకాచార్యర్ ముదలాన అభియుక్తర్కళాల్ పోప్పడ శ్లాఘిక్కప్పట్టదున్తి « శాణ్కట్టైయిల్ ఆయిరమ్ తుళైతుకై త్తుప్పుల్ పిళ్ళైయే పిళ్ళై, » ఎన్రుఅప్పయదీక్షితర్ ముదలాన విద్వాన్కళాలుమ్ విశేషమాక శ్లాఘిక్కప్పట్టిరుక్కిన్తతు అతలాల్ యావర్క్కుమ్ శ్లాఘనీయమాయిరుప్పదుమన్తి ముదలిలిన్ద ప్రబన్ధమ్ అచ్చిడలాయిన్తు.

దేశికర్ తిరువవతార వరుషమ్, ౬౦౬ వదాన భవ సంవత్సరమ్, వైకాశిమాసమ్.

శ్రీమద్వేదాన్తదేశికర్ తిరువడికళే శరణమ్.

పీఠికా.

శ్రీమద్వేంకటనాథఘణ్టాంశేనావతీర్ణ శ్రీరఙ్గనాథ దివ్యాజ్ఞాలబ్ధ వేదాన్తాచార్యపద, తత్సహధర్మచారిణీకటాక్షలమ్భిత సర్వతన్త్రస్వతన్త్రతాబిరుద శ్రీమద్వేఙ్కటనాథాచార్యో విపక్షపక్షవిక్షోభదక్షేణ స్వవాదవైభవేన తత్తత్సిద్ధాన్త ప్రామాణ్యతూలాన్యాకృష్యోత్తోలయన్నితరసాధారణతయా శ్రీభగవద్రామానుజ దర్శనవ్యవస్థాపన ధురముద్వహన్వ్యరాజత

శ్రీరఙ్గస్థాన్యాం కదాచిదేవం భూతస్యాచార్యవర్యస్య రాద్ధాన్తికసాత్త్వికసభ్యావతార్థ సమర్పిత కవితార్కికసింహబిరుద సముదఞ్చదృశో మహాజనహామాసి అళగియమణవాళప్పెరుమాళ్ నయినారాఖ్యాః కవితాయాం స్వసాదృశ్యా నిరోద్ధుమాగ్రహాగ్రహగృహీతస్సమాహ్వయత్ తదా మధ్యస్థాస్సమయం వ్యవస్థాపయామాసుః. యస్తావదేకయా రాత్ర్యా పద్యసహస్రాత్మకం ప్రబన్ధం నిర్మాతుమీష్టే స ఏవ కవితార్కికసింహబిరుదమర్హతీతి. ప్రతిజ్ఞాతం చ ప్రతిపక్షిణా వరదకమలసహస్రం కరోమీతి; ఆచార్యైస్తు పాదుకాసహస్రమితి. వరదకమలసహస్ర ముపక్రమ్య త్రిశతీమేవపద్యానాం నిర్మమే ప్రతిపక్షః; దేశికవర్యాస్తు పాదుకాసహస్రం సమ్యగాపూర్య ప్రాదర్శయన్.

ప్రాతః శ్రీరఙ్గపత్తన్నిస్థా మిళితాస్సర్వేపి స్వామినః పరం విస్మయ ముపగతాః తదా శ్రీమద్వేదాన్త దేశికస్యైవోచితమిత్యుద్ఘుష్య ప్రతిపక్షం వ్యనిన్దన్.

ఏవం శ్రీహయవదన కటాక్ష సముదఞ్చిత వైభవేన నిగమాన్త గురుణా సర్వశ్లాఘనీయః పాదుకాసహస్రాభిధేయో మహాప్రబన్ధః ప్రణీతః పఠతాం సర్వాభీష్టసమ్పదం ప్రదదాతీతి ఘుష్టాపథమేవ.

శ్రియై నమః.

శ్రీహయగ్రీవాయనమః.

శ్రీమత్కపిస్థలం రంగనాధార్య విరచిత
శ్రీపాదుకాసహస్రావతార నిదాన వివరణమ్.

శ్రీమాన్వేఙ్కటశైలశేఖరమణిః కారుణ్యవారాంనిధిః ప్రత్యాపన్నతమాంనమామనుపమాం ముక్తేఃపురావర్తనీమ్ । నాథాద్యైర్గురుభిః ప్రకాశ్యచరిత స్తత్కణ్టకానుద్ధరన్ ఘణ్టాం స్వాంనిగమాన్తసూరివపుషా భూమావవాతీతరత్ ॥ ౧ ॥ దూరోత్సారిత వైరిపక్షవిజయా శఙ్కాభృశంకాతర స్వాన్తానాంశతశార్ఙ్గినాం సుమనసా మావన్దనాడిణ్డిమాః । యద్గ్రన్థాశ్శతదూషణీప్రభృతయో యుక్తైః ప్రయుక్తాశ్శివచిద్వాదానామనుకుర్వతేతఘుణతే స్సద్గ్రన్థసమ్పాదినామ్ ॥ ౨ ॥ అమ్నాయత్రితయేవిచిత్రకవితా మార్గేషువర్గేషువా శాస్త్రాణాం సమయేషు వాఽథకుదృశాం వృష్ణాతివిష్ణాతినీ। మేధాయస్యజగత్త్రయేపివిదుషామాపాతధీపాతినా మేకస్త్రాణ్యవలేప గోపమధికం మన్దాక్ష సన్ధుక్షణాత్ ॥ ౩ ॥ శ్రీమాన్రఙ్గసున్ధరా పరిబృఢో హ్యాచార్యసత్సూత్రిణాం ముఖ్యోదాహరణస్యయస్యవిబుధే వేదాన్తధౌరేయతామ్ । సర్వత్రాపిచచాతురీమసదృశీమాలోక్యరఙ్గేశ్వరీ సమ్మానాస్పదసర్వతన్త్ర విలసత్స్వాతన్త్ర్యకీర్తిం ముదా ॥ ౪ ॥ ప్రజ్ఞాశక్తివిభిన్నశాస్త్రవఘూటానమ్రాప్తభూమోయశో ముక్తాధ్యః కవివాదిసింహ ఇతియస్సోఽయంబుధైరీడ్యతే । తస్యైతాంబిరుదావలింసహృదయ శ్రీశ్రీమనోహారిణీం సోఽయంకశ్చిదపారయన్ ప్రతిభ

టోఽనుమాయానిమగ్నాశయః ॥ ౫ ॥ ఐశ్వర్యాస్పదమప్రమేయమహసా
మాచార్యచూడామణిం త్రాస్వహస్తనినీషురాత్మకలయావాణీమభాణీ
దిమామ్ । అస్వార్థంకవిసింహనామయదితే సాకంమయాకల్పనైః పద్యా
న్యద్యవరాఙ్గనాధరసుధాహృద్యాని విద్యానిధే ॥ ౬ ॥ వాచంతస్యని
శమ్యాదరప్లుతటినీస్రోతః పరీవాహవద్దానాగ్రేసర పేశమన్దహాసిత శ్రీసున్ద
రాస్యామ్బుజః । అదత్తప్రతివాచమేవమయితే కుగ్యాప్యతాంసత్కవే
గోష్ఠ్యాంసమ్ప్రతి రఙ్గనాథసదసి సేవాగతానాంసతామ్ ॥ ౭ ॥ త్రయ్య
న్తార్యగురుః కవిస్సచతతో రఙ్గక్ష్మావల్లభస్యాస్థానే విదుషాంపురోనిజ
మభిప్రాయంస్ఫుటీచక్రతుః । ప్రోచుస్తేవిదధీతయస్తుయువయో రస్యాం
రజన్యాంహరేః దివ్యస్తోత్రసహస్రపద్యరచనాం సస్యాత్కవిగ్రామణీః ॥
ఆజ్ఞామమ్బుజలోచనస్యవిదుషామాస్యారవిన్దోదితా మాచార్యోవినయా
నతేనశిరసా మాలామివాదాయతామ్ । సాన్ధ్యంకర్మసమాప్యయోగజ
సుఖం సంసేవ్యసర్వోత్తరామేకేనైవవినిర్మమే స్తుతిమిమాంయామేనకిం
వాఽక్షరైః ॥ ౯ ॥ ప్రజ్ఞానాంపణవాగమిష్యతి కమప్యుత్కర్షమేషాస్తు
తిర్నత్యైవంపణవాఽభవత్ప్రశతను శ్లోకాతిరేకాదివ । మాహాత్మ్యం
విభుపాదయోర్మహురద స్తుత్యాజగత్యాంకయోః కల్ప్యన్నేమముష్మై
ష్యతీతినబభుః పాదాన్తదాసీంవిభోః ॥ ౧౦ ॥ బిమ్బేప్యస్యసహస్రపాదల
సితే యా రఙ్గిణః పాదుకా నిత్యంభాతిచతుర్గుణైర్విలసితే పాదైస్సహస్రైః
శ్శుభైః । గన్ధేఽస్మిన్గురుపుఙ్గవేనగదితే సైషా శ్రియం కామపి ప్రాప్స్య
తీతి సేవితుందినమణిః ప్రాప్తోఽనురక్తోఽమ్బరమ్ ॥ ౧౧ ॥ వేదోత్తంస
గురుస్తతోదినముఖే ధర్మాయకర్తుంగతః సాకంశిష్యగణైరుదఞ్చితభ
క్తిర్గేహంజగాహే హరేః । నీత్వాయామవతీంనవపద్యరచనామాత్రేణధీ
రోఽపితాంనిద్రాముద్రితలోచనః పరిజనై రత్రాజగామాన్వితః ॥ ౧౨ ॥
గోష్ఠీంరఙ్గపతేఃపురన్దరసభాహఙ్కారహుఙ్కారిణీ మాసేదుర్విబుధాః
కుతూహలవశాకృష్టా బభూవుః ప్రజాః । తత్రాద్యక్కవివాదిసింహనినదం

శ్రుశ్రూషుభిర్వారితో వాద్యానాం నివహైరాధృతత్రైవ ఇవా ముష్మా ద్వ్యైరంసీత్ తదా ॥౧౩॥ ప్రాచీనోక్తివచనదేశికమణిస్సాహస్రసఙ్ఖ్యైస్స్త్ర దానానాంకౌరిగుణప్రకాశకతయాహ్లాదైర్యస్స్వపదైర్యరసా । రోలమ్బా నివబోధితామ్బుజవనీ రేఖైర్మయూఖైరవిస్తస్యాగ్రే కమలేక్షణవ్యసక లా నుల్లాసయామానతాన్ ॥౧౪॥ అస్మాకంసుకృతైః పురన్దరగురుః కిం వావతీర్ణో మహీమాహోస్విద్ధనుజన్మనాంగురురసౌ వాల్మీకజన్మాఽథ థవా । కింవా వ్యాస ఇతి ప్రతర్క్యవిబుధైః కేవంస్తునిశ్చీయతే కశ్చిత్పా క్తసూక్తిసు స్త్రకదరీనఖ్యాతిపక్షాననః ॥౧౫॥ స్త్రబ్ధావిస్మయవారిరాశి జఠరే మగ్నాన తాఃమణ్డలీవేదాన్తార్యగురోర్గుణైరవితరామాకృష్యమా ణాతతిః । అర్థ్యాభిస్తుతిభిస్తనవార్హమనఘం తుష్టావవాచాంనిధిం స త్రోపాత్తవివాదిసింహ ఇతితంప్రఖ్యాపయామానచ ॥౧౬॥ కాలేత్ర కవిస్సతు ప్రతిభటో వేదాన్తవిద్యాగురో స్సత్పద్యానినిశమ్యనిర్గతమదో రేజేదివాదీపవత్ । నప్రాచీకశదేవనైజకవితాం హాస్యత్వజన్మాస్పదం ప్రాగాసీదథదేశికేన్ద్రిమసర్స్వన్నసుక్తిమాస్తవ్యయః ॥౧౭॥ మన్యేమాన్య ముకున్దసున్దరవదత్రాణాభిధానత్రకే రఙ్గస్థాన ముపాగతాభరతసత్కా రైర్యకోలమ్బితా । నేవ్యత్రినిరుఃప్లవంసుఖతరం భావైర్జనాఽసాశ్వి త్రైకేతత్పద్యమయోద్రిశాసుపట్పైః ప్రాచీకశత్స్యన్దనా ॥౧౮॥ వక్త్రా తాఽముఖాత్మ కామధిగతో వేదాన్తవిద్యాగురుశ్శ్రీకాన్తుఙ్గ భుజఙ్గపు ఙ్గవతమాకాయాపురాణఃపుమాన్ । వాద్యానామణివాదుకాదివిపదాం చూడాధిరూఢా పదాతోవ్యస్యాజగతిస్తుతేర్విజయతే భూమాకిమాద త్వహే ॥౧౯॥ యేకావ్యస్య చిరస్తనై రభిహితామాధుర్య ముఖ్యాగు ణాయాశ్చోపబృంహితయోర్విధాలసదదు ప్రాసోపమాద్యస్తథా । వై దర్భీముఖరీతయోధ్వనిభిదాయాస్తస్య జీవాతవస్తస్మిఖ్యాస్పదమేతదేవ భవతాంచేతోఽత్రమానంబుధాః ॥౨౦॥

శుద్ధాశుద్ధపత్రికా.

పుట.	పఙ్క్తి.	అశుద్ధం.	శుద్ధం.
1	10	నిత్య	నిత్యం
1	14	వ	స
2	17	వ	వః
7	13	తం	త్రం
8	8	త	త్ర
13	24	తే	త్రితేషు
16	7	స	స్ర
17	4	ప	త్త
22	1	త్త్వం	త్వం
31	18	పం	ష్టం
37	17	మ	వ
37	19	ర్న్యవ	ర్న్యవ
43	20	౦	ద్ధి
45	17-20	ధా	ధాంతం
49	18	ర	రం
,,	,,	త్మ	జ
50	4	తం	తం
52	20	ర	రు
53	3	న్యాం	న్వ్యాం
61	14	శ	సి
75	2	౦	వ
76	13	క్తా	క్తా
77	1	ధి	ధ్రి
80	19	మగతక	శతముఖ
81	8	౦	షం
81	19	౦	వు

82	6	ణి	ణి
83	4	బు	ం
83	24	నిమ	ం
83	,,	ం	నిమ
84	9	ం	ర
84	12	భ	భ్ర
84	19	చు	తు
86	26	ర్ప	ర్పి
87	5	మ	ము
88	11	స	శ
88	11	ఫ్రాం	గాఢం
88	15	స్వ	స్వి
88	17	ప్ర	ప
88	17	తం	త్రం
89	1	యు	యుం
89	2	దే	తే
89	14	స్వ	స్వి
89	19	యూ	యు
89	19	ం	ను
,,	21	ం	ర్వి
,,	25	ం	వ
92	3	వి	వి
93	8	స	వ
,,	13	షం	పం
,,	17	క్షై	క్షై
95	11	త్రై	త్రై
96	11	హా	హా
98	12	వి	వీ
,,	18	తి	తీ
99	2	సం	షం

101	15	తో	తే
104	2	శై	శైః
,,	12	ద్యి	ద్వి
,,	,,	హి	హి[illegible]
105	6	ప్ర	శ్ర
,,	15	మా	మాః
106	5	కృయ	క్రీడా
,,	6	ద్యా	న్యా
107	4	వి	[illegible]
,,	15	స	[illegible]
108	5	త్రృం	త్ర్యం
,,	6	మా- త్మ	నూ-త్మ
,,	18	త్వే	త్వేవ
,,	21	స్యం	స్వం
111	5	వ	ప
,,	21	ఖాగ్యం	భాగ్యం
113	16	వం	రం
,,	,,	తా	[illegible]
114	7	దృ	ధ్వ
,,	20	స	స్థ
115	13	చ్ఛ	చ్ఛా
,,	17	ప్ర	మ
116	4	ధిసి	పిధి
117	11	తె	తై
,,	19	స్త్ర	శ్త్ర
118	3	సు	షు
,,	7	బూ	భూ
,,	24	దాఘ	[illegible]
120	3	స్థ	స్వ
,,	6	ది	[illegible]

,,	23	ం	వ
121	2	త్మ	క్షి
,,	21	ది	దీ
122	7	[illegible]	[illegible]
,,	9	ణో	నో
,,	13	క్తి	త్థి
,,	18	ల	లా
,,	19	[illegible]	[illegible]
,,	23	త్య	త్యం
,,	,,	అభిజిత	అభజిత
,,	,,	ప్రవాహం	ద్రువాయాంత్యయిముళ సమృద్ధింమూర్తికృత్స్తవానీం
123	5	తుం	తుః
,,	7	త్రై	[illegible]
,,	18	రి	
124	3	శి	
,,	9	[illegible]	[illegible]
,,	10	యు	ఞు
,,	25	హా	హః
125	13	ద్ధి	[illegible]
,,	,,	మ	కల
,,	22	ప	[illegible]
126	6	శ్రే	శ్శే
,,	10	స్న	గ్న
,,	16	త	త్ర
127	6	శ్య	న్యా
,,	13	మహః	మః
,,	19	దా	గా
128	3	ః	స్య
,,	23	మే	శ్రే

130	3	తా	ఢ
,,	,,	నుృ	ను
,,	,,	స్త్రు	్ర
,,	10	గ	ఘు
,,	16	స్యా	స్యా
135	15	నై	వై౯
,,	18	తం	దం
136	1	ధ౯	ఛ౯
,,	7	రా	రా్య
,,	11	క్షి	క్షీ
,,	13	ము	ను

శ్రీరస్తు.

ముఖ్యగమనింపు.

తెలుగు అరవం కన్నడం యీ మూడుభాషలు.

శ్రీవేంకటాచల మాహాత్మ్యం ప్రతి 1-కి వెల 0—2—0

శ్రీ మన్నిగమాంత మహాదేశికులవారిచే
అనుగ్రహించబడిన శ్రీరంగనాథపాదుకాసహస్రం
మూలం ప్రతి 1-కి వెల 0—6—0

మరియు శ్రీవేంకటేశ్వరులు అలుమేలుమంగ
తాయార్లు వీర్లను ఒకటిగాచేర్చియుండు పోటోగ్రావు
పటంరకములు 5

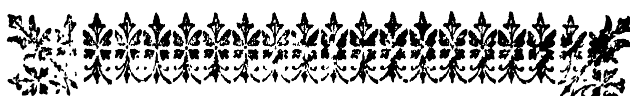
గరుడవాహనం తాయార్లు రకం 1-కి వెల 0—4—0

వజ్రకవచం తాయార్లు

శేషవాహనం తాయార్లు

కళ్యాణోత్సవం డిటో వుభయనాచ్చిమార్లతో
చేరినది తిరుచానూరు తాయార్ల తెప్పోత్సవం
రకం 1-కి వెల 0—4—0

కావలసినవారు కే. సుందరాచార్యులు అండ్ బ్రదర్స్,
చిరుచానూరు.
తిరుపతి.

శ్రియై నమః.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

శ్రీమతే నిగమాన్తమహాదేశికాయ నమః.

శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే

ఆద్యా ప్రస్తావపద్ధతిః.

శ్రీమాన్వేఙ్కటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।
వేదాన్తాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥
సన్తః శ్రీరఙ్గపృథ్వీశ చరణత్రాణశేఖరాః ।
జయన్తి భువనత్రాణ పదపఙ్కజరేణవః ॥ ౧ ॥

భరతాయ పరం నమోఽస్తు తస్మై ప్రథమోదాహరణాయ భక్తిభాజామ్ । యదుపజ్ఞమశేషతః పృథివ్యామ్ ప్రథితో రామపదపాదుకాప్రభావః ॥ ౨ ॥

వర్ణస్తోమైః కుశికసుమనోవాసనా ముద్వహన్తీ మామ్నాయానాం ప్రకృతిమపరాం సంహితాం దృష్టవన్తం । పాదే నిత్యప్రణిహితధియ పాదుకే రఙ్గభర్తుః వ్యాఖ్యామానం మునిమిహ భజే త్వామహం గోత్రనామ ॥ 3 ॥

దివ్యస్థానాత్త్వమివ జగతీం పాదుకే గాహమానా పాదన్యాసం ప్రథమమనఘా భారతీ యత్ర చక్రే । యోగక్షేమం సకలజగతాం త్వయ్యధీనం స జానన్ వాచం దివ్యాం దిశతు వసుధా శ్రోత్రజన్మా మునిర్మే ॥ ౪ ॥

నీచేపిహంతమమమూర్ధనినిర్విశేషం తుఙ్గేపియన్నివిశతే నిగమోత్తమాఙ్గే । ప్రాచేతసప్రభృతిభిః ప్రథమోపగీతం స్తోష్యామిరఙ్గపతిపాదుకయోర్యుగంతత్ ॥ ౫ ॥

ధత్తేముకుందమణిపాదుకయోర్నివేశాద్వల్మీకసంభవగిరాసమతాంమమోక్తిః । గంగాప్రవాహపతితస్యకియానివస్యాద్రథ్యోదకస్యయమునాసలిలాద్విశేషః ॥ ౬ ॥

విజ్ఞాపయామికిమపి ప్రతిపన్నభీతిః ప్రాగేవరఙ్గపతివిభ్రమపాదుకాభ్యామ్ ॥ వ్యక్తింతమాస్పదసతీం విగణయ్యనూనం సంతస్స్పృశంతునదయైవమదీయసూక్తింతే ॥ ౭ ॥

అశ్రద్దధానమపినన్వధునాస్వకీయే స్తోత్రేనియోజయసి మాంమణిపాదుకేత్వమ్ । దేవఃప్రమాణమిహ రఙ్గపతిస్తథాత్వే తస్యైవదేవిపదపఙ్కజయోర్యథాత్వమ్ ॥ ౮ ॥

యదాధారంవిశ్వంగతిరపిచయత్తస్య పరమాతమప్యేకాధత్సే దిశసిచగతింతస్యరుచిరామ్ । కథంసాకంసారేర్దురితహరణహరదుర్బోధమహిమాకవీనాం క్షుద్రాణాంత్వమసిమణిపాదుస్తుతిపదమ్ ॥ ౯ ॥

శ్రుతప్రజ్ఞాసంపత్స్మరహిత మహిమాన కతికతిస్తువంతి త్వాం సంతస్సృతికుమారకణ్ఠాహారిగిరః । అహంత్వల్పస్తద్వద్వ్యదిహ బహుజల్పామి తదపి త్వదాయత్తంరఙ్గక్షితిరమణపాదావనివిదుః ॥ ౧౦ ॥

యదేవస్వామిత్వాంశ్రియమగ చరణత్రాయిణితతో మహిమ్నః కాష్ఠాని స్తవమమతుసంపన్నిరవధిః । కునాలీధాకామం భవతుసురసింధు భగవతీ తదేషాంభూతానామపిసంతావరహితా ॥ ౧౧ ॥

మితప్రేక్షాలాభ క్షణపరిణమత్పంచషపదా మదుక్తి
స్త్వయ్యేషా మహితకవిసంరంభవిషయే । బకస్థేయం హంసా
వలిచరణధాత్రీ క్షితితలే ముహూర్త్వార్త్యాధూతే ముఖపవన
విష్ఫూర్జితమివ॥౧౨॥

నిస్సందేహనిజాపకర్ష విషయోత్కర్షోఽపి హర్షో
దయ ప్రత్యూహక్రమభక్తి వైభవభవద్వైయాత్యవాచాలితః।
రంగాధీశ పదత్రవర్ణనకృతారంభైర్విగుంభైర్గిరాం వర్త్మా స్వా
దిషు వేఙ్కటేశ్వరకవిర్నాసీరమాసీదతి॥౧౩॥

రఙ్గక్ష్మాపతి రత్నపాదుక భవతీం తుష్టూషతో మే గవా
జృంభంతాం భవదీయ శింజితసుధా సందోహసందేహదాః॥
శ్లాఘాఘూర్ణితచంద్రశేఖరజటాజంఘాలగఙ్గాపయస్స్రోతో దేశ
విశృంఖలప్రసరణోత్సిక్తాస్స్వయంసూక్తయః ౧౪।

హిమవన్నళసేతుమధ్యభాజాం భరతాభ్యర్చిత పాదు
కావతంస । అతపోధనధర్షితాగ్య్ర కవీనా మఖిలేష్వస్మి మనోర
థేష్వబాహ్యః॥ ౧౫।

అనిదంప్రథమస్య శబ్దరాశేరపదం రఙ్గధురీణ పాదుకే
త్వాం । గతిభీతిభిస్తువన్వ్యామోహాత్పరిహాసేన వినోదయామి
నాథమ్॥౧౬॥

వ్యుత్పత్తిభిర్బహువిధాభిరాశ్రితా వేఙ్కటేశ్వరకవేస్సర
స్వతీ।అద్యరఙ్గపతిరత్నపాదుకే నర్తకీవభవతీం నిషేవతాం॥౧౭॥

అపారకరుణాంబుధేస్తవఖలు ప్రసాదాదహం విధాతు
మపిశక్నుయాం శతసహస్రికాం సంహితాం। తథాపి హరిపా
దుకే తవగుణౌఘ లేశస్థితే రుదాహృతిరియంభవేదితి మితాపి
యుక్తాస్తుతిః॥౧౮॥

అనుకృతనిజనాదాం సూక్తిమాపాదయ తీ పునఃసిపచ సిచర్యాం సావధానామమస్యాః । నిశమయతి యథాసౌ నిద్రయా దూరముక్తగ్ల పరిషదిసహాలక్ష్మ్యా పాదుకేరంగనాథః ౧౯॥

త్వయివిహితామ్తుతిరేషా పదరతేణిభవతి రంగనాథపదే। తదుపరికృతా సపర్యా సముతామివ నాకినాంశిరసి॥ ౨౦॥

ఇతి కవితార్కిక సింహస్య సర్వతంత్ర స్వతంత్రస్య శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య కృతిషు శ్రీరంగనాథ పాదుకాసహస్రే ప్రస్తావ పద్ధతిః ప్రథమా

శ్రీమతేనిగమాన్తమహాదేశికాయనమః.

శ్రీరామాయనమః.

శ్రీమతేరామానుజాయ నమః

శ్రీరంగనాథపాదుకాసహస్రే

ద్వితీయా సమాఖ్యా పద్ధతిః

వందేవిష్ణుపదాసక్తాం తమ్యసింతాంచపాదుకాం। యథాథాశతజిత్సంజ్ఞా మచ్ఛిత్తవిజయాద్వయోః॥ ౨౧॥

ద్రమిడోపనిషన్నివేశశూన్యా నవిముక్తిరమునాయు రోచయివ్యత్ । ధ్రువమావిశతిస్మ పాదుకాత్మా శఠకోపస్స్వయమేవ మాననీయః॥ ౨౨॥

నియతంమణిపాదుకే దధాన స్వముని స్తే శఠకోప ఇత్యభిఖ్యాం। త్వదుపాశ్రిత పాదజాతవంశ ప్రతిపత్త్యైవరమాతతానమాపమ్॥ ౨౩॥

మునినా మణిపాదుకే త్వయా చ ప్రథితాభ్యాం శఠకోప సంజ్ఞయైవ। ద్వితయం సకలోపజీవ్యమాసీత్ప్రథమేన శ్రుతిరస్య తత్పదర్థః॥౨౪॥

ఆకర్ణ్య కర్ణామృతమాత్మనంతో గాథాసహస్రం శఠకోపసూరేః। మంజుప్రణాదాం మణిపాదుకే త్వాం తదేక నామానమనుస్మరంతి॥౨౫॥

యస్య ప్రపన్నవ్యపదేశతుఙ్గాం శేషత్వకాష్ఠామభజన్మురారేః। తస్యాపి నామోద్వహనాత్త్వయాసౌ లఘూకృతోభూచ్ఛఠకోప సూరిః॥౨౬॥

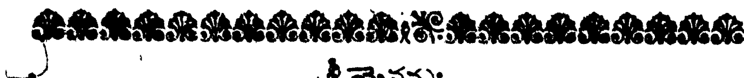
శయ్యాత్మనా మధురిపోరసి శేషభూతా పాదాశ్రయేణ చ పునర్ద్విగుణీకృతం తత్। భూయోపి భాగవతశేషతయా తదేవ వ్యక్తం పదావని శఠారిపదం బిభర్షి॥౨౭॥

పద్యేన దేవి శఠకోపమునిస్త్వవాసీత్తస్యాపి నామ మహనాన్మణిపాదుకే త్వమ్। శేషీ బభూవ యువయోరపి శేషశాయీ శేషంత్వశేషమపి శేషపదే స్థితం వః॥౨౮॥

విన్ధ్యస్తంభాదవిహతగతేర్విశ్వగాచాంతసింధోః కుంభీసూనోరకుసుమకలిగ్రాసినస్స్వైరభావాః। నిత్యం జాతా శఠరిపుతనోస్సంప్రవృత్తిర్ముఖాత్తే ప్రాచీనానాం శ్రుతిపరిషదాం పాదుకే పూర్వగణ్యాః॥౨౯॥

శఠకోప ఇతి సమాఖ్యా తవ రఙ్గధురీణ పాదుకే యుక్తా। మాతేన సహస్రమేవం సూక్తీస్స్వయమేవ యన్మతా భవతీ॥౩౦॥

ఇతి కవి తార్కిక సింహస్య సర్వ తంత్ర స్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే
సమాఖ్యా పద్ధతిర్ద్వితీయా.
శ్రీమతే నిగమాన్తమహాదేశికాయ నమః.

శ్రీరైమెనమః.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః.

శ్రీమతే నిగమాన్తమహాదేశికాయనమః.

శ్రీరఙ్గనాథపాదుకాసహస్రే

తృతీయా ప్రభావపద్ధతిః.

వందే తద్రఙ్గనాథస్య మాన్యం పాదుకయోర్యుగం । ఉన్నతానామవనతిః నతానాం యత్ర చోన్నతిః ॥౩౧॥

నిశ్శేషమంబరతలం యదిపత్రికా స్యాత్సప్తార్ణవీ యది సమస్తమషీ భవిత్రీ । వక్తా సహస్రవదనః పురుషస్స్వయం చేల్లిఖ్యేత రఙ్గపతిపాదుకయోః ప్రభావః ॥౩౨॥

వేదోపబృంహణకుతూహలినా నిబద్ధం విశ్వంభరా శ్రుతి భవేన మహర్షిణా యత్ । వ్యాసేన యచ్చ మధుసూదన పాద రక్షే ద్వే చక్షుషీ త్వదనుభావమవేక్షితుం నః ॥౩౩॥

ప్రత్యాయయంతి పరిశుద్ధధియో యథావ ద్రామాయణే రఘుపురందరపాదరక్షే । కశ్యప్రియం చితమిదం పరమైవ పృథ్వ్యా సంక్షేపవిస్తరదశాసు తవానుభావం ॥౩౪॥

అప్యశ్రుతైరపి వశైరయువివాయకీర్త్యం రఙ్గేశపాదునియతం నిగమావగీతా, । పారం తదర్థముపబృంహయితుం ప్రణీతం రామాయణం తవ మహిమ్ని యథార్థ్య ప్రమాణం ॥౩౫॥

తిష్ఠంతు శ్రుతయస్తతోపి మహితం జాగర్తి తత్పాదుకే తత్త్వాదృక్ప్రథనాయ తావకగుణగ్రామాయ రామాయణం । యద్వాల్మీకిరరవిందసంభవవధూమంజీరశింజానవ స్పర్ధాదుర్ధరపాదబద్ధఫణితిశ్శ్లోకజన్మా కవిః ॥౩౬॥

భక్తిప్రహ్వపురప్రభంజనజటా వాటీపనీతస్ఫుర చ్చూ
డారగ్వధవాసనావతి ముకున్దస్యాఙ్ఘ్రిసన్తుల్గహాముకే । రఙ్గక్షోణి
భృదంఘ్రిపద్మయుగళీ పూర్ణప్రవృత్తేః ఫలం నిశ్చిన్వన్తి విప
శ్చిత శ్శమనసా నిత్యంయదుత్తంసనమ్ ॥౩౭॥

మాతర్మాధవపాదుకే తవగుణాన్ కస్తోతుమస్తోకధీర్గ్గ
కోటీరేషు యదర్పణప్రణయినాం సేవాతుణౌ స్వర్గిణాం । అ
న్యోన్యం ప్రతిలామహం ప్రథమికా సంమర్దకోలాహలం విశ్వ
క్షనవిహారవేత్రలతికా కంపశ్చిరాల్లుంపతి ॥౩౮॥

యోషిద్భూతద్భవంత్యాపాథశకట స్థమానివైమానిక
స్త్రోతస్విన్యవలమ్బనానిభసితోదంచత్పరీక్షాంతి చ। దూత్యాది
వ్వపిదుగ్వచాని పదయోఽకృత్యాని మత్వేవయ ద్ధత్తేతత్ప్రణి
యం తదేవచరణత్రాణం ప్రణౌరఙ్గిణః ॥౩౯॥

వందేతన్మధుకైటభారి పదయోర్మిత్రం పదత్రద్వయం
యత్తద్భక్తిభరానతేన శిరసా యత్రక్వచిద్బిభ్రతి । త్వత్ప్రబ
ష్ఠా వినాడికావధిపదన్యస్త్యానశబ్దాభర త్రాసోత్కం పదశావి
సంస్ఫురద్ధృతిస్త్రైవిష్టపానాంగణాః ॥౪౦॥

పద్మాకాంతపదాంతరంగవిభవా ప్రదిక్త్రంపదత్రంభజేయ
దృక్త్యానమతాం త్రివిష్టపసతాం చూడాపదేవ్యాపీతం । నిత్యా
పీతపఖండదీధితిసుధా సందోహానువైచిత్ర్యమత్యంతమ్నాన
మహాంతమంతికలపచ్ఛాపావటచ్ఛద్మనా ॥౪౧॥

తద్విష్ణోః పరమంపదత్రయుగళం త్రయ్యంతపర్యాతగం
చింతాతీతవిభూతికం వితరతు శ్రేయాంసి భూయాంసి నః। యద్వి
క్రాంతిదశాసముత్థితపదప్రస్యందిపాథస్వినీ నఖ్యైనవపదానత
స్వాతపాతి మాత్రా స్థితిం శూలినః ॥౪౨॥

అంబుస్యాంబునిధౌ శయానస్యగతిభి ర్మీనాన్యైః కియద్గమ్యతే శైలేనాపి కియద్వ్యలంఘి రభసోత్క్షిప్తవక్షైశ్వరైః । విక్షేపాత్ యతిపునః క్షితిభృతా మందేనగంభీరతా కింతైః కేశవపాదుకాగుణమహామ్భోధి స్తటస్థావయమ్॥౪౩॥

పదకమలరజోభిర్వాసితే రఙ్గభర్తుః పరిచితనిగమాంతే పాదుకే ధారయంతః । అవిదితపరిపాకం చంద్రముత్తంసయంతే పరిణతభువనంత త్పద్మమధ్యాసతేవా॥౪౪॥

సకృదపి కిలమూర్ధ్నా శార్ఙ్గిణః పాదుకే త్వామ్ మనుజమనువహంతం దేహబంధవ్యపాయే । ఉపచరతి యథార్హం దేవవర్గ స్త్వదీయ స్సతునియమిత భృత్యోక్షోపమాత్రః కృతాంతః॥౪౫॥

పదసరసిజమేతత్ పాదుకే రఙ్గభర్తుః ప్రతినిధిపదవీం తే గాహతే స్వేనభూమ్నా । తదిదముభయధాచే త్తిష్ఠత స్తస్యనిత్యం కథమివ విదితార్థా స్త్వాంభజంతే మహాంతః॥౪౬॥

శ్రుతిశిరసినిగూఢం కర్మణాంచోదితానాం త్వదవధి వినివేశంనాధిగంతుంక్షమాణాం । పరిహసతిమురారేః పాదుకే బాలిశానాం పశువధపరిశేషాన్ పణ్డితోన్నామయజ్ఞాన్ ॥౪౭॥

జనయితుమలమఘ్యం దైత్యారిపాదరక్షే సమతిమహతిదేవే నాకసింధోశ్శిరస్థాః । ముహురహిపతిచూడా మౌళిరత్నాభిఘాతాత్ పరిణతలఘిమానః పాధసామూర్తయస్తే॥౪౮॥

పదసరసిజయో స్త్వం పాదుకే రఙ్గభర్తుర్మనసి మునిజనానాం మౌళిదేశే శ్రుతీనాం । వదసిచసుకవీనాం వర్తసే నిత్యమేవ తదిదమవగతంతే శాశ్వతం వైశ్వరూప్యం॥౪౯॥

పరిసరవినతానాం మూర్ధ్నిదుర్వర్ణపత్త్రం పరిణమయసికాలే రఙ్గపాదుకే త్వం సువర్ణం । కుహకజనవిదూరేణ

తృధేలబ్ధవృత్తైర్గ స్త్వనుఖలువిదితస్తే కావ్యసాధాతువాదః ॥౧౦॥

బలిమథనవిహారాద్వర్ధమానస్య శౌరే రఖిలమపి పదద్భి ర్వ్యక్రమైరప్రమేయాః । అవధిమనధిగచ్ఛన్ పాపరాశిర్మదీయ స్సమజని పదరక్షే సావధి స్త్వన్మహిమ్నా ॥౧౧॥

తటభువి యమునాయా స్తస్థుషీ సన్నివేశా ద్వహతి నిగమశాఖావైభవం నీపశాఖా । పదకమలమిదం తత్పాదుకే రంగభర్తు స్త్వయి భజతి విభూతిం దివ్యశాఖానుశాఖం ॥౧౨॥

శిరసి వినిహితాయాం భక్తినమ్రైర్భవత్యాం సపది తనుభృతస్తా మున్నతిం ప్రాప్నువంతి । మధురిపుపదరక్షే యద్వశేనైవ శేషా మనితరసులభం తద్ధామ హస్తాపచేయం ॥౧౩॥

సకృదపి భువనేస్మిన్ శార్ఙ్గిణః పాదుకే త్వా ముపనిష దనుకల్పై రుత్తమాంగై ర్దధానాః । నరకమివ మహాంతో నాకముల్లంఘయంత స్పరిపది నివిశంతే ప్రాక్తనానాం గురూణాం ॥౧౪॥

శమదమగుణదాంతో దంతకై ర్దేశికానాం శరణమశరణానాం మాదృశాం మాధవస్య । పదకమలమిదం తే పాదుకే రత్నమాసీ దనుదయనిధనానా మాగమానాం నిధానం ॥౧౫॥

పరిచితపదపద్మాం పాదుకే రంగిణస్త్వాం త్రిభువనమహనీయాం సాదరం ధారయంతః । నిజశిరసి విలీనం దేవిమందారమాల్యం నిగమపరిమళై స్త్వై వాసయంతీవ దేవాః ॥౧౬॥

కనకసరిదమాపే కల్పవృక్షస్య ఘృష్ణాగ్ర పదకమలయుగ్మా పాదుకే మద్గిరీత్వం । పరిణతి మధురాణాం యా ఫలానాం సవిత్రీ వహసి నిగమాన్నై స్సదృశం తత్పదానాం ॥౧౭॥

పరికలయసి చేత్త్వాం పద్మవాసానిషేవ్యే పదకమలయుగం త్వాం పాదుకే రంగభర్తుః । అవిదితనిగమానా మానమస్తాదృశానా మఘటితఘటనే తే శక్తిరావిష్కృతా స్యాత్ ॥౧౮॥

2

శ్రుతిశతశిరశ్చూడాపీడనీపీడయితుంత్వమే దురిత పరి
తాపోఘాతానమోఘవిసర్పిణః । క్రమపరిణమద్వేధశ్శ్రేణి
శిఖామణిఘట్టనా మసృణితతలే రఙ్గక్షోణిభృతో మణిపాదుకే॥

జగజ్జననరక్షణక్షపణసఙ్గినో రఙ్గిణః పవిత్రతమమామ్రేడి
యే భగవతస్స పదత్రద్వయమ్ । శివత్వకరణక్షమ త్రిదివసిన్ధు
సమ్బన్ధినమ్ ప్రధాన్యచరణస్యజ ప్రణిదధాతి యత్రప్రభుః॥౮౦

యదధ్వరభుజాంశిరస్సు పదయుగంచ రఙ్గేశితుర్ద్రఢం
ఘటయితుం క్షమం భవతి శేష శేషిత్వతః । శిరస్త్రమిదమస్తు
మే దురితసిన్ధుమున్థింధయం కదధ్వవిహతిక్షమం కిమపితత్పద
త్రద్వయమ్॥౮౧॥

సముత్థితి చేతసి స్థిరనివేశితా తావకీ ముకున్ద మణిపా
దుకే ముహురుపాసనావాసనా । ఉదర్కపరికర్మితా నుపరిపర్వ
ణాళవీణాతానస్థగితగర్భితా సమరశంభళీవిభ్రమా॥౮౨॥

విగాహంతే రఙ్గక్షితిపతిపదత్రాయిణి సకృ ద్వహంతస్త్వా
మన్తర్విహితశుచేలవ్యతికరాః । మదోద్దామస్తంబేరమకరట
నిర్యన్మధుఝరీ పరీవాహ ప్రేఙ్ఖద్భ్రమరముఖరా మఙ్గళ
భువమ్॥౮౩॥

అధిదైవతమావతత్సుకల్పే వ్యధికారం భజతాం పితా
మహానామ్ । అభిరక్షతు రఙ్గభర్తురేషా కరుణా కాచన పాదు
కామయాసః॥౮౪॥

ధ్రువమిన్ద్రియనాగ శృఙ్ఖలా వా నిరయద్వార నివారణా
ర్గళా వా । అనపాయపదాధిరోహిణీ వా మమ రఙ్గేశవిహార
పాదుకే త్వమ్॥౮౫॥

శరణాగతసార్థవాహశీలాం శ్రుతిసీమన్త పదప్రసాధ
నార్హామ్ । అధిరఙ్గముపాస్మహే మురారే ర్మహనీయాంత
పనీయపాదుకేత్వామ్॥౮౬॥

ఇహ యే భవతీం భజంతి భక్త్యా కృతినః కేశవ పాదుకే నియుక్తాః । కథయా స్మృతిరోహితం తృతీయం నయనం త్రీణి ముఖాని వా కిమేషాం॥౧౭॥

మధువైరిపరిగ్రహేషు నిత్యం క్షమయా త్వాం మణి పాదుకే సమేతా । తదపేక్షమసేవత కిం పరేషాం త్రిదశాధీశ్వర శేఖరే నివేశం॥౧౮॥

ద్వితయం ప్రథయంతి రంగభర్తుః కతిచిత్త్వాం ఘనపాదుకే శరణ్యాం । అభయాన్వితమగ్రిమం కరం వా భవతీ శేఖరితం పదాంబుజం వా॥౧౯॥

భరతాశ్వసనేషు పాదశబ్దాత్ వసుధా శ్రోత్రసముద్భవో మునీంద్రః । పఠతి త్వయి పాదుకే తతస్త్వం నియతం రామపదాదభిన్నభూమా॥౨౦॥

మహితేషు విమృశ్య దిక్పతీనాం పదమేవ ప్రతిపద్య దైత్యహంతుః । పరిరక్షసి పాదుకే పదం త్వం క్వను భిద్యేత గరీయసాం ప్రభావః॥౨౧॥

జగతామభిరక్షణే త్రయాణామధికారం మణి పాదుకే వహంత్యోః । యువయోః పరికర్మకోటి లగ్నం చరణద్వంద్వమవైమి రంగభర్తుః॥౨౨॥

పదరక్షిణి వత్సలానికామం రఘువీరస్య పదాంబుజాదభిన్నాం । యదసాధయత త్వయాంశవత్యా స పునస్తాదృశ మన్వభూద్వియోగం॥౨3॥

అధిగమ్య మహాప్రసన్న పాదుకే త్వాముపనీతాతపవారణైః శిరోభిః । హరితాంపతయో దురాపమన్యైరనఘచ్ఛాయమవాప్నువంతి భోగం॥౨౪॥

అపహాయ నిజానితానుపాయా నరవిందేక్షణ పాదుకే మహాంతః। త్వదనన్యతయా భజంతివృత్తిం త్వదసాధారణభోగసాభిలాషాః॥౭౬॥

ప్రణమంతిసహస్రధీర్విపాశాద్య ఇమే రఙ్గనరేంద్రపాదుకే త్వాం। ఉపజాతమనుత్తమాఙ్గమేషా ముభయేషా మపి చిత్ర ముత్తమాఙ్గం॥౭౭॥

తవకేశవపాదుకే ప్రభావా న్మమదుష్కర్మ చనస్యవంతసారే। నియమేన తథాపివశ్చిమస్య ప్రథమేనైవ పరాభవం ప్రతీమః॥౭౮॥

అస్త్రభూషణతయైవ కేవలం విశ్వమేతదఖిలంబిభర్తి యః। అక్రమేణ మణిపాదుకే త్వయా సోఽపి శేఖరతయైవ ధార్యతే॥౭౯॥

రామపాద సహధర్మచారిణీం పాదుకేఽఖిల పాతకచ్ఛిదం। త్వామశేష జగతా మధీశ్వరీం భావయామి భరతాధిదేవతాం॥౮౦॥

చూడాకపాలవ్యతిషఙ్గదోషం విమోచయిష్యన్నివవిష్ణుపద్యాః। కృతాదరః కేశవపాదరక్షే బిభర్తి బాలేందువిభూషణస్త్వాం॥౮౧॥

త్వయైవసత్యం మణిపాదరక్షే రాజన్వతీ సృష్టిరియం ప్రజానాం। శ్రీరాజ్యదోషప్రశమాయనూన న్నిర్విశ్యసేనాథవిశేషణేన ౮౧।

బిభర్షినిత్యంమణిపాదుకేత్వం విశ్వమ్భరంధామ విశేషభూమ్నా। తవానుభావప్ప్రకటీకృతోఽయం భక్తైరజస్రం భవతీందధానై॥౮౨॥

పరస్య పుంసః పదసన్నికర్షే తుల్యాధికారాం మణి

పాదుకే త్వాం । ఉత్తంసయంతి స్వయముత్తమాఙ్గైః శ్శేషాసనమం శేషగరుత్మదాద్యాః ॥౧౩॥

ముకున్దపాదామ్బుజధారిణీం త్వాం మోహాదనుత్తంసయ తాఙ్జనానాం । మూర్ధ్నిస్థితా మలినపదా భవంతి ప్రశస్త వర్ణావలయస్తదీయాః ॥౧౪॥

భూమిశ్శ్రితానాం భువనస్య ధాత్రీ గుణైరనంతైర్విపులా విభూత్యా । స్థిరా స్వయం పాలయితుం క్షమా న స్స్వవాంసహశా శివదావనిత్వం ॥౧౫॥

స్థైర్యాకుల క్షోణిభృతాం విధత్సే శేషాదయస్త్వాం శిరసా వహంతి । పదప్రసూతా పరమస్య పుంసః పృథ్వీ మహిమ్నా మణిపాదుకే త్వం ॥౧౬॥

దైత్యాధిపానాం బలినాం కిరీటా నిక్షేపణాంతే యదినాభ్యసంధః । రఙ్గేశపాదావనరఙ్గధామ్న స్సోపానతాం ప్రాప్య వహంత్యమీ త్వాం ॥౧౭॥

శేషోగరుత్మాన్ మణిపాదపీఠే త్వం చేతి పాదావని విశ్వమాన్యాః । తుల్యాధికారా యది కిన్ను సంత స్త్వామేవ నిత్యం శిరసా వహంతి ॥౧౮॥

పదస్య పుంసః పరమం పదం త ద్విభర్షి నిత్యం మణిపాదుకే త్వం । అన్యాదృశాం వ్యోమసదాం పదాః త్వయ్యాయతంతే యదిదం న చిత్రం ॥౧౯॥

పాదా మురారేశ్శరణం ప్రజానాం తయోస్తదేవాసి పదావని త్వం । శరణ్యతాయాస్త్వమనన్యరక్షా సంద్రశ్యసే విశ్రమభూమిరేకా ॥౨౦॥

అన్యేషు పద్మా కమలాసనాద్యై రఙ్గేషు రఙ్గాధిపతేః

తేషు ॥ ప్రస్థానవిత్యా మధిగమ్య జాతం పదం మురారే రధికైవ తన్నః॥౯౧॥

త్వమంకరోజేక్షణపాదుకే యః కృతాదరః కిం కురుతే భవత్యాః । అకించనస్యాపి భవంతి శీఘ్రం భ్రూకింకరాస్తస్య పురందరాద్యాః॥౯౨॥

వహంతి యే మాధవ పాదుకే త్వాం మూర్ధ్నాంతపతే దివి నిర్విశంతః । హంసేన నిత్యం శరదభ్రభాసా కైలాసగౌరేణ కకుద్మతా వా॥౯౩॥

రుద్రం శిఖీ దేవగణస్సుభద్రః పద్మాసనం సోఽపి చ పద్మనాభం । నత్వామనంతో నపునస్త్వమన్యం కవేష పాదావని తే ప్రభావః॥౯౪॥

పరస్య ధామ్నః ప్రతిపాదనార్హాం వదంతి విద్యాం యదిహ పాదుకే త్వాం । యతస్త్వదేవాధిగమే ప్రజానాం దూరీభవత్యుత్తర పూర్వమంహః॥౯౫॥

ధన్యా ముకుందస్య పదానువృత్త్యా ద్ధునీయతా యేన సమం చితా త్వం । పాదస్తవిష్ణోరపి పాదరక్షే లభ్యాలకాముష్య ధరీకరోతి॥౯౬॥

అజ్ఞే విష్ణోః కిము తైస్తవేషాం విసృజ్యనాగం సముపాసితా త్వాం । కరోషి నాకిం త్వమపీశకామాన్ కాలేన పాదావని సత్యకామాన్॥౯౭॥

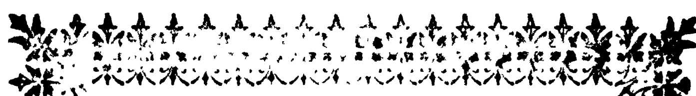
అభ్యాసయోగేన నిగృహ్యమానైః రంతర్ముఖైస్తైరాత్మవిదో మనోభిః । మాతస్త్వయా గుప్తపదం ప్రభావాదన్వేషణీయం త్యాగమికన్నిధానం॥౯౮॥

మూర్ధ్నా దధానాం మణిపాదుకే త్వా ముత్తంసితం

వాపురుషంభవత్యాః । వదంతికేచిద్వయమామనామ స్త్వా మేవసాతాదధి దైవతన్నః॥౯౯॥

మూర్ధ్నాసతామధస్తా దుపరిచవిష్ణోః వదేనసంఘటితాం । అదవీయసీం విముక్తేః పదవీమవయాంతి పాదుకే భవతీం॥౧౦౦॥

ఇతి కవి తార్కిక సింహస్య సర్వ తంత్ర స్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే
ప్రభావ పద్ధతి ర్ద్వితీయా.

శ్రీ ర్నమోనమః.
శ్రీమతేనిగమాంత మహా దేశికాయనమః.

శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే

సమర్పణ పద్ధతిః.

భజామ్యగ్రపాదుకేయాభ్యాం భరతస్యాగ్రజస్తదా। ప్రాయఃప్రతిప్రయాణాయ ప్రాస్థానికమకల్ప్యత్॥౧౦౧॥

రాజ్యాభిషేకయ రఘుపుంగవ మహీపతీనాం పౌరాంశ్చపాదరసికాన్ వ్యథయం చకర్త్రాం । త్వామేవహంత చరణావనిసంప్రయాస్య న్నాలంబత ప్రథమ ముత్తరకోసలేంద్రః॥౧౦౨॥

ప్రాప్తే ప్రయాణసమయే మణిపాదరక్షే పౌరానవేక్ష్య భవతీకరుణ ప్రలాపాన్ । మఞ్జుప్రణాదముఖరావినివర్తనార్థం రామంపద ప్రగ్రహణపూర్వ మయాచ తేవ॥౧౦౩॥

పత్యర్పణాయ భరతే మణిపాదరక్షే రామేణ తాం విరహితాం రఘురాజధానీం । త్వామేవ సప్రణయ ముజ్ఝితనీ మువహంతీం మేనే మహాత్మా దయమానాం మధురామయో ధ్యాం॥౧౦౪॥

రామాత్మనః శ్రుతిపదం మణిపాదరక్షే విశ్వంభరస్య వహనేన పరీక్షితాం త్వాం । విశ్వస్య దేవి వహనే వినివేశయిష్య న్విస్రబ్ధ ఏవ భరతో భవతీం యయాచే॥౧౦౫॥

భక్త్యా పరం భవతు తద్భరతస్య సాధో స్త్వత్ప్రార్థనం రఘుపతౌ మణిపాదరక్షే । కేనాశయేన సమునిః పరమార్థదర్శీ భద్రాయ దేవి జగతాం భవతీమవాదీత్॥౧౦౬॥

రామే వనం వ్రజతి పఙ్క్తిరథే ప్రసుప్తే రాజ్యాపవాదచకితే భరతే తదానీం । ఆశ్వాసయేత్క ఇవ కోసలవాసినస్తా న్నోచే త్త్వమపి సాహసవృత్తిరాసీః॥౧౦౭॥

పాదావని ప్రభవతో జగతాం త్రయాణాం రామాదపి త్వమధికా నియతం ప్రభావాత్ । నో చేత్కథం ను భరతస్య తమేవ లిప్సోః ప్రత్యాయనం పరిణతం భవతీ భవిత్రీ॥౧౦౮॥

మన్యే నియుజ్య భవతీం మణిపాదరక్షే పార్ష్ణిగ్రహస్య భరతస్య నివారణార్థం । రత్నాకరం సపది గోష్పదయన్ విజిగ్యే రామః తృణేన రజనీచరరాజధానీం॥౧౦౯॥

పాదావని ప్రభుశరా న పరాః పర్గ్గా సోఢుం త్వమాత్మమపి మార్గగతిక్షమైవ । యత్త్వాం విహాయ విహితాః పదవీం ధినస్తే దేవేన దాశరథినా దశకణ్ఠనాళ్యాః॥౧౧౦॥

వాక్యే గరీయసి పితుర్విహితే కృతత్వా మాతుర్మనో రథమశేషమవస్థయిష్యః । తస్యై తదా రఘుపతిర్భరతస్య తేనే మాతస్త్వయైవ మణిమౌలినివేశలక్ష్మీమ్॥౧౧౧॥

పాదాంబుజాద్వ్యగళితాం పరమస్య పుంసస్త్వామాదరేణ వినివేశ్య జటాకలాపే । అఙ్గీచకార భరతో మణిపాదరక్షే గఙ్గాధిరూఢ శిరసో గిరిశస్య కాన్తిమ్॥౧౧౨॥

అవికలమనికర్తుం రక్షణేన ప్రలోక్యా రఘుపతిచరణేన న్యస్త దివ్యానుభావాం । అభజత భరతస్త్వామజ్ఞయా పాదరక్షే మణిమకుటనివేశ త్యాగధన్యేన మూర్ధ్నా॥౧౧౩॥

ఇతి మమవికల యోగక్షేమ సిద్ధ్యై ప్రజానా మలమితి భరతేన ప్రార్థితా పాదరక్షే । రఘుపతిరధిరోహన్న భ్యషిఞ్చ త్స్వయంత్వాం చరణనఖమణీనాం చంద్రికానిర్ఝరేణ॥౧౧౪॥

ప్రణయిని పదపద్మే గాఢమాశ్లిష్యతీత్వాం వినిసృత కథితంత ద్వైభవం తే విదంతః । అనుదినమృషయ స్త్వాముదఞ్చ యంత్యగ్న్యగారే రఘుపతి పదరక్షే రామగిర్యాశ్రమ స్థాః॥౧౧౫॥

నియతమపరరోహం త్యాగనాధేయశక్తిం నిజచరణ సరోజే శక్తిమాధాతుకామః । పథమితరధాత్వాం న్యస్యరా మోవిజహ్రే ద్రుమదుమచిత భూమౌ దణ్డకారణ్యభాగే॥౧౧౬॥

రఘుపతిపదపద్మా ద్రత్నపీఠేనివేష్టుం భరతశిరసిలగ్నాం ప్రేక్ష్యపాదావనిత్వాం । పరిణత పురుషార్థః పౌరసఙ్ఘస్స్వయంతే విధిమభజతపర్వ్యేనద్వైతాళికానాం ॥ ౧౧౭ ॥

అనన్యరాజన్యవిదేశనిష్ఠాం చకారవృత్తిం చతురర్ణవాం తాం । భ్రాతుర్నియోగాద్భరతస్తదాత్వాం మూర్ధ్నావహన్ మూర్తిమతీమివాజ్ఞాం ॥ ౧౧౮ ॥

యద్భ్రాత్రే భరతాయరఙ్గపతినా రామత్వమాతస్థుషా లోకోపాస్యనిజాఙ్ఘ్రినిష్క్రియతయా నిశ్చిత్యవిశ్రాణితం ।

యోగక్షేమమవహంసమస్తజగతాం యద్దీయతే యోగిభిః పాద
త్రాణమిదం మితంపచకథామాహాత్మ్యమేనిహ్నుతాం ॥౧౧౯॥

భరతస్యైవముపాస్య ప్రశమిత విశ్వాపవాదదుర్గాథా ।
శేషివశిరసినిత్యం విహరతురఘువీర పాదుకేభవతీ ॥౧౨౦॥

ఇతి కవితార్కిక సింహస్య సర్వతన్త్ర స్వతన్త్రస్య
శ్రీమద్వేఙ్కటనాథస్య శ్రీమద్వేదాన్తాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకాసహస్రే
సమర్పణపద్ధతిశ్చతుర్థీ.

శ్రీరైమోవమః.

శ్రీమతేనిగమాన్తమహాదేశికాయనమః.

శ్రీరఙ్గనాథపాదుకాసహస్రే

ప్రతిప్రస్థాన పద్ధతి ప్రారంభః.

ప్రశస్తేరామపాదాభ్యాం పాదుకే పర్యుపాస్మహే ।
ఆనృశంస్యం యయోరాసీ దాశ్రితేష్వనవగ్రహమ్ ॥౧౨౧॥

భ్రాతాతురసాహాదర ప్రణయఖణ్డనస్వైరిణా పద్మనా
మనేనమేవనమిహావనాదిచ్ఛతా । ఇతీవపరిహాయతన్నివ వృతే
స్వయంయత్పురా పదత్రమిదమాద్రియే ధృతజగత్త్రియం రఙ్గి
ణః ॥౧౨౨॥

దశవదనవినాశంవాఞ్ఛతోయస్యచక్రే దశరథమనఘో
క్తిం దణ్డకారణ్యయాత్రా । సచభరతవిముక్తే సత్యసన్ధస్త్వ
యాసీద్రఘుపతిపదరక్షే రాజధానీంప్రయాన్త్యా ॥౧౨౩॥

అభ్యర్థితవినివృత్తిసహా సా దేవి రఙ్గపతిరత్నపాదుకే ।
అత్యశేతభవతీ మహీయసా పారతన్త్ర్యవిభవేన మైథిలీం ౧౨౪ ॥

అవ్యాహతాం రఘుపతేర్వ్రతతః ప్రతిజ్ఞామంసాధిరో
హణరసే విహితే ధరణ్యాః । ప్రాదాన్నివృత్త్యైవ భవతీ మణి పాద
రక్షే స్పర్శం పదేన విగతవ్యవధానఖేదం ॥ ౧౨౫ ॥

మన్త్రాభిషేకవిరహాద్భుజతావిశుద్ధిం సంస్కారవర్జనవ
శాదభిసంస్కృతేన । మూర్ధ్నా వినాయ భరతో మణిపాదుకే
త్వాం రామాజ్ఞయా వినిహితామివ రాజ్యలక్ష్మీం ॥ ౧౨౬ ॥

రక్షార్థమస్య జగతో మణిపాదరక్షే రామస్య పాదకమ
లం సమయే త్యజన్త్యోః । కిందుష్కరం తవ విభూతిపరిగ్రహో వా
కింవా విదేహదుహితుః శ్రవణాదశా సా ॥ ౧౨౭ ॥

సీతాసఖస్య సహసా చరణారవిన్దాద్భ్రష్ట్యానైకృతప
దా భరతోత్తమాఙ్గే । అరుణ్యానాగమిభితో భవతీ వితేనే మా
యూరచామరభరం మణిరశ్మిజాలైః ॥ ౧౨౮ ॥

మూర్ధ్నా ముకున్దపదరక్షిణి బిభ్రతస్త్వామావిర్మద
స్య రఘువీరమదావళస్య । ఆమోదభిన్నపది దానజలప్రవాహైః
శ్లైభచిరాద్వ్యనుమతీ రుచిరం విలేపం ॥ ౧౨౯ ॥

ఆశాః ప్రసాదయితుమంబ తదా భవత్యాం దైవాదకాణ్డ
శరదీవ సముత్థితాయాం । స్తోకావశేషసలిలాస్సహసాఽభూవు
స్సాకేతయావతవిలోచనవారివాహాః ॥ ౧౩౦ ॥

అన్తేవసన్న చరమస్య కవేస్సయోగీ వన్యాన్ప్రగృహ్య వి
ధానుపదావిశేషాన్ । ఆతస్థుషీం రఘుకులోచిత మాపవా
హ్యాం ప్రత్యుజ్జగామ భవతీం భరతోపనీతాం ॥ ౧౩౧ ॥

జాతత్వదాగమనమంగళదర్శినీనాం సాకేతపక్ష్మళదృశాం చటులాక్షిభృంగైః । జాతాని త్రిసహసా మణిపాదరక్షే వాతాయనాని దనైః స్ఫురపత్రితాని ॥ ౧౩౨ ॥

సాకేతసీమ్ని భవతీ మణిపాదరక్షే మాంగళ్యలాజనికరైరవకీర్యమాణా । కీర్తిస్స్వయంవరపతేర్భువితస్య కాలే వైవాహికీం జనవివహ్నిశిఖాం వరేజ ॥ ౧౩౩ ॥

భక్తేంద్రమండలవతీమణిపాదుకేత్వాం వ్యాధూతచామరకలాపశరత్ప్రసూనా । సద్యోబభూవిధసమగ్రవికాసహేతుస్సాకేతపౌరవనితానయనోత్పలానాం ॥ ౧౩౪ ॥

పైరికంతవక్త్రైర్మణిపాదరక్షే శత్రుంజయంశైలమివాధిరూఢాం । రామాభిధానప్రతిపన్నమార్గైరుత్ప్రాన్తైరుత్తరకోసలాస్త్వాం ॥ ౧౩౫ ॥

ద్రష్టుంతిదా రాఘవపాదరక్షే సీతామివత్వాంవినివర్తమానాం । ఆపన్నయోధ్యాపురసుందరీణాం మాతృత్వలోలాని విలోచనాని ॥ ౧౩౬ ॥

ఆస్థాయతత్రస్ఫుటబిందునాదం స్తంబేరమంతాదృశసన్నివేశం । అధ్యాయ స్త్వంపురమధ్యభాగే పాదావనిత్వత్ప్రణవాశ్రయత్వం ॥ ౧౩౭ ॥

దశగ్రీవస్తంబేరమదళనదుర్దాంతహృదయే విహారస్వాచ్ఛంద్యాద్విశతిరఘుసింహేవనభునం । స్వవాత్సల్యక్రోడీకృతభువనాం దేవభవతీ నిరాబాధాంపాదావనినవిజహౌ కోసలగుహాం ॥ ౧౩౮ ॥

శైకేయావరదానమర్దితనిరాలోకస్యలోకస్యయత్త్రాణార్థం భరతేనభవ్యమనసా సాకేతమానీయత । రామతా

గనహైరసవ్యావిరహాం రంగక్షితీంద్రస్య యత్పాదత్రాణమన స్యాంత్రఫణితెర పీడమిరాడీమహి ॥ ౧౩౯ ॥

సముపస్థితే ప్రదోషే సహసావినివృత్య చిత్రకూటవనాత్ । అథజితపూర్జనపదంవత్సంధేనురివపాదుకేభవతీ ॥ ౧౪౦ ॥

ఇతి కవి తార్కిక సింహస్య సర్వ తంత్ర స్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే
ప్రతిప్రస్థాన పద్ధతి పంచమీ.

శ్రియై నమః.

శ్రీమతే నిగమాన్త మహా దేశికాయ నమః.

శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే

అధికార పరిగ్రహ పద్ధతి ప్రారంభః.

అధిష్ఠేపాదుకాసామే యస్యాస్సాకేతవాసిభిః । అన్వయవ్యతిరేకాభ్యామన్వమీయత వైభవం ॥ ౧౪౧ ॥

మోచితస్థిరచరానయత్నతః కొసలాంజనపదానుపాస్మహే। యెషుకాంశ్చనబభూవవత్సరాం దైవతందనుజవైరిపాదుకా । ౧౪౨ ।

సామ్రాజ్యసంపదిపదానజనోచితాత్వం రామేణసత్యవచసాభరతాయదత్తా । నత్యాంనితేశ్యచరణావనిభద్రపీఠేప్పృథ్వీం బుభోజబుభుజేచయశోవిభూతిం ॥ ౧౪౩ ॥

భోగానసజ్యమనసాం మణిపాదుకే త్వం సృష్టాసి హంత భజతామనుషంగసిద్ధాన్ । తేనైవనూనమభవ ద్భరతస్య సాధో రప్రార్థితం తదిహ రాజ్యమవర్జనీయమ్ ॥ ౧౪౪ ॥

రామప్రయాణజనితం వ్యపనీయ శోకం రక్షాసనే స్థితవతీ మణిపాదరక్షే । పృథ్వీం నిజేన యశసా విహితోత్తరీయా మేకాతపత్ర తిలకాం భవతీ విధత్తే ॥ ౧౪౫ ॥

రామాజ్ఞయా పరవతీ పరిగృహ్య రాజ్యం రక్షాసహం రఘుకులోచితమాశ్రయంతీ । శుద్ధాం పదావని పునర్వ్యతనీష్ట సేయం స్వాతంత్ర్యలేశకలుషాం భరతస్య కీర్తిం ॥ ౧౪౬ ॥

పౌలస్త్యవీరవదనస్తబకావసానా త్పుష్పాణి దండకవనే వ్యపచేతుమిచ్ఛోః । రక్షాధురం ధృతవతీ మణిపాదుకే త్వం రామస్య మైథిలసుతాసహితే ప్రచారే ॥ ౧౪౭ ॥

పాదావని ప్రచలచామరబృందమధ్యే భద్రాసనాంతరగతా భవతీ విరేజే । ఆకీర్ణదివ్యవలిలేఖకమేరోరంభోజనీవ కలహాయితహంసయూథా ॥ ౧౪౮ ॥

మాన్యాగ్రఘూద్వహపదే మణిపాదుకే త్వాం విన్యస్య విగ్రహవతీమివ రాజ్యలక్ష్మీం । ఆలోలమౌక్తికవలయ్యాభరతో జటావానాలంబ్య చామరమనన్యమనాస్సిషేవే ॥ ౧౪౯ ॥

ప్రాప్తే దివం దశరథే భరతే విలక్షే పర్యాకులేషు పరముత్తరకోసలేషు । త్వాం చేదుపేక్షితవతీ క ఇవాథ విష్వగ్గోపాయితుం గహనమస్య విభోః పదం తత్ ॥ ౧౫౦ ॥

భ్రాతుర్వ్యదంబవిరహాద్భరతే విషణ్ణే దాక్షిణ్యమాశ్రితవతీ మణిపాదుకే త్వం । ఆసీదశేషజగతాం శ్రవణామృతం తద్వాచాలకాహళముఖం విరుదం తదానీం ॥ ౧౫౧ ॥

రాజ్యంతదాదశరథాన్వయరామతః ప్రాక్ బిభ్రాణయా
చరణరక్షిణిపీతఖేదం । తుల్యాధికారభజనేన బభూవధన్యోవం
శస్త్వయాంబమనువంశమహీపతీనాం ॥ ౧౫౨॥

వర్షాణితానివృషళోనతపాంసితేపే బాలోనకశ్చిదపి
మృత్యువశంజగామ । రాజ్యేతవాంబరఘుపుంగవపాదరక్షే నై
వావరంప్రతివిధేయమభూత్ప్రసక్తం ॥ ౧౫౩ ॥

విశ్వంత్వదాశ్రితపదాంబుజసమ్భవాయాం యస్యాంప్ర
తిష్ఠితమిదంమణిపాదరక్షే । ఆసీదనన్యశరణా సమయేయభావ
త్సాపిత్వయావనుమతీవిహితప్రతిష్ఠా ॥ ౧౫౪ ॥

ప్రాయేణరామవిరహేష్వధికాతదానీ ముత్సంగమాశ్రి
తవతీతవరాజలక్ష్మీః । కామవదేవినను జీవయితుంజలార్ద్రా
మంగీచకారభవతీ భరతోపనీతాం ॥ ౧౫౫ ॥

వీరవ్రతప్రణయినఃప్రథమేరఘూణాం ప్రాప్తేచిరాయ
భరతేవ్రతమాసిధారం। త్యక్త్వాపరావనితదావి విధాన్విహారా
నేకాసికావ్రతమపూర్వమవర్తయత్వం ॥ ౧౫౬ ॥

కాకుత్స్థపాదవిరహప్రతిపన్నతాపాం నిష్పంకతాము
పగతాంమణిపాదరక్షే । ఆశ్వాసయన్నివముహుర్భరతస్తదా
నీం శీకైరవీజయతచామరమారుతైస్త్వాం ॥ ౧౫౭ ॥

యత్రక్వచిద్విహరతోపిపదారవిందం రక్ష్యంత్వయారఘు
పతేరితిభావయంత్యా । నిశ్శేషమేవసహసా మణిపాదరక్షే
నిష్కంటకంజగదిదంవిదధేభవత్యా ॥ ౧౫౮ ॥

రామంత్వయావిరహితంభరతంచతేన త్రాతుంపదావని
తదాయదభూత్ప్రతీతం । రామానుజస్యభవతాం ఖలుగత్సమ
స్తం జాగరితేనఖలుజాగరణవ్రతేన ॥ ౧౫౯ ॥

అంతఃపురేపరిజనైస్సమమోఘయాత్రై తథ్యార్పితాళవ

సియా వినయోపనతస్సైః । సాకేతలోకేశ్వరపదావనిభూపతీనాం సఙ్ఘట్టనం మకుటపఙ్క్తిభిరన్వభూస్త్వం ॥ ౧౬౦ ॥

ప్రాప్యాధికారముచితం భువనస్య గుప్త్యై భద్రాసనం భరతవందితమాశ్రయంత్యా । మధ్యేవతీర్ణమివ మాధవపాదరక్షే మాతస్త్వయాపి మనువంశమహీపతీనాం ॥ ౧౬౧ ॥

రాజాసనే రఘుకులోద్వహపాదరక్షే నీరాజనం సమభవత్సమయోచితం తే । శ్లాఘానతేనబహుశః పరఘూర్ణితాభిస్సామంతమౌళి మణిమంగళదీపికాభిః ॥ ౧౬౨ ॥

పృథ్వీపతీనాం యుగపత్కిరీటాః ప్రత్యర్థినాం ప్రాణితుమర్థినాం చ । ప్రాపుస్తదా రాఘవపాదరక్షే త్వదీయమాస్థానికపాదపీఠం ॥ ౧౬౩ ॥

ప్రణమ్య రంగేశ్వరపాదరక్షే దూరోపనీతైరుపదావిశేషైః । సభాజయంతిస్మ తదా సభాయాముచ్చైస్తరాముత్తరకోసలాస్త్వాం ॥ ౧౬౪ ॥

అపావృతద్వారమయంత్రితాశ్యం రంగేశపాదావని పూర్వమాసీత్ । త్వయా యదృచ్ఛానుపసుప్తపాన్థం రామే వనస్థేపి పదం రఘూణాం ॥ ౧౬౫ ॥

అనన్యభర్తుర్నృపపాదుకే త్వామభ్యర్చయన్ దాశరథిర్ద్వితీయః । వికల్ప్యమానః ప్రథమస్సుకీర్త్యా వంద్యస్స్వయం వ్యోమసదాం బభూవ ॥ ౧౬౬ ॥

అరణ్యయోగ్యం పదమస్పృశంతీ రామస్య రాజ్యాస్పదే నివిష్టా । అస్థానసిత్యా వికయా పరాస్థస్వగౌరవసాంపరాయరగతేర్విఘాతం ॥ ౧౬౭ ॥

రాజాసనే చేద్భవతీ నివిష్టా రంగేశపాదావని తన్న చిత్రం । యత్రాధిరూఢాః క్రమశః పురా త్వాముత్తంసయంతే రఘుసార్వభౌమాః ॥ ౧౬౮ ॥

భద్రాసనం చారుపరివృత్తమాసీద్దే వికుణ్ఠదక్షిణతో ముఖం తే । కథం భవేత్కాఞ్చనపాదరక్షే రామస్య రక్షోమృగయావిహారః ॥ ౧౬౯ ॥

యావత్త్వయా రాఘవపాదరక్షే జిగీషితా రాక్షసరాజధానీ । తావేవ తావల్లులితా మదాన్ధైరుద్యానశాఖామృగయూథపైస్తైః ॥ ౧౭౦ ॥

మహీక్షితాం రాఘవపాదరక్షే భద్రాసనస్థాం భవతీం స్పృశన్తః । పూర్వే తథాత్వే నియతేపి భూయః కల్యాణతామానశిరే కిరీటాః ॥ ౧౭౧ ॥

అనిచ్ఛతః పాణ్డరమాతపత్రం పిత్రా వితీర్ణం మణిపాదరక్షే । ఆసీత్త్వదర్థం విధృతేన తేన చ్ఛాయా సమగ్రా భరతస్య మౌళౌ ॥ ౧౭౨ ॥

పాదుకే రఘుపతేర్యదృచ్ఛయా ప్రస్థితేవ సవిహారకౌతుకాత్ । అధిరాజ్యమధిగమ్య తే యువాం ముక్తాం వసుమతీమరక్షతం ॥ ౧౭౩ ॥

రఘువీరపదానుషఙ్గమాత్రాత్పరిబర్హేష్వనివేశితా యది త్వం । అధికారదినేషు తత్పునస్తే పరివారాస్తవ పాదుకే బభూవుః ॥ ౧౭౪ ॥

పురుషార్థచతుష్టయార్థినాం పరిషత్తైస్సహితా వసిష్ఠముఖ్యైః । క్రయవిక్రయపట్టనం ప్రజానాం భవత్కాఞ్చనపాదుకే తదానీం ॥ ౧౭౫ ॥

మనుజత్వతిరోహితేన శక్యా వపుషైకేన విరోధినాం నిరాసే । అభవద్భరతాదిభేదభిన్నస్స్వయమారాధయితుం పదావని త్వాం ॥ ౧౭౬ ॥

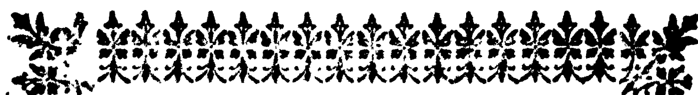
మగధాఙ్గకళిఙ్గవఙ్గముఖ్యైర్విమతాకారంప్రగతేషు

ణస్సైన్యాః । రఘుపుఙ్గవపాదుకే విజిగ్యే భరతస్యాననము
ద్వహాః భవత్యాః ॥ ౧౭౮ ॥

అసితః సనిదానీయ మన్త్రిముఖ్యైర్యద్వా తత్ర్వ యువిని
క్షితిమునాసీత్స్వస్య సంశాధి రాజ్యం । రఘుపతిపదరక్షే రత్న
పీఠే తదానీం శ్రియముపదధ్యుస్త్వాం పాదుకాం లోకపాలాః ॥ ౧౭౯ ॥

పరిహృతదండకాధ్వగమనం పదరక్షిణి తత్ప్రకారవిశ్వ
సంసదః దయం యువయోర్ద్వితయం । రఘుపతిరత్నపీఠమధి
రుహ్య తదాపి ద దైవ్య సగత వైరిభావసిలయం సమధావలయం ।
ప్రాప్తోదయా తదాసీత్ కిమపి తవ తన్వి రాకరోద్భవతి ।
తనురివ మనుకులజనుషాం ప్రసవిత్రీ రత్నపాదుకే నః తు ॥ ౧౮౦ ॥

ఇతి శ్రీకవితార్కికసింహస్య సర్వతన్త్రస్వతన్త్రస్య
శ్రీమద్వేఙ్కటనాథస్య శ్రీమద్వేదాన్తాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే
అధికార పరిగ్రహపద్ధతి షష్ఠీ.

శ్రియై నమః.

శ్రీమతే నిగమాన్తమహాదేశికాయ నమః.

శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే

అభిషేక పద్ధతి ప్రారంభః.

పాహి నః పాదుకే యస్యా విధాస్యన్నభిషేచనం । అభి
షేచనికం భాణ్డం చక్రే రామః ప్రదక్షిణం ॥ ౧౮౧ ॥

రాఘవస్య చరణౌ పదావని ప్రేక్షితుం త్వదభిషేకమీప్సతుః । అభిషేచనికభాణ్డసన్నిధౌ యత్ప్రదక్షిణగతిశ్చ నైరృతీ ॥ ౧౪౨ ॥

మూర్ధాభిషిక్తాన్నియమేన వాహ్యా విచిత్యమానా రఘునాథపాదా । అన్విష్య తస్యాం మణిపాదుకే త్వాం రామానుజన్మా భరతోభ్యషించత్ ॥ ౧౪౩ ॥

భ్రాతుర్నియోగేన విపద్యమానం రాజ్యాభిషేకం చ పరిత్యజంతం । రామానుజౌ తావనుపాలయంత్యా ముఖ్యాముఖ్యాభ్యాం భవతీ జిగాయ ॥ ౧౪౪ ॥

నివేశ్య రంగేశ్వర పాదరక్షే భద్రాసనే సాదరమభ్యషించత్ । వశిష్ఠో మునివంశజానాం మహీక్షితాం వంశపురోహితస్త్వాం ॥ ౧౪౫ ॥

కృతాభిషేకా భవతీ యథావద్రంగేశ పాదావని రత్నపీఠే । గంగానిపాతోన్నమితాంస మేరోరధిత్యకా భూమిమధశ్చకార ॥ ౧౪౬ ॥

వసిష్ఠహస్తేన కృతాభిషేకాం రాజ్యాసనే రామనిదేశయోగ్యే । తుష్టావ రంగేశ్వర పాదరక్షే ప్రాచేతసస్త్వాం ప్రథమః కవీనాం ॥ ౧౪౭ ॥

రక్షావిధానే మణిపాదరక్షే గామాత్మనో రాఘవతః ప్రవాసే । రక్షోపకారాద్భవతీ విభేజే రాజన్వతీం కోసలరాజధానీం ।

ప్రాప్తాభిషేకా మణిపాదరక్షే ప్రసాదముగ్రం ప్రతిపద్యమానా । శశాస పృథ్వీం భవతీ యథావత్ సాకేత సింహాసనసార్వభౌమీ ॥ ౧౪౯ ॥

పదాసనాదీన్ప్రణిపాదరక్షే జగీషతో దాశరథేస్త్వయా

గాత్। జాతోపతాపాత్యయసంప్రయుక్తై స్తీర్థోదకై రుచ్ఛ్వసితా ధరిత్రీ ॥ ౧౯౦ ॥

అధ్యాసితం మనుముఖైః క్రమశో నరేంద్రైరారోప్య దేవి భవతీం తపనీయపీఠం । రాజ్యాభిషేకమనఘం మణిపాదరక్షే రామోచితం తవ వశంవదభరతో వితేన ॥ ౧౯౧ ॥

స్నేహాస దేవి భవతీం విషయేభిషించన్ ద్విస్సప్తసంఖ్య భువనోదరదీపరేఖాం । జాతం రఘూద్వహదివాకరవిప్రయోగాదన్ధంతమిస్రమహరద్భరతః ప్రజానాం ॥ ౧౯౨ ॥

హాస్త్రప చెయపురుషార్థఫలప్రసూతేర్మూలం పదావని ముకుందమహీరుహస్త్వం। ఛాయావిశేషమధిగత్య ద సౌప్రజానామావర్జితైస్త్వ ముషితై రభిషేకతోయైః ॥ ౧౯౩ ॥

అహ్నాయ రామః రహాత్ప్రతిపన్నవృత్తే రాజ్యాసనాయ భవతీ మణిపాదరక్షే । తీర్థాభిషేకముపదిశ్య వసుంధరాయాః ప్రక్రీతదాససముచితం శిశిరోపచారం । ౧౯౪ ।

మౌలిస్త్వమాశ్రితవతీ మణిపాదరక్షే మంక్షునమక్షయసు శాకలమూర్తినేన । శుద్ధిం పరామధిగమద్వసుంధరేయం త్వత్తఃకృశాన్నిపతితై రభిషేకతోయైః ॥ ౧౯౫ ॥

ఆవర్జితా మునిగణైర్జగద్వభూమ్నైస్తోయం పదావని తదాత్వముమంత్రపూతం । మూలావసేకసలిలన్నిగమద్రుమాణాం శాంతోదకంచ సమభూత్తదా చరాణాం ॥ ౧౯౬ ॥

విప్రోక్షితే రఘుపతౌ భవతీ యథార్హం మాన్యస్తదస్థిరతి ఏమనువంశజానాం । అత్యస్యసర్వనివృత్తైః ప్రహితైః ప్రజానామశ్రూణ్య పాస్యదభిషేకజలప్రవాహైః ॥ ౧౯౭ ॥

ప్రాఘూణవిశేషితరసాతలవిప్రయోగాత్పర్యాకులీకృత

సముద్రపయోధరాగౌ । అంబత్వదీయమభిషేకపయః పిబంతి
క్షేత్రభూమిజగతాం ధనధాన్యవృద్ధిః ॥ ౯౮ ॥

వృత్తేయథావదభిషేకవిధౌ బభాసే పశ్చాత్తవాంబ భరతేనధృతః కిరీటః । ఆకస్మికస్వకులవిప్లవశాంతిహర్షాత్ప్రస్త్వాపామివపతిం మణిపాదుకే త్వాం ॥ ౯౯ ॥

మనువంశపురోహితేన మన్త్రైరభిమన్త్ర్య త్వయి పాదుకే ప్రయుక్తమ్ । అభిషేకజలం తవైన రాజ్ఞాం శమయామాస సముత్థితాన్ప్రతాపాన్ ॥ ౧౦౦ ॥

పదపాదపవ్రతా రఘూద్వహాలవాలమివ పీఠమాశ్రితా । అభ్యషేచి భవతీ తపోధనైః పారిజాతలతికేవ పాదుకే ॥

అలఘుభిరభిషేకవ్యాపృతైరంబుభిస్తైః దినకరకులదైవ్యం పాదుకే తౌళిరన్యైః । సఖలు కమలయోనేస్సూనురాధత్తమంత్రైర్వ్యధికనియమయోగాం కృత్తమాధర్వణేషు ॥ ౧౦౨ ॥

దినకరకులజానాం దేవి పృథ్వీపతీనాం నిరుపధిమధికారం ప్రాప్నువత్యాం భవత్యాం । అజనిషత సమస్తాః పాదుకే తావకీన స్నపనసలిలయోగాన్నిమ్నగాస్తీర్థభద్రాః ॥ ౧౦౩ ॥

తవవిధివదుపాత్తే సార్వభౌమాభిషేకే భరతసమయవిద్భిః పాదుకే మన్త్రిముఖ్యైః । త్వదవధినిజకర్మస్థాయినీనాం ప్రజానాం ప్రథమయుగవిశేషాః ప్రాదురాసన్విచిత్రాః ॥ ౧౦౪ ॥

అవసితరిపుశబ్దాన స్వభూస్త్వం తదాసీం రఘుపతిపదరక్షే లబ్ధరాజ్యాభిషేకా । చలితభుజలతానాం చామరగ్రాహిణీనాం మణివలయనినాదైర్మేదురాన్మంత్రఘోషాన్ ॥ ౧౦౫ ॥

సముచితమభిషేకం పాదుకే ప్రాప్నువత్యాం త్వయి వినిపతితానాం దేవి తీర్థోదకానాం । ధ్వనిరనుగతమంత్రస్స్పీదతాం గౌపతానాం శమయితుమాసీత్స్వాకులానార్తనాదాన్ ।

ఉపవనవనవిధేయం దేవి రాజ్యాభిషేకం భరత ఇవ యది త్వం పాదుకే నాన్వతిష్ఠః । కథమివ రఘువీరః కల్పకోటిం గల్పయిత్వా త్రీ చతుర్దశ సమాస్తైః సత్యసంధవతార్యం ॥ ౨౦౭ ।

కతిచన పదపద్మస్పర్శసౌఖ్యం త్యజంతీ ప్రతమతులమగాస్త్వం వత్సరాణామధాస్తా । రఘుపతిపదరక్షే రాక్షసైః ప్రాపితానాం రణరణకముక్తం యేన రాజ్యం సురాణాం ॥ ౨౦౮॥

అధ్వర్యోర్జ్ఞం తే ధిన్వదభిషేకం విదధతాం వసిష్ఠాదీనా మధ్యేవచితచమత్కారభరయా త్వయా తస్థాన్యాయ్యద్గుణితిరయా పాదావనితదా లక్ష్మీర్యస్యోజాతా రఘుపతిపదాంభోజపుష్పితాః ॥ ౨౦౯ ॥

అభిషేచయతు నరాజః భరతేనావాప్యతు పాదుకే భవతీ । అపి శేషిత మహిమాత్వం క్వాపి శేషః సమానమేతా పామ్ ॥ ౨౧౦ ॥

ఇతి కవితార్కికసింహస్య సర్వతంత్రస్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరంగనాథపాదుకాసహస్రే
అభిషేకపద్ధతిః సప్తమీ.

శ్రీరస్తు.

శ్రీమతే నిగమాన్తమహాదేశికాయ నమః.

శ్రీరఙ్గనాథపాదుకాసహస్రే

నిర్యాతనాపద్ధతి ప్రారంభః.

అభిషేకోత్సవాత్తస్మాద్యస్యా నిర్యాతనోత్సవః । అత్యరిచ్యత తాం వన్దే భవ్యాం భరతదేవతామ్ ॥ ౨౧౧ ॥

ఉపాస్య వర్షాణి చతుర్దశ త్వాముత్తారిణా ముక్తకోసలస్థాః । నన్దనాద్దైవ్య విమానగాహం సాంతానికం లోకమవాపురగ్ర్యం ॥ ౨౧౨ ॥

పాదావని త్వయ్యనతో హనూమాన్ సీతామివ త్వాంచిరవిప్రయుక్తాం । ప్రణమ్య పౌలస్త్యరిపోరుదంతం విజ్ఞాపయామాస వినీతవేషః ॥ ౨౧౩ ॥

తవాభిషేకామ్బుని పాదరక్షే మూలేనిషేకాదివ వృద్ధిమాగ్యాత్ । జహుః స్వదేవ తవ శాంగనానాం ప్రమ్లానతాం పత్రలతాంకురాణి ॥ ౨౧౪ ॥

పంక్తిస్యన్దనభిషేక వాసరే సమ్యగుద్ధృత సమస్తకంటకా । రాఘవస్య విశేషపాదుకే యాత్ర కామగమతామవస్థితా ।

కించదధ్భిశభిరేవ సత్పరైర్నిత్యమేవ మణిపాదుకే యువాం । పాదయోస్త్రిభువననాథ రాజయోర్యౌవరాజ్యమధిగచ్ఛతం స్వయమ్ ॥ ౨౧౫ ॥

రామస్య రాజ్యభవనత్వరితస్య కాలే పాదావని ప్రకటయన్నివ పార్ష్ణిగుప్తిం । అన్తఃపురాటమధిగమ్య శతంపవానా మవ్యాహతత్వదభిషేకమృదంగనాదః ॥ ౨౧౬ ॥

భద్రాణి దేవి జగతాం ప్రతిపాదయిష్య న్ప్రాగేవయే
సభవతీం భరతోఽభ్యషించత్ । మన్యే కపీశ్వర విభీషణయో
ర్యథావ త్సంతస్య తేన్న తతపవకిలాభిషేకః ॥ ౨౧౮ ॥

సంభిద్య ఘూనతమసా పరయూపనీతై స్సంవర్ధిత స్తవకు
శై రభిషేకతోయైః । మన్యే బభూవ జలధిర్మణిపాదరక్షే రా
మాస్త్రపావక శిఖాభిరశోషణీయః ॥ ౨౧౯ ॥

పాదావని త్వదభిషేచనమఙ్గళార్థం భేరీశతం భృశము దా
ద్యతయత్ప్రతీతైః । ఆకర్ణ్య తస్య సహసా తుములం నినాదం ల
ఙ్కాకవాటనయనాని నిమీలితాని ॥ ౨౨౦ ॥

తాపోద్గమ స్త్వదభిషేకజలప్రవాహై రుత్సారిత స్త్వరి
తము త్తరకోసలేభ్యః । లేభే చిరాయ రఘుపుంగవపాదరక్షే
లఙ్కావరోధసుదృశాం హృదయేషు వాసమ్ ॥ ౨౨౧ ॥

ఆవర్జితం విబుధవిదామణిపాదరక్షే పద్మాసనప్రియసుతేన
పురోహితేన । ఆసీన్నిశానమభిషేకజలం త్వదీయం నక్తంచర
ప్రమదనీయనోదకానామ్ ॥ ౨౨౨ ॥

దేవి త్వయాన్నవనసంపది సాశ్రితాయాం దగ్ధాపురే దశ
ముఖస్య వలీముఖేన । ఆసీ త్తదాప్రభృతి విశ్వజనప్రతీత మాద్యో భవే
గ్నిరితి త్వయి తథం వచనం మునీనామ్ ॥ ౨౨౩ ॥

ఆమోద్యకై స్త్వదభిషేక సమిద్ధహర్షై రాధ్మాపితా
శ్రుతి సుఖస్ను మనేరదానిం । రామస్య రాజ్యసమిరో లవనస్య
శామ్య స్యేషాంధ్వని ర్విజయశఙ్ఖరవోబభూవ ॥ ౨౨౪ ॥

ప్రథయితుమభిషేకం పాదుకేతావకీనం మురిలామపద
హ దుందుభౌ తాద్యమానే । సపది జగృహితం సాధ్వసం దేవి
మానం దశవదనవధూనాం దక్షిణై ర్నేత్రకోణైః ॥ ౨౨౫ ॥

రఘుపతిపదరక్షే రత్నపీఠే యదార్యా మఖిలభువనమాన్యామభ్యషించద్వసిష్ఠః । దశముఖమహిషీభిర్దేవి బాష్పాయితాభిః స్తనయుగమభిషేక్తుం తత్క్షణాదప్యమంస్థాః ॥ ౨౬ ॥

రామాస్త్రాణి నిమిత్తమాత్రమిహ తే లబ్ధాభిషేకా స్వయం । రక్షస్తక్షపయాంచకార భవతీ భద్రాసనస్థాయినీ । యద్దోష్ణామతివేలదర్పదవథుజ్వాలోర్మిలానాం తదా । నిష్ప్రేషైః కులధాతుశైలశిఖరైః కర్పూరచూర్ణాయితమ్ ॥ ౨౭ ॥

శ్రుత్వైవం హనుమన్ముఖాద్రఘుపతేః ప్రత్యాగతిం తత్క్షణాదాసీద్భరతానువర్తనవశాదారూఢకుంభస్థలాం । కాలోన్నిద్రకదుష్ణదానమదిరామాద్యద్ద్విరేఫధ్వని । శ్లాఘాచాటుభిరస్తుతేవ భవతీం శత్రుంజయః కుంజరః ॥ ౨౮ ॥

ప్రత్యాగతస్య భవతీమవలోక్య భర్తుః పాదారవిందసవిధే భగవత్యుపనీతాం । పూర్వాభిషేకవిభవాభ్యుదితాం సపర్యాం మధ్యే సతామకృత మైథిలరాజకన్యా ॥ ౨౯ ॥

సంప్రేక్ష్య మైథిలసుతా మణిపాదరక్షే ప్రత్యుద్గతస్య భవతీం భరతస్య మాలా । నిర్దిశ్య పాణిభృతమంజలినా పురస్తాత్ తారాదికాః ప్రియసఖీశ్శిషత్ప్రణేతుమ్ ॥ ౩౦ ॥

తస్యైవ దేవి రఘువీరపదాశ్రయత్వే పూర్వాభిషేకమధిగమ్య గరీయసీ త్వం । తేనైవ ఖల్వభజతాం మణిపాదరక్షే రక్షః ప్లవంగమపతీ భవతీం స్వమూర్ధ్నా ॥ ౩౧ ॥

నిర్వృత్తే రాక్షసచమూమృగయావిహారే రఙ్గేశ్వరస్సకలరాఘవవంశగోప్తా । వంశక్రమాదుపనతం పదమాదదానో మాన్యం పునస్త్వయి పదం నిదధే స్వకీయమ్ ॥ ౩౨ ॥

తత్రాదృశోశ్చరణయోః ప్రణిపత్య భర్తుః పారార్త్వయా విధృతయోః ప్రతిపన్నసత్త్వాః । ప్రాప్తాభిషేకవిభవా మణిపాదు

కృత్వా మూనందబాష్పసలిలైః పునరభ్యషించత్ ॥ ౨౩౩ ॥

మాత స్త్వయైవ వనమీయుషి సమ్యగ్రాజన్వతీం వసుమతీమవలోక్య రామః । సంజీవనాయ భరతస్య సమగ్రభక్తేస్సర్వత్ర శీతలతయైవ చకార రాజ్యం ॥ ౨౩౪ ॥

పాదావని ప్రతిగతస్య పురీమయోధ్యాం పౌలస్త్యహంతురభిషేకజలార్ద్రమూర్తేః। అంసే యథార్హమధివాస్య నిజైర్యశోభిః కస్తూరికేవ నిహితా వసుధా త్వయైవ ॥ ౨౩౫ ॥

యాసౌ చతుర్దశసమాః పతివిప్రయుక్తా విశ్వంభరా భగవతీ విధృతా భవత్యా । విన్యస్య తాం రఘుపతేర్భుజశైలశృంగే భూయోపి తేన సహితాం భవతీ బభార ॥ ౨౩౬ ॥

విస్తీర్ణదుఃఖజలధే రఘుస్య దేవి త్వత్సంప్రయుక్తరఘునాథపదాన్వయేన । సద్యస్సనందనముఖైరపి దుర్నిరీక్ష్యా సామ్రాజ్యసంపదపరా భరతస్య జజ్ఞే ॥ ౨౩౭ ॥

నిర్గత్య దేవి భరతాంజలిపద్మమధ్యాత్ భూయస్సమాగతవతీ పురుషోత్తమేన । పద్మేవ భద్రమఖిలం మణిపాదరక్షే ప్రాదుశ్చకార భవతీ జగతాం త్రయాణాం ॥ ౨౩౮ ॥

రఘుపతిమధిరోప్య స్వోచితే రత్నపీఠే ప్రగుణమభజథా స్త్వం పాదుకే పాదపీఠం । తదపి బహుమతిస్తే తాదృశీ నిత్యమాసీత్ క్వను ఖలు సుహితానాం కల్ప్యతే తారతమ్యమ్ ॥ ౨౩౯ ॥

అనువృత్తరామభావశ్శంకే నిర్విష్టచక్రవర్తిపదాం । అధునాపి రంగనాథస్సచమత్కారం పదేన భజతి త్వామ్ ॥ ౨౪౦ ॥

ఇతి కవితార్కికసింహస్య సర్వతంత్రస్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథపాదుకాసహస్రే
నిర్యాతనాపద్ధతిరష్టమీ.

శ్రీమతేనమః.

శ్రీమతే నిగమాన్త మహాదేశికాయనమః.

శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే

వన్దివైతాళిక పద్ధతి ప్రారంభః.

నమస్తే పాదుకే పుంసాం సంసారార్ణవ సేతవే । యదారోహస్య వేదాంతా వందివైతాళికాస్స్వయమ్ ॥ ౨౪౧ ॥

ఉచితముపచరిష్యన్ రంగనాథప్రభాతే విధిశివసనకాద్యాః ఛాయ్యాకత్ప్యానిరుద్ధాః । చరణకమలసేవా సౌఖ్య సామ్రాజ్యభాజాం ప్రథమవిహితభాగాం పాదుకామాద్రియేథాః ॥

పద్మాభిజప్తంభజతుచరణం పాదుకాలబ్ధనారా ప్రత్యాసన్నాస్తవపరిజనాః ప్రాతరాస్థానయోగ్యాః । అధ్యాస్తేపాదధిక సుభగామర్ధనిద్రానుషంగాం నాభీపద్మే తవనయనయోర్నాథ పశ్యస్తు శోభామ్ ॥ ౨౪౩ ॥

ఉపనమతిముహూర్తం శేషసిద్ధాంతసిద్ధం తదిహచరణరక్షారంగనాథస్యమైషా । మృదుపదమధిరూఢా మఞ్జుభిశ్శింజితైస్స్వైరుపదిశతుజనానాముత్సవారంభవార్తామ్ ॥ ౨౪౪ ॥

రంగాధీశమకుద్గణస్యమకుటా దామ్నాయ బృందస్యవా ప్రత్యాసీయనమర్పితా విధిముఖై ర్వారకశ్రీమాదాగతైః । వాహారోహణసంభృతశ్రమభరం సమ్యగ్వినేతుంత్వయా లీలావం చరణప్రియాస్స్ఫ్రశతు శేపాదాంబుజం పాదుకా ॥ ౨౪౫ ॥

వృత్తం క్రమేణబహుధానియుతంవిధీనా మధరాంద్విత యముదమంకురితం తవాస్మాః । నీళాసఖోభిరుపనీయని వేశ్యమా

నామస్తుం ప్రభోస్త్వరయతు మణిపాదుకే త్వాం ॥ ౧౪౬ ॥

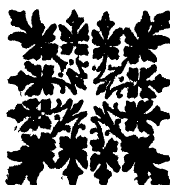
దివ్యాప్సరోభిరుపదర్శితదీపపాత్రే రంగాధిరాజసుభగే రజనీముఖేస్మిన్ । సంరక్షిణీం చ గణయోస్సవిలాసవృత్తిర్నీరాజనానవమహసానయతుస్స్వయం త్వాం ॥ ౧౪౭ ॥

ఆసనాదుచితమాసనాంతరం రంగనాథయదిగంతుమీహసే । సన్నతేనవిధినాసమర్పితాం సప్రసాదమధిరోహపాదుకాం ॥ ౧౪౮ ॥

పరిజనవనితాభిః ప్రేషితః ప్రాంజలిస్త్వాం ప్రణమతిమదనోయం దేవశుద్ధాంతకామః । ఫణిపతిశయనీయం ప్రాపయిత్రీ సలీలం పదకమలమియం తే పాదుకాపహ్యపాస్తాం ॥ ౧౪౯ ॥

ఇతినిగమవందివచసాసమయేనయోగ్యహితవందితః । అభినరతిరంగనాథః ప్రతిపదభోగాయ పాదుకేభపతిమ్ ॥ ౧౫౦ ॥

ఇతి కవి తార్కిక సింహస్య సర్వ తంత్ర స్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే
వన్దివైతాలికపద్ధతి ర్నవమీ.

శ్రీరస్తు నమః.

శ్రీమతే నిగమాన్తమహాదేశికాయ నమః.

శ్రీరఙ్గనాథపాదుకాసహస్రే

శృఙ్గారపద్ధతి ప్రారంభః.

కాలే శృంగారచేష్టానాం ప్రమాథీం పాదుకాం భజే। యా
మేవ భుక్తైశుద్ధాంశాత్ పూర్వాం పశ్చాదపి ప్రభుః ॥ ౨౫౧ ॥

ప్రణతత్రిదశేంద్రమౌళిమాలా మకరందార్ద్రపరాగపం
కిలేన । అనులింపతి పాదుకే త్వయాంత్యా మనుమాపేణ పదే స రం
గనాథః ॥ ౨౫౨ ॥

అవధారితహిమాంశుకాంతవక్త్రం పదరక్షే త్వయి రంగి
ణ్యకదాచిత్ । కిమపి స్థితముత్పలీయమాల్యం పరశావస్థితమాత్త
కిం స్మరామి ॥ ౨౫౩ ॥

అసహాయగృహీతరంగనాథా ముహురోధాంగణసీమ్ని పా
దుకే త్వాం । సుదృశస్స్వయమర్పయంతి దూరా దవతంసోత్ప
లవాసితైరపాంగైః ॥ ౨౫౪ ॥

స్త్వశ్శ్యమానమపి మాతనసన్నివేశం కైతల్యకల్పితవిభూ
షణకాయకాంతిం । కాలేషు నిర్విశతి రంగయువా నవేశా శృం
గారనిత్యరసికం మణిపాదరక్షే ॥ ౨౫౫ ॥

నిద్రాయితస్య మిథునస్య మణిపాదుకే త్వం పర్యంకికావధి
పదం ప్రతిపద్యమానా । శ్వాసానిలప్రచలితేన భజస్యభీక్ష్ణం నా
భీసరోజరజసా నవమంగరాగం ॥ ౨౫౬ ॥

కంటితపతిరజన్యాం పాదుకే రంగబంధో శ్చరణకమలభా
క్త్వత్రి పాదరంధ్రత్రసత్యం । ఫణిపతిశయనీయాదుత్థితస్య ప్రభా
తే ప్రథమనయనపాతం పావనం ప్రాప్నువానా ॥ ౨౫౭ ॥

చరణకమలసంగాద్రంగ నాథస్యనిత్యం నిగమపరిమళం త్వం పాదుకే నిర్వమంతీ । నియతమతిశయానా వర్తసే సావరోధం హృదయమధివసతీం మాలికాం వైజయంతీం ॥ ౨౫౮ ॥

ఉపనిషదబలాభిర్నిత్యముత్తంసనీయం మపిజలధికన్యాహస్తసంవాహనార్హం । భవతు చరణరక్షే దేవిలీలారవిందం చరణసరసిజంత చ్చారుదారావహంతుః ॥ ౨౫౯ ॥

అఖిలాంతఃపురవారేష్వనేకవారం పదావని స్వైరం । అనుభవతిరంగనాథో విహారవిక్రాంతి సహచరీం భవతీమ్ ॥

అగ్రతస్తేగమిష్యామి మృద్నంతీకుశకంటకాన్ । ఇతిసీతాపియద్వ్రత్రే మయేవ్రణమామితామ్ ॥ ౨౬౧ ॥

శరదశ్శతమవ్యపాదుకే త్వాం సమయాహూత శితామహాస్తుతాని । మణిమండపికాసురంగభర్తుస్త్వదధీనానిగతాగతానిపశ్యేః ॥ ౨౬౨ ॥

త్వదధీన పరిక్రమో ముకుంద స్త్వదధీన స్తవ పాదుకే విహారః । ఇతరేతరపారతంత్ర్యమిత్థం యువయోస్సిద్ధమనన్య తంత్రభూమ్నోః ॥ ౨౬౩ ॥

రజసాతమసాచదుష్టసత్వే గహనే చేతసిమామకే ముకుందః । ఉదితంమృగయావిహారమిచ్ఛన్ భవతీమాదృతపాదుకే పదాభ్యాం ॥ ౨౬౪ ॥

శుభయాగతామపిత్రయాణా మవనేదేవిపదావనిత్వయైవ । అభిగమ్యతమోపిసంశ్రితానా మభిగంతాభవతిస్వయంముకుందః ॥ ౨౬౫ ॥

శిరసాభవతీందధాతికశ్చిద్వ్యధృతః శ్రీపదసప్తశాభవత్యా । ఉభయోర్నతయోరిపాదరక్షే త్వదధీనాంగతిమామనంతిసంతః ॥ ౨౬౬ ॥

స్పృశతశ్శిరసాపదేశచర్యాంగతి మద్భిర్యమకుందపా
దుకేద్వా । అవరోహతిపశ్చిమః పదాత్స్వాదధిరోహత్యగ్ర
స్తదేవపూర్వః ॥ ౨౬౭ ॥

సమయేష్వపదిశ్యజైత్రయాత్రాం వివిధాంతఃపురవా
గురావ్యతీతః । నియతం మణిపాదుకే భవత్యా రమతేవత్మని
రంగసార్వభౌమః ॥ ౨౬౮ ॥

నిజసంహననప్రసక్తలాస్యం చరతీత్వామధిరుహ్య రఙ్గ
నాథః పదరక్షిణిపావనత్వమాస్తాం రసికాస్వాదమతః పరన్న
విద్మః ॥ ౨౬౯ ॥

పదయోరనయోః పరస్పరం న స్తదనుగ్రాహ్య విహార
పద్ధతేర్వా । శిరసోమణిపాదుకే శ్రుతీనాం మనసోవామమభూ
షణంత్వమేవ ॥ ౨౭౦ ॥

కృపయామధువైరిపాదరక్షే కఠినే చేతసిమామకే విహ
ర్తుం । మృదులేష్వుదివాకసాం విధత్తే భవతీరత్నవిసంస్పృశేషు
యోగ్యామ్ ॥ ౨౭౧ ॥

చరణద్వయమర్భకస్య శౌరేశ్శరదంభోరుహచాతురీధు
రీణం । శకటాసురతాడనేపిగుప్తం తవశక్త్యాకిలపాదుకేతదా
సీత్ ॥ ౨౭౨ ॥

ఉత్తస్థుషోరంగశయస్య శేషా దాస్థానసింహాసనమారు
రుక్షోః । మధ్యేనిశాంతంమణిపాదుకేత్వాం లీలాపదన్యాసవ
శంప్రపద్యే ॥ ౨౭౩ ॥

ప్రాప్తాధికారాశిథిలతయా ప్రజానాముత్తంసితాముత్తమ
పాదుకేత్వాం । రఙ్గేశితుస్సైర్వవిహారకాలే సంయోజయన్త్యక్షి
సరోజయుగ్మే ॥ ౨౭౪ ॥

త్వయానుబద్ధాంమణిపాదరక్షే లీలాగతిం రఙ్గశయస్య

పుంసః । విశ్రామయంత్యపునర్భవంతే సంసారకాంతారగతా
గతాని ॥ ౨౮౫ ॥

వ్యూహానుపూర్వ్యారుచిరాన్విహారాన్ స్వపదక్రమేణ ప్రతిప
ద్యమానా । బిభర్షి నిత్యం మణిపాదుకే త్వం మురద్విషో మూర్తి
రివ త్రిలోకీం ॥ ౨౮౬ ॥

పదేషు మందేషు మహత్స్వపి త్వం నిరంధ్రవం శ్లేషవతీ
మురారేః । ప్రత్యాయనార్థం కిలపాదుకే నస్స్వాభావికం దర్శ
యసి ప్రభావం ॥ ౨౮౭ ॥

కృపావిశేషాత్తయయా సమేతాం ప్రవర్తమానాం జగ
తో విభూత్యై । అవైమి నిత్యం మణిపాదుకే త్వాం మూకస్మికీం రం
గపతేః ప్రవృత్తిం ॥ ౨౮౮ ॥

ఉపాగతానాముపతాపశాంత్యై సుధావగాహం గతి
ముద్వహంతీం । పశ్యామి శౌరేః పదవాహినీం త్వాం నిమ్నేషు
తుంగేషు చ నిర్విశేషామ్ ॥ ౨౮౯ ॥

సహప్రయాతా సతతం ప్రయాణే ప్రాప్తాసనేపం శ్రిత
పాదపీఠా । అలఙ్ఘనీయా సహజేన భూమ్నా ఛాయేవ శౌరే
ర్మణిపాదుకే త్వం ॥ ౨౯౦ ॥

పదస్పృశా రంగపతిర్భవత్యా విచక్రమే విశ్వమిదం క్షణే
న । తదస్య మన్యే మణిపాదరక్షే త్వయైవ విఖ్యాతమురుక్రమత్వం ।

సఞ్చారయంతి పదమస్యేష్ట సహాయకృత్యం మణిపాద
రక్షే । మాతస్త్వమేవ మనువంశగోప్తృగోపాయితా గాత
మధ్యమదారాః ॥ ౨౯౨ ॥

త్వత్తః స్త్రివిష్టపచరానవపత్నయుక్తాన్నారుహ్యతా
న్మనవరుహ్య చరత్ కుశేన । శుద్ధాన్తభూమిషు పునర్మణిపాదర
క్షే విశ్వాస్యతి త్వయి విహారవశే వశౌరిః ॥ ౨౯౩ ॥

విక్రమ్య భూమిమఖిలాం బలినా ప్రదిష్టాం దేవేన పావని దివం పరిమాతుకామే । ఆసీదతో దినకరస్య కరో వతాపాత్సంరక్షితుం పదసరోజ ముపర్యభూస్త్వం ॥ ౨౮౩ ॥

త్వత్సంగమాన్నను పక్ష్మ్యాధి సంప్రయుక్తా శుద్ధింపరామధిజగామ శివత్వహేతుం । రఙ్గాధిరాజపదరక్షిణి కీదృశీ సా గఙ్గా బభూవ భవదీయగతాగతేన ॥ ౨౮౪ ॥

వృద్ధిం గవాఞ్జనయితుం భజతా విహారాన్ కృష్ణేన రంగరసికేన కృతాశ్రయాయాః । సంచారతస్తవ తదా మణిపాదరక్షే బృందావనం నవదినందనతుల్యమాసీత్ ॥ ౨౮౫ ॥

మాతస్త్రయీమయతయా చరణప్రమాణే ద్వైక్రమేషు వివిధేషు సహాయభూతే । నాథస్య పాదుపరి రక్షణకర్మణి త్వాం దుష్ప్రేక్ష్ణి నాళపదశాసు విహంగరాజః ॥ ౨౮౬ ॥

పాదావనిస్త్వచ నవిక్రమణే భుజానాం పంచాయుధీకరరుహైర్భజతేః కల్పమ్ । నిత్యం త్వమేవ నిజతా పదయోర్నృతారే స్తేనాపి నూన మశిల్ప పద్మాధిరోగ్యా ॥ ౨౮౭ ॥

అక్షుద్రవిద్భిరధిగంతు మశక్యమన్యైస్తీర్థైర్మాత స్త్వయాసిర వధినీవిధిరప్రమేయః । రథ్యాంతరేషు చరణావని రఙ్గభర్తుర్వాత్సల్యనిమ్నమనసా జనసాత్కృతోఽసౌ ॥ ౨౮౮ ॥

సమ్పద్యతే సముచితం క్రమమాశ్రయంత్యా పద్యాత్మనా భగవతో విగతిర్భవత్యా । ఉత్ప్లుపదావని పుమక్షవేతరేషాం వ్యావర్తనస్య విషమాదపథప్రచారాత్ ॥ ౨౯౦ ॥

రంగేశ్వరేణ సహలాస్యవిశేషభాజా లీలోచితేష్వతవ రత్నశిలాతలేషు । మధ్యేస్థితాని కతిచిన్మణిపాదరక్షే వక్ష్యాస్వశేష మనుయోక్తుమితి ప్రతీమః ॥ ౨౯౧ ॥

నిత్యం పదావని నివేశ్య పదం భవత్యాం నిష్పందకల్ప

పరిమేయపరిచ్ఛదాని । శృఙ్గారశీతలతరాణి భవన్తి కాలే రఙ్గేశ్వ
రస్య లలితాని గతాగతాని ॥ ౨౯౨ ॥

భోగార్చనాని కృతిభిః పరికల్పితాని ప్రీత్యైవ రఙ్గనృపతిః
ప్రతిపద్యమానః । పశ్యత్సు నిత్యముదితేషు పరిచ్ఛదేషు ప్రత్యా
సనం భజతి కాంచన పాదుకే త్వామ్ ॥ ౨౯౩ ॥

అంతస్త్సులీయతయా నైస్స్వయముత్తమాఙ్గైరావిర్భవిష్య
దతిరిక్తముఖాన్యుబత్త్రైర్వా । స్వస్యాతిరంగరసికస్య విహారకాలే
వారక్రమేణ స్పృశసి నో మణి పాదుకే త్వామ్ ॥ ౨౯౪ ॥

రంగేశ్వరే సమధిరూఢ విహంగరాజే మాతంగరాజవి
ధృతాం మణిపాదుకే త్వామ్ । అన్వాసతే విధృతచారుసితాతప
త్రాస్స్వగా శసస్సుభగచామరలోలహస్తాః ॥ ౨౯౫ ॥

విష్ణోః పదంగతవతా దశరత్య జంతీం లోకేషు నిత్యవిష
మేషు సముప్రచారాం । అన్వాతు మజాటధృతామతైస్సు
రేంద్రైర్గజాఙ్గతహన్ను గరుడధ్వజ పాదుకే త్వామ్ ॥ ౨౯౬ ॥

భిక్షామపేక్ష్యదనుజేంద్ర గృహం ప్రయాతు గుర్వాస్త్రై
గవాం విహారతోవహాతశ్పదూన్యం । తత్రాద్య శాపచరణావని
రఙ్గభర్తుః స్త్వత్సఙ్గమేన సుభగాని విశేషితాని ॥ ౨౯౭ ॥

నిర్వ్యాజ్యమాన నవతాలలయప్రపన్నా నిర్యంత్రితేన
నిజసంచరణక్రమేణ । మృద్నాసి రఙ్గనృపతేర్మణి పాదుకే త్వం
దుఃఖాత్మకాన్ ప్రణమతాం దురితప్రరోహాన్ ॥ ౨౯౮ ॥

నిత్యోదయ ప్రజగతో మణిపాదరక్షే సత్తాస్థితి ప్రయత
నేషు పరస్య దానం । సోపి స్వతంత్రచరిత స్త్వదధీన వృత్తిః కా
వాకథాలిటలతేషు మితంపచేషు ॥ ౨౯౯ ॥

సవిశేషనాగశయనే నవగేహపుంసా న్యస్తే పదే త్వాముప
దాపని లోకహితోః । స్వగౌకసాంత్వదను ధావదతిత్వరా

ణాం సద్యః పదాని విపదామపదం భవంతి ॥ ౩౦౦ ॥

శరదుపగమకాలే సంత్యజన్ యోగనిద్రాం శరణముపగతానాం త్రాణహేతోః ప్రయాస్యన్ । జలధిదుహితృ రక్షాహస్తమాదాయ దేవి త్వయి ఖలు నిదధాతి స్వం పదం రంగనాథః ॥ ౩౦౧ ॥

స్పృశసి పదసరోజా పాదుకే నిర్విఘాతం ప్రవిశసి చ సమస్తాం దేవి శుద్ధాంతకక్ష్యాం । అపరమపి మురారేః పూర్వమాభీరకన్యా స్వభినయనవిధినా సంగ్రహీతాసి నిత్యమ్ ॥ ౩౦౨ ॥

ప్రతిభవనమనన్యా పాదుకే త్వత్ప్రభావా ద్వివిధవపుషి దేవే విభ్రమద్యూతకాలే । అభిలషితసపత్నీగేహయాత్రావిఘాతం గ్లపయతి వసితాం షోడశస్త్రీసహస్రమ్ ॥ ౩౦౩ ॥

తటభువి యమునాయాశ్ఛన్నవృత్తైర్ముకుందే ముహురధిగమహేతోర్మృగ్యతాం యాదవానాం । శమయితుమలమాసీద్ధ్వజచక్రాదిచిహ్నా ప్రతిపదవిచికిత్సాం పాదుకే పద్ధతిస్తే ॥ ౩౦౪ ॥

అధిగతబహుశాఖాన్ శ్రీజ్ఞు వాచశ్శుకాదీన్ సరసిజనిలయాయాః ప్రీతయే సంగ్రహీతుం । ప్రకటితగుణజాలం పాదుకే రంగబంధో రుచిరవిటపేషు క్రీడితం త్వత్సనాథమ్ ॥ ౩౦౫ ॥

మునిగృహిణిపదార్హం గౌతమీరక్షణం తే ముహురనుకలయంతో మంజువాచశ్శకుంతాః । ఉషసి నిజకులాయాదుత్థితా దణ్డకేషు స్వయముపదరక్షే స్వైరమాశ్రావయంతి ॥ ౩౦౬ ॥

యమనియమవిశుద్ధైర్యన్న పశ్యంతి చిత్తైః శ్రుతిషు చకితమాత్రం దృశ్యతే యన్న భూమా । సులభసకలభావం మాం పదస్పృష్టిజనస్య స్వయముపహరసి త్వం పాదుకే తం పుమాంసమ్ ॥ ౩౦౭ ॥

నిధిమివనిర పాయాంత్వాం నాదృత్యమోహాత్ దహతి వమమదోషం భావయన్ క్షుద్రమర్థం। మయిపతతికరుణాయాః పూర్ణపాత్రే త్వయాకిం పరముపగమనీయః పాదుకే రఙ్గనాథః॥ ౩౦౮ ॥

కమపికనక సింధోస్సైకతే సఞ్చరంతం కలశజలధికన్యామేదినీదత్తహస్తం। అనిశమనుభవేయం పాదుకే త్వయ్యధీనం సుచరితపరిపాకం సూరిభిస్సేవనీయం ॥ ౩౦౯ ॥

పరిసరముపయాతా పాదుకేపశ్యమాతః కరణవిలయఖేదాత్ కాందిశీకే వివేకే। పురుషముపనయంతీ పుండరీకాక్షమగ్రే పునరుదరనివాస క్లేశవిచ్ఛేదనం మే ॥ ౩౧౦ ॥

సా మే భూయాత్స పదిభవతీ పాదుకే తాపశాంత్యై యామారూఢో దివమివశుభై స్సేవ్యమానో మరుద్భిః। సౌదామిన్యా సహకమలయా సహ్యజావృద్ధిహేతుః కాలేకాలే చరతికరుణాపూర్ణః కృష్ణమేఘః ॥ ౩౧౧ ॥

పత్యుర్లోకాత్సకల మహితాత్ స్థానతో వారఘూణాం శంకే మాతస్సమధికగుణం సైకతం సహ్యజాయాః। పూర్వం పూర్వైశ్చిరపరిచితం పాదుకే యత్త్వదంత్యానీతో నాథస్తది దమితరన్నియశైనశ్వయామాస ॥ ౩౧౨ ॥

అగ్రే దేవి త్వద్గుణ ... సామగ్రిమై రంతరంగై ర్విన్యస్తాయాం విషయగతియా పణ్డితానాం గుత్తమాంగత్। దత్తైపాదన్యరమంకుశితంత్వ తృప్తిభావాదనీకః దేవశ్శ్రీమాన్ దనుజమథనో శ్రైత్రియాత్రావ్యనర్ఘ్యాః ॥ ౩౧౩ ॥

పౌరోదంతాన్ పరికలయితుం పాదుకే సంచరిష్ణో ర్వ్యాత్తావ్యత్తావళికవిశిఖా వర్తనీరఙ్గభర్తుః। వేలాతీతశ్రుతపరిమళైస్త్వత్తత్ప్రత్యశ్శ్రుతికార్త్యైవిన్యాసైస్తైర్విబుధపరిషన్మౌళి విన్యాసదృశ్యైః ॥ ౩౧౪ ॥

అసంస్కారాద్వ్రజ పరిషదా నిత్యమభ్యస్యమానా శ్రౌ
తీ హేతు శ్చరనిజగతస్థాయినీ స్వనభూమ్నా । రంగాధీశే
స్వాయముదయినిక్షిప్తమస్తం తమిస్రం గాయత్రీవ త్రిచతురపదా
గణ్యసే పాదుకే త్వమ్ ॥ ౩౧౫ ॥

భవతీం పరస్య పురుషస్య రక్షిణో మహిమాన మేవమణి
పాదుమన్మహే । కథమన్యథాస్వమహిమ ప్రతిష్ఠితః ప్రతితిష్ఠతి
త్వయి పదాత్పదం ప్రభుః ॥ ౩౧౬ ॥

తిథిరష్టమీ యదవతార వైభవా త్వత్ప్రథమాతిథిస్త్రిజ
గతా మజాయత । మణిపాదుకే తమువనీయ వీథికా స్వతిథీకరో
షి తదనన్యచక్షుషాం ॥ ౩౧౭ ॥

అపారప్రఖ్యాతేరశరణశరణ్యత్వయశసా నమత్వాం రంగేం
ద్రోశ్చరణకమలస్యాపి శరణం । యయాలభ్యశ్శిపజ్ఞప్రభృతిభిరశౌ
రఙ్గనగర ప్రతోళీపర్యంతే విధిరనఘ వాచాం విరవధిః ॥ ౩౧౮ ॥

తత్తద్వ్యాపన్నాహాంగణ ప్రణయిసశ్శ్రీరంగశృంగారిణో
వాల్లభ్యాదవిభక్తమధ్యగతిత్స్యం మే గతిః పాదుకే । లీలావంక
జహల్లకోత్పలగతిన్యాధ్వీకసె కోష్ఠితా యత్రామోదవికల్పనా
విహృణుతే స్ఫూర్తావార క్రమమ్ ॥ ౩౧౯ ॥

సంభవతు పాదరక్షే నశ్యసువర్ణాదిరా వవాహ్యగణః
యాత్రానురంగభర్తుః ప్రథమపరిస్పందకారణం భవతీ ॥ ౩౨౦ ॥

ఇతి కవితార్కిక సింహస్య సర్వతంత్ర స్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకాసహస్రే
సఞ్చార పద్ధతి ఏకాదశీ

శ్రియై నమః.

శ్రీమతే నిగమాన్తమహాదేశికాయ నమః.

శ్రీరఙ్గనాథపాదుకాసహస్రే

పుష్పపద్ధతి ప్రారంభః.

శౌరేస్సఞ్చారకాలేషు పుష్పవృష్టిర్దినేదినే । ప ర్యవస్యతి యుష్మాస్వేవ ప్రపద్యేతాంపదావనీం ॥ ౩౧ ॥

దైవతం మమ జగత్త్రియార్చితా దివ్యదంపతి విహార పాదుకా । పాణిపాద కమలార్పణాత్తయో ర్యా భజత్యనుది నంపభాజనమ్ ॥ ౩౨ ॥

తవరఙ్గ రాజమణిపాదుకతో విహితార్హణాన్స్మరన తిప్రయసా । అవతంస చంద్రకలయా గిరిశో ఘనకేతకీ దళమివా పరాయతి ॥ ౩౩ ॥

కుసుమేషు సమర్పితేషు భక్త్యా త్వయి రంగేశపదావని ప్రతిమః । శఠకోపమునేస్త్వదేకనామ్నః సుభగంయత్సురభి త్వమన్వనిత్యం ॥ ౩౪ ॥

పదపద్మస్త భువనవిధాతుః పుష్పైః ప్రసూనైః పులినే సరయ్వాః । ముగ్ధే చ పాదావన సహ్యసింధో రాసీచ్ఛుతుస్థానమివార్చనం తే ॥ ౩౫ ॥

త్వయి రంగేశ్వర పాదరక్షే సౌభాగ్యమస్యా హృతమా త్రకామాః । సురద్రుమాణాం ప్రసవైః స్వనాశై రభ్యర్చయంత్యప్సరసో ముహుస్త్వాం ॥ ౩౬ ॥

నివేశితాం రంగపతేః పదాబ్జే మధ్యే నవస్రగ్భ్యాం మణిపాదరక్షే । త్వదర్పణాదాపతితామపశ్య ద్గాండీవధన్వా గిరిశోత్తమాంగే ॥ ౩౨౭ ॥

పత్రాంకురం స్పృశతి మణిపాదరక్షే ద్విత్రాణ్యపి త్వయి సమర్పణ విభూతికామాః । పర్యాయలబ్ధపురుహూత పదా శ్శచీనాం పత్రాంకురాణి లిఖంతి పయోధరేషు ॥ ౩౨౮ ॥

నిర్వర్తయన్తి తవ యే నిచితాని పుష్పైః స్వైరం విహారికాణ్యుపవనాని వసుంధరాయాం । కాలేన తే కమలలోచన పాదరక్షే క్రీడంతి నందనవనే కృతినః పుమాంసః ॥ ౩౨౯ ॥

అర్చంతి యే మధుభిదో మణిపాదరక్షే భావాత్మకైరవిరతం భవతీం ప్రసూనైః । మందారదామసుభగై ర్మణికుట్టిరజస్సం బృందారకాస్సుభయంతి పదం తదీయమ్ ॥ ౩౩౦

అస్పృష్టదోష పరిమర్శ మలంఘ్యమన్యైర్మార్గస్త్వయైవ చేయమాఖిలం పురుషార్థవర్గం । చిత్రం జనార్దన పదావని సాధకానాం త్వత్స్పృశితా స్సుమనస స్సహసా ఫలంతి ॥ ౩౩౧ ॥

వందారుభి స్సురగణై స్త్వయి సంప్రయుక్తా మాలా విభాతి మధుసూదన పాదరక్షే । విక్రాంతవిష్ణు పదసంశ్రయ బద్ధసఖ్యా భాగీరథీవ పరిరంభణకాంక్షిణీ తే ॥ ౩౩౨ ॥

యే నామ రంగనృపతే ర్మణిపాదుకే త్వా మభ్యర్చయంతి కమలై రధికతుళ కామాః । ఆరోపయంత్య హహ తాని యతిక్రమాత్తా కల్పాంతరీయ కమలాపనపత్రికాసు ॥ ౩౩౩ ॥

త్వన్న్యస్తితాని సుమనై ర్మణిపాదరక్షే మూర్ధ్నా వహంతి సులభాన్యఘవాతుళస్యాః । సారాధికాన్నపది రంగనరేంద్ర శక్త్యా సంసారనాగదమనౌషధ మౌఘభవంతి ॥ ౩౩౪ ॥

ఆర్యాస్య సూనమసు రాదరణ పాదుకే త్వా మాము

ప్తిశాయవిభవాయ సహస్రపత్త్రైః । మన్వంతరేషు పరివర్తి-
షు దేవి మర్త్యాః పర్యాయతః పరిణమంతి సహస్రనేత్రాః ॥
౩౩౫ ॥

ధన్యైస్త్వయి త్రిదశగండకపాదరక్షే పుష్పాణి కాంచనమ-
యాని సమర్పితాని । విస్రంసినా వినమతో గిరిశోత్తమాంగా-
దారగ్వధేన సదృశీ తాన్యపృథగ్భవంతి ॥ ౩౩౬ ॥

నిర్వ్యాపనగ్రశమనం త్వయి మర్త్యమానైర్వైమానికైః
ప్రణిహితం మణిపాదరక్షే । పద్మాసహాయపదపద్మనఖాంచి-
తాస్తే । పుష్పోపహారవిభవం పునరుక్తయంతి ॥ ౩౩౭ ॥

నాకౌకసాం శమయితుం పరిపంథివర్గాన్ నాథే పదం
త్వయి నివేశయితుం ప్రవృత్తే । త్వత్స్పర్శితాం విజహతస్తుల-
సీం వమంతి ప్రస్థానకాహళరవాన్ ప్రథమం ద్విరేఫాః ॥ ౩౩౮ ॥

రంగేశపాద పరిభోగసుజాత గంధాం సంప్రాప్య దేవి భ-
వతీం సహ దివ్యపుష్పైః । నిర్వ్యపదశీతరసన్నకిలాద్రియంతే
నాభిసరోజమపి నందనసంచరీకాః ॥ ౩౩౯ ॥

ప్రాగేవ కాంచనపదావని పుష్పవర్షాత్సంవర్తితే శయి
తద్దైత్యభయైస్సురేంద్రైః । పద్మేక్షణస్య పదపద్మ నివేశలా-
భే పుష్పాభిషేకముచితం ప్రతిపద్య సే త్వామ్ ॥ ౩౪౦ ॥

దిశిదిశిమునిపత్న్యైర్దత్తశాకాగ్ర్యభాగ నదహతి బహు-
మానాన్నమద్యావిశాలం । రఘుపతి పదరక్షే త్వత్పరి-
ష్కారహేతోః రచిత కుసుమానామాశ్రమానోకహానాం ॥
౩౪౧ ॥

ఘటయసి పరిపూర్ణాన్ కృష్ణమేఘప్రకారే కృతిభిరుప-
క్లృప్తైస్త్వం కేతకీగర్భపత్త్రైః । వరతనుపరిణామా వ్యాయత

శ్యామలానాం ప్రణతిసమయ లగ్నాన్ పాదుకే మౌళిచంద్రాన్ ॥ ౩౮౨ ॥

పరిచరణనియుక్తైః పాదుకే రంగభర్తుః పవనతనయముఖ్యైరర్చితాం త్వత్సమీపే । వినతవిధిముఖేభ్యో నిర్విశేషాం ద్విరేఫాః కథమపి భజంతే కాంచనీం పద్మపఙ్క్తిమ్ ॥ ౩౮౩॥

విధిశివపురుహూతస్పర్శితైర్దివ్యపుష్పైస్త్వయి సహ నిపతంతస్తత్ర ఉద్యానభృంగాః । మధురిపుపదరక్షే మంజుభిస్స్వైర్నినాదైరవిదితపరమార్థాన్నూనమధ్యాపయంతి॥ ౩౮౪॥

ప్రశమయతి జనానాం సజ్వరం రంగభర్తుః పరిసరచలితానాం పాదుకే చామరాణాం । అనుదినముపయాతైరుత్థితం దివ్యపుష్పైర్నిగమపరిమళం తే నిర్విశన్గంధవాహః ॥ ౩౮౫ ॥

అఖిల భువనరక్షా నాటికాం దర్శయిష్యన్ననిమిష తరుపుష్పైరర్చితే రఙ్గమధ్యే । అభినయ మనురూపం శిక్షయిత్వాత్మనా త్వాం ప్రథమవిహితలాస్యః పాదుకే రఙ్గనాథః ॥ ౩౮౬

అగళితపరాగం దేవి విష్ణోః పదం తత్ త్రిభువనమహనీయాం ప్రాప్య సన్ధ్యామివ త్వామ్ । భవతి విబుధముక్తైః స్ఫుటతారానుషఙ్గం పరిసర పతితైస్తే పారిజాతప్రసూనైః ॥ ౩౮౭ ॥

వ్యఞ్జన్త్యేతే విభవమనఘం రయన్తశ్శ్రుతీర్ణః ప్రాధ్వాం రఙ్గక్షితిపతి పదం పాదుకే ధారయన్త్యాః । నాదైరన్తర్నిహితనిగమైర్నన్దనోద్యానభృఙ్గాదివ్యైః పుష్పైస్స్నపితవపుషో దేవి పౌస్నాతికాస్తే ॥ ౩౮౮ ॥

కింపుష్పైస్తులసీదళైరపికృతం దూర్వాఽపిదూరే స్థితా త్వత్పూజాసు ముకున్ద పాదుకృపయా త్వాం కామధేనుస్స్వతః । ప్రత్యగ్రావృత దర్భపల్లవలవ గ్రాసాభిలాషోన్ముఖీ ధేనుస్తిష్ఠతు సావసిష్ఠభువనద్వారోపకణ్ఠస్థలే ॥ ౩౮౯ ॥

చూడారగ్వధరజసా చూర్ణస్నపనం విధాయ తేపూర్వమ్। రఙ్గేశ పాదుకే త్వా మభిషిఞ్చతి మౌళిగఙ్గయాశమ్భుః ॥ ३౧౦ ॥

ఇతి కవితార్కికసింహస్య సర్వతంత్రస్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకాసహస్రే
పుష్పపద్ధతి ర్ద్వాదశీ.

శ్రీరస్తు. శ్రీమతే నిగమాన్తమహాదేశికాయనమః.

శ్రీరఙ్గనాథపాదుకాసహస్రే

పరాగ పద్ధతి ప్రారంభః.

పాన్తువః పద్మనాభస్య పాదుకాకేళి పాంసవః। అహల్యాదేహనిర్మాణ పర్యాయపరమాణవః ॥ ३౧౧ ॥

తవ సఞ్చరణా ద్రజో విధూతం యదిదం రఙ్గనరేన్ద్రపాదరక్షే। అలమేతదనావిలానిక ర్తుం కతకక్షోద ఇవాశుమానసాని ॥ ३౧౨ ॥

పునరుక్తపితామహానుభావాః పురుషాః కేచిదమీపునన్తి విశ్వమ్। మధుజిత్పదారవిన్దబన్ధో రవరాగాస్తవ పాదుకే పరాగాః ॥ ३౧३ ॥

అభియుక్తజనో నిజార్భకాణాం బహుశో రఙ్గనరేన్ద్ర పాదరక్షే। అవలేప పిశాచ మోచనార్థం రజసా లిమ్పతి తావకేన దేహమ్ ॥ ౩౫౪ ॥

శిరసా పరిగృహ్య లోకపాలా స్తవ రఙ్గేశ్వర పాదుకే రజాంసి। విషమేషు బలేషు దానవానాం వ్యతనీతా న్యశిరస్త్ర మావిశన్తి ॥ ౩౫౫ ॥

కృతినశ్శిరసా సముద్వహన్తః కతిచిత్కేశవ పాదుకే రజస్తే। రజస స్తమసోఽపి దూరభూతం పరిపశ్యన్తి విశుద్ధమేవ సత్వమ్ ॥ ౩౫౬ ॥

అధికం పదమాశ్రితోఽపి వేధాః ప్రయతో రఙ్గధురీణ పాదరక్షే। అభివాఞ్ఛతి సఙ్గమం పరాగై రభిజాతై స్తవ దేవి నాభిజాతః ॥ ౩౫౭ ॥

శుద్ధసత్వవపుషైవభవత్యా పాదుకే విరజసా హరిపాదౌ। అస్తు కిం పునరిదం రజసా తే శుద్ధసత్వమయతా మనుజానామ్ ॥ ౩౫౮ ॥

తద్రజ స్తనోతి పాదుకే మానసాన్య కఠినాని దేహినామ్। ప్రస్తరస్య పదవీగతస్య యద్వ్యాచకార మునిధర్మదారతామ్ ॥ ౩౫౯ ॥

గఙ్గేశయస్య పురుషస్య జగద్విభూత్యై రథ్యా పరిక్రమవిధౌ మణిపాదరక్షే। సీమన్తదేశే మనవద్యసరస్వతీనాం నిస్తారయన్తి భవతీచరితాః పరాగాః ॥ ౩౬౦ ॥

మాన్యేన రఙ్గనృపతేర్మణిపాదరక్షే చూడాపదానిరజసా తవ భూషయన్తః। కాలక్రమేణ భజతాం కమలాసనత్వం నాభీసరోజరజసాం నివసన్తి మధ్యే ॥ ౩౬౧ ॥

మాతర్ముకున్ద చరణావని తావకీనాశ్ఛత్రావశీకరణచూర్ణ

విశేషకల్పాః । సఞ్చారపాంసుకణికాశ్శిరసా వహన్తో విశ్వం పునన్తి పదపద్మపరాగలేశైః ॥ ౩౬౨ ॥

ఆమోదితాన్యమలధీభిరనన్యలభ్యైః పాదావని శ్రుతివధూపటవాసకౢప్తైః । త్వత్సఞ్చర ప్రచలితాని రజాంసి శౌరేః ప్రఖ్యాపయన్తి పదపద్మపరాగశోభామ్ ॥ ౩౬౩ ॥

మూర్ధానమమ్బుమురభిన్మణి పాదరక్షే యేషాం కదాఽపి విరజా భవతీ పునాతి । త్వామేవ తే సుకృతినస్సువయన్తి కాలే మన్దారదామరజసా మకుటచ్యుతేన ॥ ౩౬౪ ॥

రథ్యావిహారరజసా పరిధూసరాఙ్గీం రఙ్గేశ్వరస్య లలితేషు మహోత్సవేషు । ప్రస్ఫోటయత్యవనతో మణిపాదుకే త్వాం గౌరీపతిస్స్వయమిభాజినపల్లవేన ॥ ౩౬౫ ॥

నేదీయసాం నిజపరాగనివేశపూర్వం స్పృష్ట్వా శిరాంసి భవతీ భవరోగభాజామ్ । గాఢం పీడ్య గరుడధ్వజ పాదరక్షే మానగ్రహాంశమతీవపరైరసాధ్యమ్ ॥ ౩౬౬ ॥

ఆపాతవల్లవతనోరకుమారయూనః పాదావని ప్రవిశతో యమునానికుఞ్జాన్ । ఆసీదనఙ్గసమరాత్పురతః ప్రవృత్తః స్సేనాపరాగ ఇవ తే పదవీపరాగః ॥ ౩౬౭ ॥

గఙ్గాపగాతటలతాగృహమాశ్రయన్త్యాః పాదావని ప్రచలితం పదవీరజస్తే । ప్రాయేణ పావనతమం ప్రణతస్య శమ్భో రుద్ధూళనం మపిమాతనమాతనోతి ॥ ౩౬౮ ॥

అస్నాతదాగ్వ్వమవిశఙ్కిత మానయస్త్రీ గఙ్గామ్బుజఙ్గశయనం మణిపాదరక్షే । కామం నివర్తయితుమర్హసి సఞ్జ్వరం మే కర్పూరచూర్ణపటలైరివ ధూళిభిస్తే ॥ ౩౬౯ ॥

రఙ్గేశపాదసహధర్మచరి త్వదీయాః మార్గా నివేశ్యను హితాః పదవీపరాగాః । సన్త్రస్త్రివర్గపదవీ మతిలఙ్ఘయ

న్తోమవాహా పదమిదమధతే విబుధేశ్వరాణామ్। ౩౨౦ ॥

మాతస్తదా మాధవ పాదరక్షే త్వయ్యప్రసక్తం త్వద యోపయాన్త్యామ్ । పరామృశేయం పదవీపరాగం ప్రాణైః ప్రయాణాయన ముజ్జిహానైః ౩౨౧ ॥

అథాగతా మాధవపాదరక్షే సమ్మృశ్యమానేషు తపోధనేషు । ఆసీదహల్యాతవపాంసులేశైర పాంసులానాం స్వయమగ్రగణ్యా ॥ ౩౨౨ ॥

పశ్యామి పద్మేక్షణ పాదరక్షే భవామ్బుధింపాంసు మివ ప్రవృత్తాన్ । భక్తోపయానత్వర యా భవత్యాః పర్యస్యమానాన్ పదవీపరాగాన్ ॥ ౩౨౩ ॥

శఙ్ఖాయుధీభూషణమేవ శౌరేర్యత స్సమృతే మణిపాదరక్షే । వితన్వతే హ్యాప్తదిశః పరాగాశ్శ్యానోదయాం శ్ఛత్రుచమూపరాగాన్ ॥ ౩౨౪ ॥

పరిణతిమకఠోరాం ప్రాప్తయా యత్ప్రభావా దలభత శిలయా స్వాన్ గౌతమో ధర్మదారాన్ । పునరుపజనిశఙ్కావారకం పాదుకే తత్ప్రశమయతి రజస్తే రాగరోగం ప్రజానామ్॥ ౩౨౫ ॥

రజనివిగమకాలే రామగాథాం పఠన్తః కుశికతనయముఖ్యాః పాదుకే భావయన్తే । ఉపలశకలవర్తి స్త్వత్పరాగై రశాన్తే జనిత మునికళత్రాన్ దణ్డకారణ్యభాగాన్ ॥ ౩౨౬ ॥

శుభచరణి రజోభిశ్శోభయన్తీ ధరిత్రీం పరిణతిరమణీయాం వృష్టిగన్త్రీ ప్రముగ్ధాన్ । భవసిభువన వన్ద్యా పాదుకే రఙ్గభర్తు శ్శరణముపగతానాం శాశ్వతీ కామధేనుః ॥ ౩౨౭ ॥

భవనతలిత స్తే పాదుకే రఙ్గభర్తుః నారణసమయేషు వ్యాప్తవిశ్వః పరాగః । విషమవిషయవర్త్మ వ్యాకులానామ

జన్మసంవ్య పనయతిజనానాం వాసనా రేణుజాలమ్ ॥ ౩౭౮॥

నిష్క్రీత్యాహముపాసిషీమహిముహుర్నిశ్శేషదోషచ్ఛిదోనిత్యం రఙ్గధురన్ధరస్య నిగమస్తోమార్చితే పాదుకే । ధత్తే మూర్ధభిరాది పద్మజనితాతత్త్వాధ్యశీసన్తతిర్యత్సఞ్చార పవిత్రితక్షితిరజః పఙ్క్త్యంచతుష్పఞ్చషైః ॥ ౩౭౯ ॥

రజసాపరో జ స్తన్న ఖలు నలక్ష్మ్యైతభగవతోఽపిపదమ్। కిముతహృదయం మదీయం భవతీయదినామ పాదుకేనస్యాత్ ॥ ౩౮౦ ॥

ఇతి కవి తార్కిక సింహస్య సర్వ తంత్ర స్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే
పరాగపద్ధతి స్త్రయోదశీ.

శ్రీయైనమః.
శ్రీమతేనిగమాన్త మహాదేశికాయనమః.

శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే

నాద పద్ధతి ప్రారంభః.

శ్రుతీనాం భూషణానాంతే శఙ్కేరఙ్గేన్ద్రపాదుకే । విధస్పఙ్క్తిరసఙ్ఘాతం రజఃకిమపి శింజితమ్ ॥ ౩౮౧ ॥

మురభిన్మణిపాదుకేభవత్యాస్స్వనితిమాకర్ణ్య యతాంమయానిబద్ధామ్ । అవధీరయసీవ మంజునాదైర చమత్కారవచాంసిదుగ్ధనానామ్ ॥ ౩౮౨ ॥

విహితేష్వభివాదనేషు వైదైర్మునోదీరితగర్భరత్ననాదా । మధురం మధువైరి పాదరక్షే భవతీప్రత్యభివాదనం విధత్తే ॥ ౩౫౩ ॥

స్వదతే కిము హైవ రఙ్గనాథో మయి తిష్ఠత్యధివాపదేవరస్మిన్ । ఇతి పృచ్ఛసి దేవి గానమస్మాన్మధురైస్త్వం మణిపాదుకే నినాదైః ॥ ౩౫౪ ॥

అవరోధగతస్య రఙ్గభర్తుర్గతిషు వ్యఞ్జితగర్భరత్ననాదా । ప్రతిపల్లపసీవ పాదుకే త్వం కమలానూపురమఞ్జుశిఞ్జితానామ్ ॥ ౩౫౫ ॥

మురభిచ్చరణారవిన్దరూపం మహితాసన్నమవాప్య పూరుషార్థమ్ । అనఘైర్మణి పాదుకే నినాదైరహమన్నాద ఇతీవ గాయసి త్వమ్ ॥ ౩౫౬ ॥

మధువైరిపదామ్బుజం భజన్తీ మణిపాదావనిమఞ్జుశిఞ్జితేన । వదసీవ మహాన్స్వయం ప్రజానామపరో పఞ్చమరిష్టశాన్తిమన్త్రిమ్ ॥ ౩౫౭ ॥

శ్రుతిభిః పరమం పదం మురారేరనిదఙ్కారమనేవమిత్యపాత్తమ్ । ఇదమిత్థమితి బ్రవీషి నూనం మణిపాదావని మఞ్జుభిః ప్రణాదైః ॥ ౩౫౮ ॥

మునయః ప్రణిధానసన్నిరుద్ధే హృది రఙ్గేశ్వర రత్నపాదుకే త్వామ్ । వినివేశ్య విభావయన్త్యనన్యాః ప్రణవస్య ప్రణిధిం తవ ప్రణాదమ్ ॥ ౩౫౯ ॥

మధురం మణిపాదుకే ప్రవృత్తే భవతీ రఙ్గపతేర్విహారకాలే । అభయార్థనయా సమభ్యుపేతానవిసం వాదయతీవ మఞ్జునాదైః ॥ ౩౬౦ ॥

శ్రవణోత్సవము పారణాందిశస్త్రీమణి పాదావనిమంజుశైః ప్రణాదైః । రమయాకమయాచదత్త హస్తంవమయే రఙ్గధురీణమానయేథాః ॥ ౩౮౧ ॥

అనుయాతినిత్యనుమృతాశ్రికాంకలాం తవరఙ్గచన్ద్రమణిపాదుర్యుజ్యృతిమ్ । శ్రవసాముఖేం పరిభుజ్యయత్క్షణా దజరామరత్వము పయాన్తినాథవః ॥ ౩౮౨ ॥

పరిశిఞ్జితక్రమసమర్పితైః పరివాదపైశునవికత్థనాదిభిః । మధుకైటభారి మణిపాదుకే మమ శ్రుతిదుష్కృతాని వినివారయస్వనః ॥ ౩౮౩ ॥

పాదుకేపరిజనస్య దూరతస్సూచయన్త్యఖిలు తావకాస్స్వనాః । లీలయాభుజగతల్పముజ్ఝతశ్శ్రీమతస్త్రిచతురాన్పదక్రమాన్ ॥ ౩౮౪ ॥

దేవిదైత్యదమనాయ సత్వరం ప్రస్థితస్య మణిపాదుకే ప్రభోః । శీఘ్రమఙ్గళవిశేష సూచకంశాకునంభవతి తావకంరుతమ్ ॥ ౩౮౫ ॥

దాతుమూర్ధ్వసిత దామవశ్రుతౌ దేవిరఙ్గపతిరత్నపాదుకే । విహ్వలస్య భవదీయశింజితం స్వాదుకర్ణ రసనారసాయనమ్ ॥ ౩౮౬ ॥

అహమపరిణమస్తదేవతానా ముపరిమమైషవిభాతివాసుదేవః । తదిహాపరతరంనకిఞ్చిదస్తీతి వదసీవ పదావనిప్రణాదైః ॥ ౩౮౭ ॥

అవనతవిబుధేన్ద్రశేఖరాళిమాలా మధుమదశిక్షితమన్థరస్వయాతా । శ్రుతయునీ పరిరబ్ధశౌరిపాదామణికలహంసవియాతజల్పితాని ॥ ౩౮౮ ॥

అస్థానేష్వత్రిదశమహితా స్వర్తయిత్వావిహారాన్స్థా

నేస్థానే నిజ పరిజనం వారయిత్వా యథార్థమ్ । వాసాగారం
స్వయముపసరన్ పాదుకే మంజునాదామాచర్యజ్ఞాన్న ఖలు భ
వతీం రఙ్గనాథో జహాతి ॥ ౩౯౯ ॥

అన్తర్వర్త్యైస్తైర్మణిభిరుదితం పాదుకే రఙ్గనాథే మన్దం మన్దం
నిహితచరణే మంజులం తే నినాదమ్। పశ్యన్త్యాదిక్రమపరిణతేః
ప్రాక్తనీం తాం పరాయామన్యే మిత్రావరుణవిషయాదుచ్చర
న్తీమవస్థామ్ ॥ ౪౦౦ ॥

వ్యాఖ్యాతానాం పరిషది సతాం కారయిత్వా ప్రతిజ్ఞాం
ప్రాయేణ త్వాం ప్రథితవిభవాం వర్ణయన్తీం మయా త్వామ్ । పాద
న్యాసక్రమమనుగుణం ప్రాప్య రఙ్గాధిరాజాత్ పద్యారమ్భాన్ గణ
యసి పరం పాదుకే స్వైర్నినాదైః ॥ ౪౦౧ ॥

విష్ణోరస్మిన్పదసరసిజే వ్యక్తిభేదైర్విచిత్రైరైదంపర్యం
నిగమవచసామైకకణ్ఠ్యేన సిద్ధమ్। ఇత్థం పుంసామనిపుణధియాం పా
దుకే త్వం తదేవ స్పృష్ట్వా సత్యం వదసి నియతం మంజునా శింజితేన॥
౪౦౨ ॥

ఆమ్నాయైస్త్వామనితరవరైస్స్తోతుమభ్యుద్యతానాం
మధ్యే భక్త్యా మధువిజయినః పాదుకే మాదృశానామ్ । శిక్షాత
త్వస్ఖలితవచసాం శిక్షయస్యేవ పుంసాం మాత్రాదీనివ్యయమను
పదం మంజులైస్స్వైర్నినాదైః ॥ ౪౦౩ ॥

లక్ష్మీకాన్తం శమపితరణం రథ్యయానివృతన్తం రాగా
ద్ద్రష్టుం త్వరితమనసాం రాజధానీవధూనామ్ । ప్రత్యాదేశం భ
జతి మధురైః పాదుకే శిఞ్జితైస్తే చేతోహారీ కుసుమధనుషశ్శిఞ్జినీ
మంజునాదః ॥ ౪౦౪ ॥

రఙ్గాధీశేన హృతకమలయా సాదరం యజ్ఞకైస్సారం
దివ్యం సవనహవిషాం భోక్తుమాహూయమానే। నేదీయోభిర్నిగ

ముపవచసాం నిత్యమంహః ప్రతిపత్తిః ప్రత్యాలాపం దిశతి భవతి పాదుకే శిఞ్జితైస్స్వైః ॥ ౪౦౫ ॥

ఉపాస్యమానాం మణిపాదుకాభ్యాం రఙ్గేశపాదాంబుజ రాజహంసీమ్ । పత్యుః ప్రజానామలభన్త పూర్వం ముఖం సవనావాహన రాజహంసాః ॥ ౪౦౬ ॥

అనాదిమాయా రజనీవశేన ప్రస్వాపభాజాం ప్రతిబోధ నార్థామ్ । పశ్యామి నిత్యోదితవాసరస్య ప్రభాతనాన్దీ మివపా దుకే త్వామ్ ॥ ౪౦౭ ॥

శృణోతు రఙ్గాధిపతిః ప్రజానా మార్తధ్వనిం త్వామపి సము జ్జిహానమ్ । ఇతీవ మత్వా మణిపాదుకే త్వం మన్దప్రచారైర్మృ దుశిఞ్జితాఽసి ॥ ౪౦౮ ॥

అన్తేషు మూర్తిం శమయుష్యతస్త్వామగ్రేసరాణ్యా పతతో మురారేః । శ్రమాపహన్తృణ్యయాం భవత్యాశ్శీతాని పాదా వనిశిఞ్జితాని ॥ ౪౦౯ ॥

స్వాదూని రఙ్గేశ్వర పాదరక్షే శ్రోత్రైః పిబన్తస్తవ శిఞ్జి తాని । వచస్త్యవిద్యోపచితావశేషా న స్వర్గకాన్తాత్మవిదః క షాయాః ॥ ౪౧౦ ॥

అస్తైమిరఙ్గాధిపతే స్సకాశాదపేతమానేషు జనేషుర తామ్ । ఉదారనాదాం మణిపాదుకే త్వామిత్యనుజ్ఞాక్ష రముద్గిరన్తీమ్ ॥ ౪౧౧ ॥

మధుద్విషస్సైన్యవిహార హేతుర్మంజుస్వనా కీర్తయ సీవ మాతః । పర్యన్తభాజో మణిపాదరక్షే పద్మాధరణ్యోర్మణి నూపురాణి ॥ ౪౧౨ ॥

ప్రస్థానికేషు సమయేషు సమాగతేషు ప్రస్తావదం పరిచి తం ద్విజపుఙ్గవేన । పృష్టాసి రఙ్గనృపతే ర్మణిపాదుకే త్వం పుణ్యా

పా ఘోషమివ గర్భమణిప్రణాదైః ॥ ౪౧౩ ॥

ఆర్తధ్వనేరుచితముత్తరమత్రకాలే కర్ణేషు మంజునినదే నకరిష్యసీతి । వాసంభజన్తి కృతినో మణిపాదరక్షే పుణ్యేషు దేవపులినేషు మరుద్వృధాయాః ॥ ౪౧౪ ॥

దూరస్థైర్బలరిపోరపి నేత్రకోటస్యాభఙ్గయాత్రోత్సవేషు చ విభోః ప్రతిపన్నసఖ్యా । ఏరావతానిబిరుదోపహితాని నూనమామంజుళస్వనైః ప్రథయసే మణిపాదుకే త్వమ్ ॥ ౪౧౫ ॥

స్తోతుః ప్రవృత్తమపి మాం నిగమాన్తకాన్త్యాం వ్యాసజ్యమానకరణం విషయేష్వజస్రమ్ । అన్తర్మనోధ్వనిభిరచ్యుతపాదుకే త్వం సమ్బోధయస్యనుకలం సహజానుకమ్పా ॥ ౪౧౬ ॥

దేవస్య యానపరిహోర్మణిపాదరక్షే ప్రస్థానమఙ్గళవిధా ప్రతిపన్ననాదామ్ । మాభైష్ట సాధవ ఇతి స్వయమాలపన్తీం జానే జగత్త్రితయరక్షణదీక్షితాం త్వామ్ ॥ ౪౧౭ ॥

స్వచ్ఛన్దవిభ్రమగతౌ మణిపాదుకే త్వం పాదారవిన్దమధిగమ్య పరస్య పుంసః । జాతస్వనా ప్రతిపదం జపసేవనార్త్తం విద్రావణీమసి వైరివరూథినీనామ్ ॥ ౪౧౮ ॥

రత్నోర్ధ్వమాశ్రితజనస్య సముజ్జిహానే రఙ్గేశ్వరే శరది శేషభుజఙ్గతల్పాత్ । నాదాస్తవ శ్రుతిసుఖా మణిపాదరక్షే ప్రస్థానశఙ్ఖనినదాత్ప్రథమే భవన్తి ॥ ౪౧౯ ॥

నిత్యం పదామ్బుజ హరేరిహ గోపికాం త్వాం గోష్ఠజనప్రియతమో మణిపాదరక్షే । సమ్పన్నఘోషవిభవాం గతిభిర్నిజాభిః ప్రీత్యైవ నత్యజతి రఙ్గసమాశ్రితోఽపి ॥ ౪౨౦ ॥

ప్రాయేణ దేవ విభోః ప్రణతార్తిహన్తుః ప్రస్థానమఙ్గళవిధా ప్రథమోద్యతాని । త్వచ్ఛిఞ్జితాని సపది స్వయమారభన్తే కాలోచితాః కనకకాహళశఙ్ఖనాదాః ॥ ౪౨౧ ॥

ఆమ్రేడితశ్రుతి గణైర్నినదైర్మణీ నామామ్నాయ వే
ద్యమనుభావమభఙ్గురం తే । ఉద్గాన్యతాంనియతమిచ్ఛసిసామ
గానాంగానప్రదానమివ శౌరి పదావనిత్వమ్ ॥ ౪౨౨ ॥

రథ్యాసు రఙ్గనృపతే ర్మణిపాదరక్షే త్వద్గర్భ రత్న జ
నితో మధురః ప్రణాదః । సన్దర్శనోత్సుకధియాం సురసున్దరీ
ణాంసమ్పద్యతేశ్రవణమోహనమన్త్రఘోషః ॥ ౪౨౩ ॥

ఆకస్మికేషు సమయేష్వవవార్యభృత్యా నన్తఃపురంవిశ
తిరఙ్గపతౌ సలీలం। వ్యామోహనేన భవతీమదృశామధీతే మం
జుస్వనేన మదనోపనిషద్రహస్యమ్ ॥ ౪౨౪ ॥

యాత్రావిహారసమయేషు సముత్థితంతే రఙ్గాధిపస్యచ
రణావనిమంజునాదమ్ । పర్యాకులేన్ద్రియ మృగగ్రహణాయపుం
సాం సమ్మోహనం శబరగీత మివప్రతీమః ॥ ౪౨౫ ॥

ప్రాయేణ సహ్యదుహితుర్నదరాజ కన్యామాతురా
గమ్యనసూచనమిహాహమవా । మఞ్జుప్రణాద సుభగైర్మణిపా
దుకేత్వామన్తర్యతామకృతయాతుకరత్నఖణ్డైః ॥ ౪౨౬ ॥

నిత్యంవిహారసమయే నిగమానుయాతైర్విశేషతాణ్డవి
తగర్భమణిప్రసూతైః । నాదైస్త్వయం నరకమర్దన పాదరక్షే
పాదావసానవిలయంప్రవదసీవ నాథమ్ ॥ ౪౨౭ ॥

సాధారణేషు యువతీషు ర్మణిపాదరక్షే దేవస్యతానవ
రిపోస్త్రిషువిక్రమేషు। అద్యాపిశింజితమిషాదనువర్తమానంమ్యా
నాధికత్వవిషయం కలహంప్రతీమః ॥ ౪౨౮ ॥

ప్రాయఃపదావనివిభోః ప్రణయాపరాధే యానగ్రహం
శమయితుం మహిషీజనానామ్ । ఉద్చారయన్తినినదైస్తవగర్భ
రత్నాన్యుద్ఘాతపూర్వమనుపాశ్రయభారతీనామ్ ॥ ౪౨౯ ॥

అస్వచ్ఛరేషుభవనేషుజితేష్వభిజ్ఞాః ప్రత్యక్ష్ము (ఖాం)ఖం

పరిణమయ్య మనః ప్రవృత్తిమ్ । ఆస్వాదయన్త్యనురసం మణిపాద రక్షే నాదావసానసమయే భవతీనినాదమ్ ॥ ౪౩౦ ॥

దాక్షిణ్య మాత్రనియతం నియతాసుధాऽస్మిన్న త్వద్గతో నియతమచ్యుతపాదరక్షే । ప్రత్యేకసంశ్రితపదస్తుతయే భవత్యోస్సఙ్ఘర్షవాద ఇవమధ్య మణిప్రణాదః ॥ ౪౩౧ ॥

సంచారకేళి కలహాయితగర్భరత్నా సాంసిద్ధికం సకల జన్తుషు సార్వభౌమమ్ । రక్షార్థినాం ప్రథయసీవ పదావనిత్వం రఙ్గేశ్వరస్య నిరవగ్రహ మానృశంస్యమ్ ॥ ౪౩౨ ॥

ప్రాప్యాపరం పురిశయం పురుషం మునీనామభ్యస్యతా మనుదినం ప్రణవం త్రిమాత్రమ్ । శ్రీరఙ్గరాజచరణావనిశిఞ్జితం తే శక్యం సమున్నమనసామవిశేషఘోషమ్ ॥ ౪౩౩ ॥

నిత్యం సమాహితధియాం ముపదర్శయన్తీ నాగేశయం కిమపిధామనిజోర్ధ్వభాగే । హృత్కర్ణికాముతగతా మణిపాదుకే త్వం మంజుస్వనాస్ఫురసి వాగ్భరిరీపదేవ ॥ ౪౩౪ ॥

మానేషు దానవరిపో ర్మణిపాదరక్షే త్వామాశ్రితేషు నిగమేష్వవధీరి[illegible] । మంజుస్వనైర్వదసి మైవమితీవమాత ర్వ్యాలంబిలజ్ఘయిషతో మనుజాన్నిరోద్ధుమ్ ॥ ౪౩౫ ॥

క్రన్దత్సు కాతరతయాకరణ వ్యపాయేరఙ్గోపశల్యశయితేషు జనేష్వలక్ష్యమ్ । ఆసీదసిత్వరితమఙ్ఘ్రిరితానుకమ్పా మాతేవ మాంజనినదా మణిపాదుకేత్వమ్ ॥ ౪౩౬ ॥

భాస్వత్సువర్ణవపుషా మణిపాదరక్షే పద్మాసహాయ పదపద్మవిభూషణానామ్ । మఞ్జీరశిఞ్జిత వికల్పిత మంజునాదా మంజూషికేవ భవతీసగమాన్తవాచామ్ ॥ ౪౩౭ ॥

రఙ్గేశపాదకమలాత్త్వదధీన వృత్తేరస్యేమకేషుచి దలభ్య మనన్యవేద్యమ్ । ఆమ్నాయగూఢ ముబహోస్స్వనితైః క్వణ

ద్విర్ణదీయసాం ప్రథయసి తవ నిజానుభావమ్ ॥ ౪౩౮ ॥

కాలోపపన్నకరణాత్యయ నిర్విచేష్టే జాతశ్రమే మయి జనార్దన పాదరక్షే। ఆశ్వాసనాయ పురతః ప్రసరన్తు మాతర్వ్యాహారాస్తవ వాత్సల్యమితార్ద్రతయా మే ॥ ౪౩౯ ॥

సంరక్షణాయ సమయే జగతాం త్రయాణాం యాత్రానురఙ్గనృపవేషవతస్తవేశే। సమ్పత్స్యతే శ్రుతిసుఖా ధ్వనిపాదరక్షే మఙ్గళ్యతూర్యకలనా తవ మఞ్జునాదైః ॥ ౪౪౦ ॥

గర్భోపలైర్గమనవేగవశాద్విలోలై ర్వాచాలితా మధుభిదో మణిపాదుకే త్వమ్। ప్రస్తౌషి శావితథధియాం పథి దేవయానే ప్రస్థానమఙ్గళమృదఙ్గవిశేషఘోషమ్ ॥ ౪౪౧ ॥

పర్యఙ్కమాశ్రితవతో మణిపాదుకే త్వం పాదం విహాయ పరికల్పితమానముద్రా। శ్రోతుం ప్రభోరవసరం దిశసీవ మాతర్నాభీసరోజనిలయార్భకసామగీతిమ్ ॥ ౪౪౨ ॥

భోగాయ దేవి భవతీ మణిపాదరక్షే పద్మాసహాయమధిరోప్య భుజఙ్గతల్పే। విశ్వస్య గుప్తిమనిశం కృత్య విహారహీనాహాచం యమాశి మసిద్ధిమతీవ కార్యమ్ ॥ ౪౪౩ ॥

నిత్యప్రబోధసుభగే పురుషే పరస్మిన్నిద్రాముపేయుషి తదేకవిహారశీలా। మఞ్జుస్వనం విజహతీ మణిపాదుకే త్వం సంవేశమిచ్ఛసి పరం చరణాన్తికస్థా ॥ ౪౪౪ ॥

లాస్యం విహాయ సముపస్థితమాశ్రయన్తీ రఙ్గేశ్వరేణ సహితా మణిమణ్డపేషు। మఞ్జుస్వనేషు విరతేష్వపి విశ్వమేతత్స్వాన ఖనాన్తర్భవతీ ముఖరీకరోషి ॥ ౪౪౫ ॥

విస్మాపితేవ భవతీ మణిపాదరక్షే వైరోచనేర్వితతం తేన తథావిధేన। ఏకావశాదలమభి దేవి గృహీతపాదా నాథం త్రివిక్రమమవాప్య తదేవనాద్రైః ॥ ౪౪౬ ॥

సామాన్యరఙ్గనృపతిస్స్వరసఞ్చగీతం లీలాగతేషు వినివా
రయతి స్వతన్త్రః। శ్రోతుం తవ శ్రుతిసుఖాని విశేష వేదీ యుష్మాని
కాఞ్చన పదావని శిఞ్జితాని ౪౪౭॥

తత్త్రాదృశీం ప్రథయతా రుచిరాం స్వరేఖాం వర్ణాధికేన మ
ధుమాదన పాదరక్షే। పశ్యన్తి చిత్రపరిషేవివేశ్యసన్తో మఞ్జు
వ్వానేనతవ నైగమికం సువర్ణమ్ ॥ ౪౪౮ ॥

ముగ్ధస్యహన్త భవతీం స్తువతో మమైతా న్యాకర్ణ్యమాన
మయథాయథజల్పితాని। ఇత్థంవదత్యుపరిశిక్షయితుం ప్రసాదా
న్మఞ్జూనుదీరయసి మాధవపాదుకే త్వమ్ ॥ ౪౫౦ ॥

ఆదౌసహస్రమితియత్సహసామయోక్తం తుష్టూషతా
నిరవధిం మహిమార్ణవం తే। ఆమ్రేడయస్యథతమేతదముష్యమా
నామఞ్జుస్వనే సమధుర స్వణిపాదుకే త్వమ్ ॥ ౪౫౦ ॥

పరిమిత పరిబర్హాం పాదుకే సఞ్చరిష్ణౌ త్వయివినిహితపా
దేలీలయా రఙ్గనాథే। నియమయతి విపఞ్చీం నిత్యమేకాన్తసేవీ
నిశమయితుముదారాన్నారదస్తే నినాదాన్ ॥ ౪౫౧ ॥

విహరతివిశిఖాయాం రఙ్గనాథే సలీలం గమనవశవిలో
లైర్గర్భరత్నైః క్వణన్త్యాః। మణివలయనినాదైర్మఞ్జులైస్తేదిశ
న్తి ప్రతివచనముదారం పాదుకే పౌరనార్యః ॥ ౪౫౨ ॥

అనుకృతసవనీయస్తోత్రశస్త్రాం వినాదై రనుగతనిగమాం
త్వా మాన్యతో రఙ్గనాథః। అనితరవిబుధార్హం హవ్యమాస్వా
దయిష్య న్ప్రవిశతి చరణ రక్షే యజ్ఞవాటం ద్విజానామ్ ॥ ౪౫౩ ॥

చరణకమలమిత్థం రఙ్గనాథస్య నిత్యం శరణమితి జనానాం
దర్శయన్తీ యథావత్ । ప్రతిపదముపహ్వాద్యం పాదుకే స్వాదు
భావా దనువదతి పరం తే నాద మామ్నాయవర్త్రిః ॥ ౪౫౪ ॥

రహితభుజగతల్పే త్వత్సనాథేఽగ్రజానాం ప్రతిభయశమ

నాయ ప్రస్థితే రఙ్గనాథే । ప్రథమముదయమానః పాదుకే త్వ
ర్యభూోపాత్తప్రతిఫలితసనాదః పాఞ్చజన్యస్త్వదీయః ॥ ౪౫౫ ॥

వకుళధరతనుస్త్వం సంహితాం యామపశ్యః ప్రతిప
దదితస్యాస్సాగ్రభంయోజయన్తి । హరిచరణసరోజా మోదస
మ్మోదితాయాః ప్రతిపదరమణీయాః పాదుకే తే వివాదాః ॥

దనుతనమునిహస్తైర్త్రయ్యా క్రాన్తకూలే శరదుపగ
మకాలే సహ్యజామావతన్తి । శ్రుతిమధురముదారం శిక్షితుం
తేనివాదం పరివృతనిజవాసాః పాదుకే రాజహంసాః ॥ ౪౫౭ ॥

విహరణసమయేష్వప్రత్యహం రఙ్గభర్తుశ్చరణనఖమయూ
ఖైస్స్తత్రరీయావిశుద్ధైః । పరిణమయసినాదం పాదుకే గర్భర
త్నైర్గ్రమయితుమివశిష్యాన్ దీర్ఘికారాజహంసాన్ ॥ ౪౫౮ ॥

పరిషదివిరతాయాం పాదుకే రఙ్గభర్తుః పరిజనపవా
ర్యప్రస్థితస్యావరోధా । మణినికరసముద్యన్మంజునాదాపదే
శాదఖిలపసియథార్హం నూనమాలోకశబ్దమ్ ॥ ౪౫౯ ॥

గురుజననియతంతద్గోపికానాం సహస్రం దినకరతనయా
యాస్సైకతే దివ్యగోపః । వశమనయదయత్నాద్వంశనాదాను
యాతైస్తవఖలు పదరక్షే తాదృశైర్మంజునాదైః ॥ ౪౬౦ ॥

నిజపదవినివేశాన్నిర్విశేష ప్రచారా త్పరిణమయతిభ
క్తాన్రఙ్గనాథో యథామామ్ । ఇతివిహరణకాలే మంజుశిఞ్జావి
శేషైర్హితముపదిశసీవ ప్రాణినాం పాదుకే త్వమ్ ॥ ౪౬౧ ॥

అయమయమితి తైస్తైః కల్పితానర్థభేదా న్ప్రతిపదమ
వలోక్య ప్రాణినాంవ్యాకులానామ్ । చటులమణిశలాకైశ్శౌరి
పాదావనిత్వం ముఖరయసివిహారైర్ముక్తిమార్గావతారమ్ ॥

పదకమలముదారం దర్శయన్తీ మురారేః కలమధురవినా
దాగర్భరత్నైర్విలోలైః । విషమవిషయతృష్ణా వ్యాకులాన్ప్ర
జానామభిముఖయసినూనం పాదుకే మావసాని ॥ ౪౬౩ ॥

సాధురీణపదరక్షే మన్దబుద్ధౌ మయి త్వం మనవధిమహిమానం త్వత్ప్రసాదాత్స్తువానే । మణినికరసముత్థైర్మంజునాదైః కవీనాముపరమయసి తాం స్తాన్యానముత్సేకవాదాన్ ॥

శరణముపగతే త్వాం శార్ఙ్గిణః పాదరక్షే వక్ష్యదితివిధిసిద్ధం స్వాన్తే మేవ విమోహాత్ । ప్రచలితమణిజాలస్యంజితైః శింజితైః స్వైః స్వరలమలమితి త్వం వారయస్యాదరేణ ॥ ౧౬౫ ॥

వికలకరణవృత్తే విహ్వలాఙ్గే విలక్షం విలపతి మయి మోహాద్భ్రమతి శౌరిపాదం । పరిసరమధిగన్తుం పశ్య పాదావని త్వం ప్రతిభయమఖిలం మే భర్త్స్యయన్తీ వినాదైః ॥ ౧౬౬ ॥

కరణవిగమకాలే కాలహుంకారశఙ్కీ ద్రుతపదముపగచ్ఛన్ దత్తహస్తః ప్రియాభ్యామ్ । పరిణమయతు కర్ణే రఙ్గనాథస్స్వయం నః ప్రణవమివ భవత్యాః పాదుకే మంజునాదమ్ ॥ ౧౬౭ ॥

కమలవనసఖీం తాం కౌముదీముద్వహన్తం సవిధముపయన్తీ తాదృశం రఙ్గచన్ద్రమ్ । ప్రశయదివసముఖ్యాన్ పాదుకే మామకీనాన్ప్రశమయ పరితాపాన్ శింజితైస్స్వైః ॥ ౧౬౮ ॥

ప్రశమయతు భయం నః పశ్చిమశ్వాసకాలే శ్రవసి విహరణం తే రఙ్గనాథేన సార్ధమ్ । నియతమనువిధత్తే పాదుకే యన్నినాదో నిఖిలభువనరక్షా ఘోషణాఘోషలీలామ్ ॥ ౧౬౯ ॥

త్రిదశవిహితహస్తం చిన్తయిత్వా కృతాన్తం గతవతి వ్యాధిమోహం గచ్ఛతా జీవితేన । పరికలయతు బోధం పాదుకే శింజితం తే త్వరయితుమివ సజ్జం త్వద్విధేయం ముకున్దమ్ ॥ ౧౭౦ ॥

ఉపఘ్నం సంవిత్తేరుపనిషదుపోద్ఘాత వచనం తవ శ్రావం శ్రావం శ్రుతిసుభగ మన్తర్మణిరవమ్ । విజృమ్భన్తే నూనం మధు

మథన పాదావనిమమ ప్రవిభాతప్రాయా మధురిమధురీణాః ఫణి
తయః॥ ౪౨౧॥

విలాసైః క్రీణన్తో నిఖిల జనచేతాంసి వివిధా విహారాస్తే ర
ఙ్గక్షితిరమణ పాదావనిమహాః । విగాహన్తామన్తస్తవమవిలుఠద
న్తర్మణి శిలాకలాత్కారవ్యాజస్ఫురదమృత ధారాధమనయః ॥

శ్రుతిశ్రేణీస్థేయ శ్రుతి సుభగశింజా ముఖరితాం భజేమ
త్వాం పద్మారమణచరణ త్రాయిణి పరమ్ । సముద్రాని ద్రాణ
ద్రవిణకణవిశ్రాణన దశా విశాలా హఙ్కారం కమపి ఘనహుఙ్కార
పటుషమ్॥ ౪౨౩॥

తవైతచ్ఛ్రీరఙ్గక్షితిపతి పదత్రాయిణి నృణాం భవత్యా
గశ్చిన్తారణరణకభఙ్గాయ రణితమ్। కరీ కేన్వం భావం ప్రథయతి
యదా కర్ణనవశాన్మనః కర్ణేభావీ యమమహిష ఘణ్టాఘణ్టా
ఘణః॥ ౪౨౪॥

పరిత్రస్తైః పుణ్యైః ప్రపతనవేగాత్ప్రథమతః స్ఫురద్భిశ్శ్రీరం
గక్షితిరమణ పాదావని తదా । విదామాసుర్దేవా బలిమథన సం
రమ్భమనఘైః ప్రణాదైస్తే సద్యః పదకమలవిన్యాసపిశునైః॥

స్వేషు స్వేషు పదేషు నియమయన్నష్టౌదిశామీశ్వ
రాన్ స్వైరాలాపకథాం ప్రవర్తయసి కిం త్రయ్యావసానేనయా।
రఙ్గేశస్య సమస్తలోకమహితం ప్రస్థానపదామ్భోరుహం మాభై
షీరితి భూమాముదీరయసి వా మంజుస్వనైః పాదుకే॥ ౪౨౬॥

రఙ్గేదేవి రథాఙ్గ పాణిచరణస్వచ్ఛన్దలీలావశస్తోకస్పన్దిశర
మ్యా విభ్రమగతి ప్రస్తావశంతావకమ్ । కాలే మాగతకాలకిఙ్క
రచమూహుఙ్కారపారమ్పరీదుర్వారప్రతివారమూక మనఘం
శ్రోష్యామి శిఞ్జారవమ్॥ ౪౨౭॥

త్వద్భింకారవళర్క–కారసవదా స్వాదాత్స కామున్మ
దా మాతర్మాధవ పాదుకే బహువిదాం ప్రాయశ్చిత్తిరుత్తి
ష్ఠతి । సారాసార వకృద్విమర్శనపరి మ్లానాంకురగ్రన్థిభిర్గ్రి
ధై–స్స్వామిహావర్ణయామ్యహమత స్త్రాసిత్రపావర్జితః॥ ౪౭౮॥

తవామ్బ కిలఖేల కాంగతివశేన గర్భాశ్త్రైనాం రమార
మణ పాదుకే కిమపి మంజుభిశ్శింజితైః । పదస్తుతివిధాయిభిస్త్వద
నుభావ సిద్ధాన్తభిన్న మాధ్య కలహాయితం శ్రుతి శతంనమా
పద్యతే॥ ౪౭౯॥

క్షిపతి మణిపాదరక్షే నాదైర్ధ్యానం సమాశ్రితత్రాణే।
రఙ్గేశ్వరస్యభవతీ రథ్యాపథ్యా ప్రతీక్షణవిలమ్బమ్॥ ౪౮౦॥

ఇతి కవి తార్కిక సింహస్య సర్వ తంత్ర స్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే
నాదపద్ధతి శ్చతుర్దశీ.

శ్రీరస్తు
శ్రీమతే నిగమాన్త మహాదేశికాయ నమః.

శ్రీ రఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే

పంచదశీ రత్నసామాన్యపద్ధతిః.

ఉదర్చిషస్తే రంగేంద్రపాదావని బహిర్మణేః । అంతర్మ
ణిరవం శ్రుత్వా న్యాయో మాంచిత్రాకృతిః ॥ ౪౮౧॥

విధిహీనాః కర్మణిపాదుకే త్వాం విపద్యమానే మయి రశ్మి
జాలైః । అనీదృశామంతర కింకరాణాం విశ్రాణనాన్యత్ర తలతా
విశేషాః ॥ ౪౮౨॥

ముకుందపాదావని మధ్యనాడ్యా మూర్ధన్యయా నిష్ప
తతో ముముక్షోః । ఆబ్రహ్మలోకాదవలంబనార్థం రత్నాని తే
రశ్మిగణం సృజంతి ॥ ౪౮౩॥

అనార్యభేద్యాం రజనీం ప్రజానామాలోకమాత్రేణ ని
వారయంతీ, అమోఘవృత్తిర్మణిపాదరక్షే మురద్విషో మూ
ర్తిమతీ దయా త్వం ॥ ౪౮౪॥

రంగేశపాదావని తావకానాం రత్నోపలానాం ద్యుత
యస్స్ఫురంతి । శ్రేయః ఫలానాం శ్రుతివల్లరీణాం ముఖఘ్న శాఖా
ఇవ నిర్వ్యపాయాః ॥ ౪౮౫॥

కస్యాపి పుంసః కనకాపగాయాః పుణ్యావలీలంపులినేశ
యాలోః । సమీపవృత్తిర్మణిపాదుకే త్వం సంవాహయంతీవ ప
దం కరైస్స్వైః ॥ ౪౮౬॥

దివ్యప్రమాణస్యపదం నిధానం స్వాన్యోతియోగదశా

విశేషే సంవిత్ప్రదీపం మణిపాదరక్షే సంధుక్షయంతీవ మరీచయస్తే॥ ౪౭౭॥

సమాధిభాజాం తమ తైత్వదీయా రంగేశపాదావనిరత్నపంక్తిః। స్థానం ప్రయాతుం తమసః పరం తత్ప్రదీపకృత్యం ప్రథయాం మహాత్మ్యా॥ ౪౭౮॥

బధ్నాసి రంగేశ్వర పాదరక్షే మన్యే యథార్హం మణిరశ్మిజాలైః॥ సేవాగతానాం త్రిదశేశ్వరాణాం శేషాపటీం శేఖరసన్నికృష్టాం॥ ౪౭౯॥

భజంతి రంగేశ్వర పాదరక్షే ప్రకల్పయంతో వివిధానపూర్వాన్। ఉదర్చిషశ్చింతయతాం జనానాం చింతామణిత్వం మణయస్త్వదీయాః॥ ౪౮౦॥

నాథస్య దత్తేన దరాజకన్యా పాతుం శుభాన్ పాదనఖేందురశ్మీన్। మణిప్రభాభిః ప్రతిపన్నపక్షాం లీలా చకోరీమివ పాదుకే త్వాం॥ ౪౮౧॥

జనస్య రంగేశ్వర పాదుకే త్వాం జాతానుకంపా జనయస్య యత్నాత్। అకృష్యదూరాన్మణిరశ్మిజాలైః రసస్యలక్షాణి విలోచనాని॥ ౪౮౨॥

రంగేశపాదావని తావకీనైః స్పృష్టాః కదాచిన్మణిరశ్మిపాశైః॥ కాలస్య ఘోరం న భజంతి భూయః కారాగృహం సౌమ్యశిఖాభిభూతం॥ ౪౮౩॥

రత్నైవి రంగేశ్వర పాదరక్షే త్వదాశ్రితాన్ స్వప్రతిషైర్మయూఖైః॥ అసూయమీనాం శ్రుతిసుందరీణాం వితన్వతే వర్ణనిచోళలక్ష్మీం॥ ౪౮౪॥

విద్రావయన్ ప్రగుణయన్ మణిపాదరక్షే రంగేశ్వరస్య వివి

ధం ప్రతిపద్యమానా । శయ్యాఫణీంద్రమభితో భవతీవిభర్తి త్వాం శుభిర్యవనికామివదర్శనీయాం॥ ౯౫॥

సద్యస్త్వదుద్గ్రహదశా నమితాకృతీనాం ప్రస్తాంశుకం విజయచామరిపాదుకే త్వాం। పద్మాసహాయపరివార విలాసినీనాం పట్టాంశుకైరివపయోధరమావృణోషి॥ ౯౬॥

దేవస్యరంగవసతేః పురతః ప్రవృత్తే రుద్ధూతవిశ్వతిమిరాం మణిరశ్మిజాలైః। మన్యేమదీయహృదయాయతన ప్రవేశే మాంగల్యదీపకలికాం మణిపాదుకే త్వాం॥ ౯౭॥

ఆకీర్ణరత్ననికరాం మణిపాదుకే త్వాం రంగేశ్వరస్యలలితాంవిపణింప్రతీమః। యత్సంశ్రయేణభవతి స్థిరభక్తిమూల్యం కైవల్యమత్రజగతాం క్రయవిక్రయార్హం॥ ౯౮॥

వ్యక్తుం మంభగవతో జగదీశ్వరత్వం వజ్రాంకుశధ్వజసరోరుహచక్రచిహ్నం। శ్లిష్యన్నిర్భరరుచిం మణిపాదుకే త్వా మాసీదనాభరణసుందరమంఘ్రిపద్మం॥ ౯౯॥

రత్నప్రభాపటలచక్రమనోహరాత్వం పద్మారుణంపదమిదంత్వయిరంగభర్తుః మన్యేతదేతదుభయం మణిపాదరక్షే చక్రాబ్జమండలమకించనరక్షణార్హం॥ ౧౦౦॥

త్రాపాత్స్వయంప్రణమతాం దనుజేశ్వరాణాం సంఖ్యే వలూనశిరసామపి మౌళిరత్నైః। ఆరోపయత్యనుకలంమణి పాదుకే త్వాం సైరంధ్రికేవమురవైరికృపాణధారా॥ ౧౦౧॥

ఆస్కందనానివిబుధేంద్రశిఖామణీనాం త్వామాశ్రితా న్యమరనాదనపాదరక్షే। రత్నానితే స్తుతిసువర్ణ పరీక్షణార్థం సంభావయంతి కషోపలతాంకవీనాం॥ ౧౦౨॥

పాషాణవనిప్రణయినాం ప్రతిపాదితార్థం క్రీడాసరోజమివ

శౌరిపదంపదాంతిం । ప్రత్యుప్తరత్ననికర ప్రతిపన్నశోభాం ప
శ్యామి రోహణగిరేరధిదేవతాం త్వాం॥ ౫౦౩॥

యామేవ రత్ననికరైర్మణిపాదరక్షే చూడాపదేశముభృ
తాం భవతీవిధత్తే। శక్రాదిదైవతశిరోమణిరజ్యమానైస్తామేవ
తే ప్రకటయంతి పదైరభిఖ్యాం॥ ౫౦౪॥

రత్నాంకురైరవిరళా మణిపాదరక్షే పాకోన్ముఖైః పరి
గతా పురుషార్థసస్యైః। దేవేన రంగపతినా జగతాం విభూత్యై
కేదారికేవ కృపయా పరికల్పితా త్వం॥ ౫౦౫॥

నిర్ధూతమోహతిమిరాస్తవ రత్నదీపైర్నిఃశ్రేయసావ
విభవం పదరాజపుత్ర్యా । ప్రత్యక్షయన్తి నిగమాంతసగూఢమ
ర్థం పాదావని త్వయి నివేశితభావబంధాః॥ ౫౦౬॥

రత్నోపలప్రకర సంభవపద్మరాగా ద్రంగాధిరాజచర
ణావని తావకీనః। ఆర్ద్రాపరాధ పరిఖిన్నధియాం ప్రజానామా
శ్వాసనార్థ ఇవ భాతి కరప్రసారః॥ ౫౦౭॥

వ్యాముహ్యతో విషయి జాలమృగాన్మదీయాన్ సంసా
రఘర్మజనితాసుమరీచికాసు । పాదావని ప్రగుణరత్నమయూ
ఖజాలైరాకృష్య విశ్రమయ కేశవ కాంతిసింధౌ॥ ౫౦౮॥

అంతర్నిధాయమునిభిః పరిరక్ష్యమాణామాత్మీయరశ్మి
గుణితాం మణిపాదరక్షే । రంగేశపాదకమల ప్రతిపన్న ము
ద్రాం నీవీమివ బిభృషీం నిగమాంతవాచాం॥ ౫౦౯॥

కామన్యరంగపతేశ్చరణానుషం గాత్కాష్ఠాంగతాం
భువనపావనతాం దధానా । పాదావని ప్రచురరత్నశిలానిబ
ద్ధా సంసారసంతరణసేతు రసి ప్రజానాం॥ ౫౧౦॥

దివిషన్మకుటేషు పంచరంత్యాః ప్రచురాస్తే మణిపాదుకే

ప్రకాశైః । ధృతిరంగ పతేర్మహోత్సవార్థం వితతా వందన
మాలికేవ భాసి॥ ౫౧౧॥

ప్రభవంతి దవీయసాం స్వభావాత్తవరత్నాని ముకుంద
పాదరక్షే । అయసామివ హంత లోహకాంతాః కతినానాంమన
సాం వికర్షణాయ॥ ౫౧౨॥

పరిపశ్యతి దేవి రంగనాథే రహసి త్వం నవిధేనవిశ్వలత్వ్యాః
పరివృత్య సిరత్నధామ శిప్రైస్త్వరసా యోవమనోజ్ఞమంగరాగః॥

తవరత్నకరార్పితం నవీనం పరిగృహ్యాస్థిరమంశుకం మ
నోజ్ఞం । జరదంశుకవత్సుఖిన దేహం కృతినః కేశవపాదుకే త్య
జంతి॥ ౫౧౪॥

అభితో మణిపాదుకే నిబద్ధైః కృతసంస్కారవిశేషమా
త్మరత్నైః । కురుతే భవతీ పదం మురారేః కఠినస్మృహ్యాదిమ
నివేశయోగ్యం॥ ౫౧౫॥

నిజరత్నకరాంచలైర్మదీయాన వరాధాన వధూయ
దత్తపామ్స్యా । రమయా సహితస్య రంగభర్తుః పదయోరర్ప
య పాదుకే స్వయం మాం॥ ౫౧౬॥

రశ్మిజాలపరివేష బంధురా రంగభూమిపతిరత్న పాదుకే।
విశ్వలోచనవిహంగ హారిణీ వాగురేవ వితతా విరాజసే॥ ౫౧౭॥

మానసాంబుజ వికాసహేతుభిస్సవితాభ మణిగణైః ప్ర
కాశితైః । పాదుకే పరహసి సద్భిరాశ్రితాం దేవి విష్ణుపదసంపదం
పరాం॥ ౫౧౮॥

అధికయుతఫణీశ్వరస్య శౌరేస్త్వయి యదుధి యాదవ దీప
భాసితాస్య । మణివలయమయాకరేణ మందం ప్రకటితా తవా
... పాదమోక్ష్యగతః । ౫౧౯

భవత్యంతే త్వాం ప్రణతస్య జంతో స్స్వప్నే౽పి నోగ్ర జ్వలనం
త్ర్యత్ప్రితాపైః । యతో నాడ్యామధ్యమయా వినిర్గతిం విం
దత్యే కేశవపాదరక్షే॥ ౫౨౦॥

అశిథిలపరిణద్ధా రశ్మిజాలైర్మణీనాం దురధిగమతమం
వః పారమారోపయంతీ । కమలనయనమాద్యం కర్ణధారం ద
ధానా భవసి భవపయోధేః పోతపాత్రీ భవిత్రీ॥ ౫౨౧॥

మణికిరణగణైస్సంకల్పితే గుల్మభేదే మృగయురివ కు
రంగీం త్వాం పురస్కృత్య భవ్యాం । హంతి చరణరక్షే భక్తిపా
శావరుద్ధం హృదయహరిణయూథం ప్రాణినాం రంగనాథః॥

పరిచితపదమూలా పాదుకే రంగిణ స్త్వం ప్రభవతి భుజమ
ధ్యే కౌస్తుభో౽యం తథాపి । భవతి భృశమధస్తాత్తేన భవ్య భూ
మ్నా కలభిత దురితానాం పావకానాం మణీనాం॥ ౫౨౩॥

అల్పశ్రేణీదినపరిణతౌ జంతుజాలే ప్రసుప్తే విష్వగ్వ్యా
ప్తైర్గతిరనుపా పాదుకే త్వాదృశేన । స్త్యైనాలోకై స్తవ మణిగ
ణైర్వ్యాపగేహప్రదీపాన్నం పద్యంతేన హా కమల యాజాగరూక
స్యయానః॥ ౫౨౪॥

శ్రీరంగేంద్రోశ్చరణకమల ద్వంద్వసేవావశే పాదాహూ
థాయాంత్వాయి మఖ భుజామానతానాం స్మౌళి భాగాః । తేషాం
చూడామణిభిరనఘైః స్తావకానాం మణీనాం కేశాకేశి ప్రభవతి
మిథస్స్వానలేశోజ్ఝితానాం॥ ౫౨౫॥

త్వద్రత్నోపలరశ్మి పంజరతనుత్రాణం స్థిరం బిభ్రతో
మాతర్మాధవ పాదుకే నతు పునర్వ్యాసైస్సృశంత్యాకులైః । దూ
రోత్సిక్తదురాధ్యజిహ్మగ బిలద్వారే పాలకోపానల జ్వాలామి
త్రకఠోరవేత్రలతికాదత్తార్ధ చంద్రం వపుః॥ ౫[illegible]॥

సంపర్కోదితసూర్యకోటిసదృశీం రంగేశపాదావని ప్రస్తా
వి ప్రథితయత్నరత్ననికర జ్యోతిశ్ఛటాముద్భటాం । తన్మన్యేత
దనన్యమారితవిషన్మధ్యాని వాతాయనస్త్వద్వ్యాసరసేపి భేత్తు
మచిరాదస్మాకమంతస్తమః॥ ॥౨౭॥

సలీలం విన్యస్యత్వయి చరణరత్నే నిజపదం యదృచ్ఛాధ్యాసి
ష్యన్తే విహరతిహరౌ రంగరసికే। దిశాసాధానష్టాజనయ
సితదానిర్భర రమణిశ్మణిచ్ఛాయామాయాఘనఘటితకేతున్యతి
కరాః। ॥౨౮॥

మహార్హైరాశ్లిష్టామణిభిర వధూతద్యుమణిభిః కథం
చిత్ తే క్షేత్రజ్ఞైరధిగతపదామంబ భవతీం । ముకుందేన త్రాతుం
పదకమలమూలే వినిహితాం నిరాబాధాం మన్యే నిధిమనఘవా
చాం నిరవధిం॥ ॥౨౯॥

తావత్త్రయం నిరుంధే వచతికషాయాంశ్చ విశోషయతి పం
కం । తేజస్త్రితయమిదం తే కంకరరంగేంద్ర పాదుకే జైత్రం॥ ॥౩౦॥

ఇతి కవితార్కిక సింహస్య సర్వతంత్ర స్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకాసహస్రే
రత్నసమాఖ్యానపద్ధతిః పంచదశీ

శ్రియైనమః.

శ్రీమతే నిగమాన్తమహాదేశికాయనమః.

శ్రీరఙ్గనాథపాదుకాసహస్రే

బహురత్నపద్ధతి ప్రారంభః.

ముఖబాహూరుపాదేభ్యోవర్ణాన్ సృష్టవతఃప్రభోః। పద్యే పాదుకాంరత్నైర్దత్తే వర్ణవ్యవస్థితిం॥ ౫౩౧॥

మణిభిస్సితరక్తపీతకృష్ణైర్భవతీ కాంచనపాదుకేవిచిత్రా। యుగభేదవికల్పితం మురారేర్యుగపద్దర్శయతీవవర్ణభేదం॥

నవరత్నవిచిత్రితామురారేః పదయోస్త్వం మణిపాదుకేవిభాసి। నవఖండవతీవసుంధరేవ ప్రణయాజ్జన్మభువం సమాశ్రయంతీ॥ ౫౩౩॥

సహసావినివేద్య సాపరాధంత్వదధీనస్వపదే ముకుందపాదే। అరుణోపలరక్తమౌక్తికశ్రీస్స్మయమానేవ విభాసి పాదుకేత్వం॥ ౫౩౪॥

బహురత్నసముద్భవంమయూఖం తవమన్యే మణిపాదుకేమురారేః। చరణోపగతం మయూరపింఛం మకుటారోహణసాహసం ప్రమార్ష్టుం॥ ౫౩౫॥

ప్రభయాహరినీలమౌక్తికానాం వికసంత్యాదిశసీవ పాదుకేత్వం। మధుభిచ్చరణారవిందలగ్నా స్స్రజమిందీవరపుండరీకబద్ధాం॥ ౫౩౬॥

తవమాధవ పాదుకేమణీనాం ప్రభయాదేవిసితాసితారుణానాం। వహతే గిరిశస్వయమాళిగంగాకుముదేందీవర పద్మకాననాని॥ ౫౩౭॥

పృథగ్విధానాం ద్యుతిభిర్మణీనాం త్వాం పాదుకే లోహి
తశుక్లకృష్ణాం । విహారహేతోరివ రంగభర్తుః పదానువృత్తాం
ప్రకృతిం ప్రతీమః॥ ౹౩౮॥

తమాలనీలద్యుతిమింద్రనీలైర్ముక్తానువిద్ధాం మణిపా
దుకే త్వాం । అవైమి రంగేశ్వరకాంతిసింధోర్వేలామవిశ్రాంత
గతాగతార్తాం॥ ౹౩౯॥

అవైమి రంగేశ్వరపాదుకాభ్యామకాలకాల్యం విభవం
విధాతుం । వజ్రేంద్రనీలవ్యపదేశదృశ్యం బందీకృతం నూనమ
హస్త్రియామః॥ ౹౪౦॥

పదస్య గోప్త్రీ భవతీ మురారేర్మణిస్పృశా మౌక్తికర
త్నభాసా । అంతర్దృశం సాంజనయా మునీనామనక్తి కర్పూ
రశలాకయేవ॥ ౹౪౧॥

ముక్తామయూఖప్రకరైస్సుభద్రా కృష్ణా మహేంద్రో
పలరశ్మిజాలైః । మాన్యా మురారేర్మణిపాదుకే త్వం విహార
యుక్తా విజయం వృణోషి॥ ౹౪౨॥

విచిత్రవర్ణాం మణిపాదుకే త్వాం ఛందోమయీం సామని
బద్ధగీతిం। మునీంద్రజుష్టాం ద్విపదాం మురారేః ప్రత్యాయికాం
కాంచిదృచం ప్రతీమః॥ ౹౪౩॥

ప్రసేదుషీ గోత్రభిదః ప్రణామైః పుష్ణాసి రంగేశ్వర పా
దుకే త్వం । మణిప్రభాసంవలనావశాత్ప్రియస్తవ గ్రామణిశరా
సనాని॥ ౹౪౪॥

శోణాశ్మనాం తవ హరిన్మణిరశ్మిభిన్నం బాలాతపం బలి
విమర్దన పాదరక్షే । శ్యామీకృతం శుకశకుంతగణాప్రవేశా
చ్ఛంకే ఫలాంకమపి శాలివనం విపక్వం॥ ౹౪౫॥

సంభిద్యమానమణి విద్రుమమౌక్తిక శ్రీస్సైరంధ్రికేవ భవతీమణిపాదరక్షే । ప్రస్తౌతి రంగనృపతేశ్చరణారవిందే కస్తూరికాఘుసృణచందన పంకచర్చాం॥ ౧౪౬॥

ఆతన్వతీమసురమర్దన పాదరక్షే శుద్ధాంతపక్ష్మలదృశాముదసేంద్రజాలం । వైహారికం వివిధరత్న మయూఖలక్ష్మ్యాస్త్వాన్యసముద్వహసి మోహన పింఛికాం త్వం॥ ౧౪౭॥

రత్నైరవ్యవస్థితసితాసిత శోణగౌరై రాలోకయద్భిర జహచ్ఛ్రితిసన్నికర్షైః। ద్రష్టుంముకుంద చరణావని మేషదృశ్యౌ సందృశ్యసేజనని సంభృతనేత్రపంక్తిః॥ ౧౪౮॥

గారుత్మతాంతరితమౌక్తికపంక్తిలక్ష్మ్యా దూర్వామధూకరచితం దురితోపశాంత్యై మాతస్త్వయంవహసిముగ్ధధియాం ప్రజానాం మాంగల్యమాల్య మివమాధవ పాదుకే త్వం ॥ ౧౪౯॥

రంగాధిరాజపదరక్షిణి రాజతే తేవజ్రోప సంఘటితమౌక్తిక విద్రుమశ్రీః । సక్తాచిరంమనసి సంయమినాం మునీనాం సూర్యేందువహ్ని మయమండలవాసనేవ॥ ౧౫౦॥

ఆసక్తవాసవశిలా శకలాస్త్వదీయాః పద్మాసహాయపదరక్షిణి పద్మరాగాః । ప్రత్యాయయంతి కమపిభ్రమరాభిలీనం పాదారవిందమకరంద రసప్రవాహం॥ ౧౫౧॥

అంతఃపురాణిసమయే వ్యభిగంతుమేకారంగేశితుర్జ్ఞపయసీవపదావనిత్వం । ముక్తాంశుజాలమిలనాద్రుచిరైః ప్రవాళైర్భ్రూబాధరస్మిత విశేషయుతం ప్రియాణాం॥ ౧౫౨॥

రంగేశ్వరస్యమృగయోశ్చరణావసక్తాం రత్నైః పీఠదము కుకుమునివేశయోగ్యాం । మన్యే పదావని నిబద్ధ విచిత్రరత్నాం మాయామృగస్యరచితామివ చర్మణా త్వాం॥ ౧౫౩॥

బధ్నాసి రంగపతి విభ్రమపాదుకే త్వం మాయూరరాత మకుటనవబర్హమాలాం । ఆకృష్టవాసవధనుశ్శకలైర్మణీనామన్యోన్య సంఘటిత కర్బురితైర్మయూఖైః ॥ ౫౫౪ ॥

అన్యోన్యబంధుర హరిన్మణి పద్మరాగా రంగేశ్వరస్య చరణావనిరాజసే త్వం । ఆత్మోపమాన విభవాచ్ఛురితార్ధకాయా శ్రీశైలాత్మజాగిరిశయోరివ మూర్తిరేకా ॥ ౫౫౫ ॥

తాపత్రయప్రశమనాయ సమాశ్రితానాం సందర్శితాను గసితాసితరత్నపంక్తిః । పుష్ణాసి రంగనృపతేర్మణిపాదుకే త్వం ప్రాయస్సరోజకుముదోత్పలకాననాని ॥ ౫౫౬ ॥

దేహద్యుతిం ప్రకటయంతి మహేంద్రనీలాశ్శౌరేః పదామ్బుజరుచిం తవ పద్మరాగాః । అన్యోన్యలబ్ధపరభాగతయా త్వయీషా మాభాతి కాంతిరపరా మణిపాదరక్షే ॥ ౫౫౭ ॥

ఆకీర్ణమౌక్తిక హరిన్మణి పద్మరాగా మంభోజలోచన పదావని భావయే త్వాం । తత్పాదవిశ్రమజుషాం శ్రుతిసుందరీణాం వర్ణోపధానమివ మాలిని వేశయోగ్యం ॥ ౫౫౮ ॥

ఆసన్నకానవశిలారుచిరా త్వదీయాః పద్మేక్షణస్య పదరక్షిణి పద్మరాగాః । సంభావయంతి సమయోచితముష్ణభానోస్సద్యః ప్రమాతయమునాసుభగామవస్థాం ॥ ౫౫౯ ॥

ముక్తేంద్రనీలమణిభిర్విహితా భవత్యాః పంక్తిద్వయేవ రమపూరుష పాదరక్షే । మాన్యావమాశ్రితజనవ్యతవానుభావాదున్మోచితేన కృతసః ప్రకృతిశృంఖలే ద్వే ॥ ౫౬౦ ॥

ఉద్గీర్ణగాఢతమసో హరినీలభంగా స్తారావిశేషరుచిరాణి చమౌక్తికాని । త్వత్సంగమాత్సరసిజేక్షణపాదరక్షే సంయోజయంతి నిశయా భవమౌళిచంద్రం ॥ ౫౬౧ ॥

విష్ణోః పదేన ఘటితా మణిపాదుకే త్వం వ్యక్తేంద్రనీలరుచి
రుజ్జ్వలమౌక్తికశ్రీః । కాలేషు దీవ్యసి ముహుర్భువి దృశ్యమానా
కాదంబినీవ పరితః స్ఫుటవారిబిందుః॥ ౫౬౨॥

భాసాన్వయా భగవతో మణిపాదరక్షే ముక్తాన్వితా మ
రతకోపల పద్ధతిస్తే నిత్యావగాహనవహాం సకలస్య జంతోర్గం
గాన్వితాం జనయతీవ సముద్రపత్నీం॥ ౫౬౩॥

సూర్యాత్మజాహరిశిలామణిపంక్తిలక్ష్యాత్త్వాన్నిత్యమా
శ్రితవతీ మణిపాదరక్షే । ఆదాయ జనార్దనపదేన మాత్రల
గ్నామాసన్న మౌక్తికరుచా సహితేవ గంగాం॥ ౫౬౪॥

పర్యంతసంఘటిత భాసురపద్మరాగాః పద్మోదరభ్రమ
రకాంతి ముష స్త్వదీయాః । త్వత్సంశ్రయేణ చరణావని శక్రనీ
లాః పీతాంబరేణ పురుషేణ తులాం లభంతే॥ ౫౬౫॥

శంకే పదావని సదా హరిచిహ్నితత్వాద్రంగేశితుశ్చరణపంకజ
సౌకుమార్యం అగ్రే మహోభిరరుణోపల మౌక్తికానాం ప్రా
ప్యాం వినిర్మిమసి పల్లవ పుష్పపంక్తిం॥ ౫౬౬॥

నిర్గచ్ఛతా చరణరక్షిణి నీయమానా రంగేశ్వరేణ భవ
తీ రణదీక్షితేవ । నానాసురారి సుభటీనయనాంబుజానాం
జ్యోత్స్నాం నిశామివ సితాసితరత్నభాసా॥ ౫౬౭॥

మరతకహరితాంగీ మేదురా పద్మరాగైరభినవజలబిందు
వ్యక్తముక్తాఫలశ్రీః । కలయసి పదరక్షే కృష్ణమేఘప్రచారాత్స
కలసరిదనూపాం శాద్వలం సేంద్రగోపం॥ ౫౬౮॥

విరచితసురసింధోర్విష్ణుపాదారవిందాత్సమధికమను
భావం పాదుకే దర్శయంతీ । వలభిదుపలముక్తాపద్మరాగప్రకా
శైః పరిణమయసి నూనం ప్రాప్తశోణం ప్రయాగం॥ ౫౬౯॥

వివిధమణిమయూఖైర్వ్యక్తపక్షాం విచిత్రైః జలనిధి
దుహితుస్త్వాం వేద్మి లీలాచకోరీం । అపిశశిమణికలానాం పాదు
కే రంగభర్తుశ్చరణనఖమణీనాం చంద్రికామాపిబంతీం॥ ౪౨౦॥

చరణకమలసేవాసంగినాం రంగభర్తుర్వినయగరిమ
భాజాం వర్ణితైరాతపత్రైః । పునరపి పదరక్షే పుష్యసి త్వం సు
రాణాం బహువిధమణికాంత్యా బర్హిపింఛాతపత్రం॥ ౪౨౧॥

మరతకరుచిపత్రా మౌక్తికస్మేరపుష్పా స్ఫుటకిసలయ
శోభాభాస్వరైః పద్మరాగైః । ఫలమఖిలముదారా రంగనా
థస్య పాదే కలయతి భవతీనః కల్పవల్లీవ కాచిత్॥ ౪౨౨॥

బహుమణిరచితాంగీం రంగనాథస్య పాదాన్నిజశిరసి గి
రీశో నిత్యవహా పాదుకే త్వాం । స్మరతి లలితమంతర్లాలనీయం
భవాన్యాస్తరళఘనకలాపం షణ్ముఖస్యాపవాహ్యం॥ ౪౨౩॥

వివిధమణిసముత్థైర్వ్యక్తమాపాదయంతీ దివసరజని
సంధ్యాయౌగపద్యం మయూఖైః । ఉపనిషదుపగీతాం పాదు
కే రంగిణస్త్వామఘటితఘటనార్హాం శక్తిమాలోచయామః॥ ౪౨౪॥

సకలమిదమవంధ్యా శాసనస్థాపయంతీ మురమథనపద
స్థా మౌక్తికాదిప్రకారా । ప్రకటయసి విశుద్ధశ్యామరక్తాదిరూ
పాః ఫలపరిణతిశ్రద్ధాః ప్రాణినాం పాదుకే త్వం॥ ౪౨౫॥

ప్రదిశతి ముదమక్ష్ణోః పాదుకే దేవభాజాం మరతకమణి
పంక్తిశ్శార్ఙ్గిణస్తుల్యవర్ణా । పరిసరనిహితైస్తే పద్మరాగప్రదీ
పైః ఘనతరపరిణద్ధా కజ్జలశ్యామికేవ॥ ౪౨౬॥

కలయాపి పిహితా నిరహితేషు సదా తవ మౌక్తికేషు పరితః ప్ర
థితే । ఉపరజ్యమానహరినీలకతులా హరి పాదుకే హరికిలా
మహసా॥ ౪౨౭॥

మరతకపత్రశారుచిరవిద్రుమపల్లవితా పృథుతరమౌక్తిక స్తబకితానిగమైస్సురభిః । ఉపవనదేవసేవ్య చరణావని రంగపతేరఖిలలతావిహారమభిగమ్య పదంస్పృశసి॥ ౫౬౯॥

సదోత్తుంగరంగక్షితి రమణపాదప్రణయినిత్వదాలోకత్తన్మణికిరణసంభేదకలుషా । ప్రతిస్రోతోవృత్త్యా ప్రథితరుచిభేదానసహతేనవాంభస్స్వాచ్ఛంద్యన్మదమరకోటీరమకరః॥

జనయసిపదావనిత్వంముక్తాశోణమణి శక్రనీలరుచా నఖరుచిసంతతి రుచిరాంనందకనిస్త్రింశ శంపదాంశౌరేః॥ ౫౭౦॥

ఇతి కవి తార్కిక సింహస్య సర్వ తంత్ర స్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే
బహురత్నపద్ధతి స్సమాప్తా.

శ్రియైనమః.

శ్రీమతేనిగమాన్త మహాదేశికాయనమః.

శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే

పద్మరాగపద్ధతి ప్రారంభః.

ప్రపద్యేరంగనాథస్యపాదుకాం పద్మరాగిణీం। యత్రైకని యతాంతస్య పద్మవాసామివాపరాం॥ ౫౭౧॥

అతివాఙ్మనసంవిచింత్యశౌరేః పదరక్షే పదపద్మ సౌకుమార్యం । పరిపుష్యసిపద్మరాగ భాసానవసమోహితపల్లవా మివత్వం ౫౭౨॥

పదపల్లవసంగిభిః ప్రదీప్తైరధికోల్లాసిభిరంబ పద్మరాగైః। అనతిక్రమసంక్యా చిన్మరాశేరవిసంవాదయసీవ పాదుకేత్వం॥

విస్మృణోతి రంగపతి రత్నపాదుకే త్వయి పద్మరాగమణిప ద్ధతిస్పృశా। నిబిడోరుసంఘటన పీడనక్షర న్మధుకైటభక్షతజ వంశవాసనాం॥ ౫౮౪॥

ప్రతియంతి రంగపతి పాదుకేజనాస్తవ పద్మరాగమణిర శ్మిపద్ధతిం। అభిజగ్ముషాం త్వదనుభావ ఖండితాదఘసంచయా ద్విగళితామసృక్ఛటాం॥ ౫౮౫॥

పశ్యంతి రంగేశ్వరపాదుకే త్వాం పౌరాంగనాః స్పర్శిత రాగబంధాం। శృంగారమోహజ్జ్వలనప్రదీప్తైరంగారకాలైరి వపద్మరాగైః॥ ౫౮౬॥

అపైమి దోషాపగమస్య హేతుం తమోపహాం సంభృతప ద్మరాగాం। అశేషవంద్యాం మణిపాదుకే త్వాం రంగేశమార్గో దయపూర్వసంధ్యాం॥ ౫౮౭॥

అవాప్య పాదావని రంగభర్తుః పదాంబుజే పల్లవసంస్తరా భాం। త్వత్పద్మరాగద్యుతిరోధమంతే కాలానలత్వం కలుషాం బుధేర్నః॥ ౫౮౮॥

నిసర్గసిద్ధం మణిపాదరక్షే దేవస్య రంగావసథ ప్రియస్య। బాలార్కవర్ణాః పదపద్మరాగం త్వత్పద్మరాగాః పునరుక్త యంతి॥ ౫౮౯॥

పదేన విశ్వం మణిపాదరక్షే పశ్యన్ సమం పాలయతో మురారేః। యశఃపయోధా పరికల్పయంతి ప్రవాళశోభాం తవ పద్మరాగాః॥ ౫౯౦॥

అభ్యర్చితా కాంచనపాదరక్షే ప్రసూనశోభాపటల రత్నపం

త్రైః। రేఖారథాంగధ్వజవాః ప్రపన్నం రంగేశ పాదాంబుజ మధ్యభాజం॥ గ॥౧॥

త్వయైవపాదావనిశోణరత్నైః బాలాతపం నూనముదీరయంత్యా। పద్మాకరైఃపాదతల ప్రరూఢం రేఖాంబు బుజం నిత్యమభూదనిద్రం॥ గ॥౨॥

నిత్యంనిజాలోకవశం గతానాం శ్రేయో వితంవంతీం శ్రితపద్మరాగాం। మహీయసీంమాధవపాదరక్షే మన్యామహే మంగళదేవతాంత్వాం॥ గ॥౩॥

దేవస్యరంగరసికస్య విహారహేతో తాత్మా సమంఘిక మశే వినివేద్యపూర్వం। ప్రాయోనివేదయసి శోణమణిప్రభాభిః ప్రత్యూషపద్మకలికాం పదరక్షిణిత్వం॥ గ॥౪॥

ప్రత్యఙ్ముఖాన్యపిమనః ప్రణయేనదేవి ప్రత్యేవణాయ పరమార్థవిదాంమునీనాం। ప్రాజ్యాంముకుందచరణావని పద్మరాగైః పర్యాయపాకశిఖాం భవతీంప్రతీమః॥ గ॥౫॥

సంపద్యతేతవపదావని పద్మరాగైః ప్రస్థానమాంగళిక హోమహుతాశనశ్రీః। శ్రీరాహుతిర్భవతియత్రవికల్పగంగా రంగేశ్వరస్య రుచిరానఖరశ్మిధారా॥ గ॥౬॥

అముంచతామరుణయా వకపంకలక్ష్మీం శోణాశ్మనాం తవపదావని కాంతియోగాత్। పద్మాసహాయపదపద్మనఖాః శ్రయంతేసంధ్యానురంజిత సుధాకరబింబశోభాం॥ గ॥౭॥

స్థానేతవాచ్యుతపదావనిపద్మరాగాస్తే శోమయాః ప్రశమయంతి తమోమదీయం। చిత్రంతదేతదిహయజ్జనయంతినిత్యంరాగాత్మకేన మహసారజసోనివృత్తిం॥ గ॥౮॥

నిజ పద్మాకరాంతరవికాసిని రంగభర్తుః పీత్వావదావ

ధూనిపదారంవిందే। శోణోపలద్యుతిమయీం సుభగప్రదారాం మన్యేబిభర్తి మహతీం మదరాగశోభాం॥ ౪౯౯॥

పాదావనిప్రథమరస్యకలేఃశ్యగస్య ప్రాయేణసంప్రతి నివారయితుంప్రవేశం। శ్రీరంగసీమ్నితవశోణ మణిప్రసూతః ప్రాకారమగ్నిమయమారభతేప్రకాశః॥ ౫౦౦॥

లీలాగృహాంతరవిహారిణి రంగనాథే లాక్షారసైరరుణరత్నమయూఖలక్ష్యైః। ప్రాయేణరంజయతిపాదసరోజయుగ్మం సైరంధ్రికేవభవతీ మణిపాదరక్షే॥ ౫౦౧॥

రంగేశితుర్విహరతో మణిపాదరక్షే రథ్యాంతరే సుమనసః పరికీర్యమాణాః। త్వత్పద్మరాగకిరణచ్ఛురణాద్భజంతే సంధ్యాతపాంతరిత తారకపంక్తిలక్ష్మీం॥ ౫౦౨॥

రంగాధిరాజపదరక్షిణి బిభ్రతస్త్వాం గంగాతరంగవిమలే గిరిశస్యమౌళౌ। సంవర్ధయంతి మహసాతవ పద్మరాగాః శైలాత్మజా చరణ యావకపంకలక్ష్మీం॥ ౫౦౩॥

శరణముపగతానాం శర్వరీంమోహరూపాం శమయితుముదయస్థా మన్మహే బాలసూర్యాః। పదసరసిజయోగాద్రంగనాథస్యభూయఃపరిణమదరుణిమ్నః పాదుకే పద్మరాగాః॥

హరిపదరుచిరాగాం పాదుకే తావకానామరుణమణిగణానాం సూనమర్ధేందుమౌళిః। ప్రణతిసమయలగ్నాం వాసనామేవధత్తే కలమకణికకాంతిస్పర్ధినీభిర్జటాభిః॥ ౫౦౫॥

ప్రతివిహరణమేతే పాదుకే రంగభర్తుః పదకమలపరాగాః పద్మరాగాస్త్వదీయాః। తరుణతపనమైత్రీ మేదురద్భిర్మయూఖైః స్థలకమలవిభూతిం స్థాపయంత్యధ్వవస్థాం॥ ౫౦౬॥

అయమనితరభోగ్యా రంజయంతీ వీతరాగా అరుణమ

ణిగణానాం తావకానాం ప్రకాశః । మధురిపుపదరక్షే మంక్షు బాధ్యమానాశ్శలభయతి జనానాం శాశ్వతం పాపరాశిం॥

ప్రచురనిగమగంధాః పాదుకే రంగభర్తుః పదకమలసమృద్ధిం పాదుకే భావయంతిః। దధతి శకలయంతో గాఢమంతస్తమిస్రం నవముదితమరుణత్వం తావకాః పద్మరాగాః॥ ౬౦౮॥

భాతూలక్ష్మీమధురరుచకే రంగిణః పాదరక్షే వక్త్రాంభోజే మదపరిణతిం పద్మరాగద్యుతిస్తే। కర్ణోపాంతే కిసలయరుచిం దేవసేవానతానాం సీమంతే చ త్రిదశసుదృశాం శాతిసింధూరశోభాం॥ ౬౦౯॥

అరుణమణయస్త్వైతే హరిపదరాగేణ లబ్ధమహిమానః। గమయంతి చరణరక్షే మ్యమణిగణం జ్యోతిరింఖణతాం॥ ౬౧౦

ఇతి కవితార్కికసింహస్య సర్వతంత్ర స్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకాసహస్రే
పద్మరాగపద్ధతి శ్చతుర్దశీ.

శ్రియై నమః.

శ్రీమతే నిగమాన్తమహాదేశికాయ నమః.

శ్రీరఙ్గనాథపాదుకాసహస్రే

ముక్తాపద్ధతిః ప్రారంభః

బద్ధానాం యత్ర నిత్యానాం ముక్తానామీశ్వరస్య చ ప్రత్యహం శేషశేషిత్వం సా మే సిద్ధ్యతు పాదుకా। ౬౧౧॥

తవ రంగధురీణపాదరక్షే విమలా మౌక్తికపద్ధతిర్విభాతి।

సుహృదిత్యుపాధి తాపవర్గైఃస్వమదో సంభ్రమితేవసాధు
వృత్త్యా॥ ౬౧౨॥

శరణాగతసస్యమాలినీయం తవ ముక్తామణిరశ్మి నిర్ఝ
రాఢ్యా॥ అనురంగధురీణపాదరక్షే జగతీనిత్యముపైతివమాత్యకా
భూత్॥ ౬౧౩॥

అధివిష్ణుపదంపరిస్ఫురంతీ నవముక్తామణి నిర్మలప్రకా
శా। పరిపుష్యసిమంగళానిపుంసాం ప్రతిపచ్చంద్రకళేవ పాదు
కేత్వం॥ ౬౧౪॥

నిహితానవమౌక్తికావలిస్త్వామభితః కాంచనపాదుకే
మురారేః॥ నఖచంద్రమసాంతదాశ్రితానాం ప్రతిమాచంద్ర
పరంపరేవభాతి॥ ౬౧౫॥

సమతాముపైతివపుషాపి సదాభవదీయమౌక్తిక మహ
శ్ఛురితా। హరిపాదుకే హరిపదోద్భవయాకనకా పగామర
పురాపగయా॥ ౬౧౬॥

తవరంగ చంద్రతపనీయపాదుకే విమలాసముద్వహతి
మౌక్తికావలిః॥ చరణారవింద నఖచంద్రమండలప్రణయోప
యాతనవతారకారుచిం॥ ౬౧౭॥

చంద్రచూడమకుటనలాలితా చారుమౌక్తికమయూఖ
పాండురా। రంగనాథపదపద్మసంగినీ లక్ష్యసేసురధునీవపా
దుకే॥ ౬౧౮॥

మెఘజంతిభవతీంతవైవగే మౌక్తికద్యుతి వికల్పగంగ
యా వర్ధయంతిమధువైరిపాదుకే। పాలిచంద్రకలన్యాచం
ద్రికా॥ ౬౧౯॥

ముక్తామయూఖైర్నియతంత్వదీయై రాపూరయిష్య
న్నవతంసచంద్రం। బిభర్తిరంగేశ్వరపాదరక్షే దేవో మహాగాధ
ధృత వన్నతిత్వం॥ ౬౨౦॥

పరిష్కృతామౌక్తికరశ్మిజాలైః పదస్య గోప్త్రీ భవతీ మురారేః। భవత్యనేకోర్మిసమాకులానాం పుంసాం తమస్సాగరపోతపాత్రీ॥ ౬౭౧॥

రంగేశపాదప్రతిపన్నభోగాం రత్నానువిద్ధాం రహితాం శిరోభిః। ముక్తావదాతాం మణిపాదుకే త్వాం మూర్తిం భుజంగాధిపతేః ప్రతీమః॥ ౬౭౨॥

ముకుందపాదావనిమౌక్తికైస్తైర్జ్యోత్స్నామయం విశ్వమిదం విభాసి। వైమానికానాం న భజంతి యేన వ్యాకోచతామంజలిపద్మకోశాః॥ ౬౭౩॥

సమాశ్రితానామనఘాం విశుద్ధిం ప్రతానవ్యపాయం చ వితన్వతీ త్వం। సాయుజ్యమాపాదయసి స్వకీయైర్ముక్తాఫలైర్మాధవపాదుకే నః॥ ౬౭౪॥

అవైమి పాదావనిమౌక్తికానాం కీర్ణాముదగ్రైః కిరణప్రరోహైః। యాత్రోత్సవార్థం విహితాం మురారేః రథాంగురామంకురపాలికాం త్వాం॥ ౬౭౫॥

శివత్వహేతుం సకలస్య జంతోః ప్రాప్సే విశేషైస్సభగామసంఖ్యైః। ముక్తామయైస్సురసింధుమన్యాం పుష్ణాసి రంగేశ్వరపాదుకే త్వం॥ ౬౭౬॥

రంగేశయానస్య పదావనిత్వాం లావణ్యసింధోస్సవిధే నిషణ్ణాం। పరిస్ఫురన్మౌక్తికజాలదృశ్యాం ప్రసూతిభిన్నాం ప్రతియంతి శుక్తిం॥ ౬౭౭॥

అవైమి రంగేశ్వరపాదరక్షే ముక్తాఫలాని త్వయి నిస్తులాని। త్వయైవ కల్పాంతరతారకాణాముప్తాని బీజాని జగద్విధాత్రా॥

విక్రమ్యమాణమ భవత్ క్షణమంతరిక్షం మాయావినా

భగవతాం మణిపాదరక్షే। ప్రాప్యాపగా విపులబుద్బుదదర్శనీ
యై ర్ముక్తాఫలై స్తవకుభిః పునరుక్తతారాః॥ ౬౨౯॥

లక్ష్మీవిహారరసికేన పదావనిత్వం రత్నావిధా భగవతా జగ
తో నియుక్తా। సత్యం తదక్షమివ దర్శయసి ప్రభూతం ముక్తామ
యూఖనికరేణ వివృత్వరేణ॥ ౬౩౦॥

పాదార్పణేన భవతీం ప్రతిపద్యమానః శ్రీరంగచంద్రమ
సి సంభృతమౌక్తికశ్రీః అంగీకరోషి చరణావని కాంతిమగ్ర్యాము
ద్భిద్యమానకుముదేవ కుముద్వతీత్వం॥ ౬౩౧॥

త్రయ్యంతహార్ద్యతలవర్ణ సుధాయితేన జ్యోత్స్నావిశే
షిత రుచా మణిపాదుకే త్వం। ముక్తామయీ మురభిదంఘ్రి సరో
జభాజాం సర్ణ నతైనమయసీవ సతామవస్థాం॥ ౬౩౨॥

వైకుంఠపాదనఖవాసనయైవ నిత్యం పాదావని ప్రసువతే
తవ మౌక్తికాని। అచ్ఛిన్నతాపశమనాయ సమాశ్రితానా మా
లోకమండల మిహాదమృతప్రవాహం॥ ౬౩౩॥

రామానువృత్తిజటిలే భరతస్య మౌళౌ రంగాధిరాజపద
పంకజరక్షిణి త్వం। ఏకాతపత్రితజగత్త్రితయాద్వితీయం ముక్తాం
శుభిః కృతవతీ నవమాతపత్రం॥ ౬౩౪॥

పాదావని స్ఫుటమయూఖ మధుప్రవాహముగ్ధా పరి
ష్కరతి మౌక్తికపద్ధతి స్తే। రూఢస్య రంగపతిపాదసరోజమధ్యే
రేఖాత్మన స్సురతరో రివ పుష్పపంక్తిః॥ ౬౩౫॥

ఆమ్రేడితైః పదనఖేందురుచా మనోజ్ఞై ర్ముక్తాం శుభి
ర్మురభిదో మణిపాదుకే త్వం స్వాభావికీం సకలజంతుషు సార్వభౌ
మాం ప్రాయః ప్రసత్తి మమలాం ప్రకటీకరోషి॥ ౬౩౬॥

నిస్సీమపఙ్కమలినం హృదయం మదీయం నాథస్య రంగ
వసతే రఘుగోత్రమణిశ్చోక్షి । మాత స్త్వయైవ సహసా మణిపాదర
క్షే ముక్తాంశవస్స్ఫటికసాధకతులాం నయన్తి ॥ ౬౩౪॥

శ్యామాం తనుం భగవతః ప్రతిపన్నతాన్తత్వాం చన్ద్రికా
విమలమౌక్తికదర్శనీయా । స్థానే తదేతదుభయం మణిపాదరక్షే
బోధం తనోన్నయతి బుద్ధికుముద్వతీనాః ॥ ౬౩౫॥

ఉద్గాఢపంకశమనై ర్మణిపాదరక్షే ముక్తాంశుభిర్మృదుభిదో
నఖర శ్మిభిన్నైః । చూడాపదేషు హి త్రిదశేశ్వరాణాం తీ
ర్థోదకైస్స్నపయసీవ పదాశ్రితస్త్వం ॥ ౬౩౬॥

రంగేశపాదనఖచన్ద్రసుధానుషేకం సమ్ప్రాప్య సిద్ధగుళి
కా ఇవ తావకీనాః । సంసారసంజ్వరజుషాం మణిపాదరక్షే సంజీవ
నాయ జగతాం ప్రభవన్తి ముక్తాః ॥ ౬౪౦॥

భావ్యౌ త్వదీయమధిగతా మధురప్రధానైః ప్రత్యుప్తమౌ
క్తికమిషా ద్వికిరన్తి పుష్పాః । రంగేశ్వరస్య నియతం త్వయి లాస్య
భాజో రంగస్థలీవలభితా మణిపాదుకే త్వం ॥ ౬౪౧॥

మాన్యే ముకున్దచరణావని పత్రితే విశ్వస్య దేవి భవ
తీం నిత్యశోభాః । ఆపాదమౌక్తికవ్యాప్తాః ప్రతిపన్నతారాం
నూనం తుషారకిరణోజ్జ్వలమౌక్తికౌఘైః ॥ ౬౪౨॥

పద్మాపతేర్విహరతః ప్రియయా చ సార్ధం ముక్తామయూ
ఖనికరైః పునరుక్తశుక్లైః । కన్దానికాంచనపదానినదన్తి నాం
మార్గవినిక్షిపసి మన్దరదీర్ఘకానుం ॥ ౬౪౩॥

ఆశాస్యమానమణిపాదరక్షే చన్ద్రస్య వారిధి
సుతాసహజస్య వృద్ధిః । ధాత్రీం ముకున్దపదమోరథపావనీం
త్వాం జ్యోత్స్నాసమాశ్రయతి మౌక్తికవ్యాప్తిలక్ష్మ్యాః ।

యో నామ కౌశిక తీ విహరణ మైత్రీ త్త సహయాతి శ్రు
తిసంహితానాం త్రయాణాం । ఇత్థం పరం గత్యన్తర మణిపాదరక్షే
త్వన్మౌక్తికోఘమసి యత్ప్రకాశితేవ సద్దిం ॥ ౬౪౫॥

అనుదినలభితానా మంగుళీపల్లవానాంజనితముకుళశో
భై ర్దివిముక్తాఫలైస్త్వం। ప్రకటయసిజనానాం పాదుకే!రంగ
భర్తుః పదసరసిజరేఖాపాంచజన్యప్రసూతిం॥ ౮౬॥

బలిమథనవేలా వ్యాపిన స్తస్యవిష్ణోః పదసరసిజమా
ధ్వీపావనీ దివిమానం। జననసమయలగ్నాం జాహ్నవీ తారకా
ణాం వహసిచరణరత్నే వాసనాంమౌక్తికానాం। ౮౭॥

మధురిపుపదమిత్రై ర్త్రైక్రమిం దోస్సరోజైశ్శ్రమయితు
మివతారాస్సేవమానాశ్చిరంత్వాం। ప్రచురకిరణపూరాః పా
దుకేసంశ్రితానాం కలికలుషమశేషం క్షాళయంతీవముక్తాః॥

ముకుళితపరితాపం ప్రాణినాం మౌక్తికైస్స్వైరమ్యాతి
మివ దుహానామాద్రియోపాదుకేత్వాం। విషధరఫణిపంక్తిర్వ్య
క్తిభావేనమన్యేలలితనటనయోగ్యంరంగమాసీన్మురారేః॥

సకృదపివినతానాం తాపమున్మూలయంతీం త్రిభువనమ
హనీయాంత్వా ముపాశ్రిత్యనూనం। నఖమణినిజకాంతింపాదు
కేరంగభర్తుశ్శరణనఖమణీనాం సన్నిధౌముక్తకాని। ౯౦॥

భువనమిదమశేషంబిభ్రతోరంగభర్తుః పదకమలమి
దంతేపాదుకేధారయంత్యాః। చిరవిహరణఖేదాత్ సంభృ
తానాంభజంతి శ్రమజలకణికానాంసంపదంమౌక్తికాని॥ ౯౧॥

ప్రకటితయశసాంతే పాదుకేరంగభర్తుర్ద్విగుణితనఖ
చంద్రజ్యోతిషాంమౌక్తికానాం।కరణవిలయవేలా కాతరస్యాన్య
జంతోశ్శమయతిపరితాపం శాశ్వతీచంద్రికేయం॥ ౯౨॥

దివ్యంధామస్థిరమభియతాం దేవిముక్తామణీనాం మ
ధ్యేకశ్చిద్భవతి మధుజిత్పాదుకేతావకానాం। న్యస్తోనిత్యంనిజ
గుణగణవ్యక్తిహేతోర్భవత్యాయన్మాత్మజ్యోతిశ్శమితమసాం
యోగినామంతరాత్మా। ౯౩॥

శుద్ధానిత్యంస్థిరపరిణతాందేవి విష్ణోఃపదత్వామాస్థాసీం
తామమిలవిశతాం పాదుకేరత్నయాని। ఆలోకైస్సైర్భవ

సముఖలందీపవర్త్యాశ్రయాణాం ముక్తాశ్శుద్ధింయదుపసదనాద్బ్ర
భృతిస్త్రాసహీనాః॥ ౬౫౬॥

ప్రాప్తా శౌరేశ్చరణకమలం పాదుకే భక్తిభాజాం ప్ర
త్యాదిష్టంకిమపివృజినం ప్రాపితంమౌలిభాగం। దేవానత్వాందధతి
తద్వృకాదంతిరాజస్య ధత్సేమాధిన్యస్త్రాముఖపటరుచింమౌ
క్తికానాంప్రభాభిః॥ ౬౫౭॥

తవహరిపాదుకే పృథులమౌక్తికరత్నభువః ప్రశమదమ
త్ర్యసింధులహరీనవహా ధగ్నచరాః। పదమజరామరంవిదధతేకథ
మంబసతాం ప్రణతమకుటం తవమౌలి ఫలితంకరణాఃకిరణాః॥

కవచేకస్యాపి క్షితిధరపదత్రాయిణితదా అటంత్యా
స్వచ్ఛందం హరిపదధరేహాటకధరే। ముహుర్గంగామన్యాం
స్ఫురతితవముక్తామణిమహాః। ముధారంభః కుంభస్థలమమకలం
సించతియథానిరాలంబోలంబోదరకళభశుండాలచులికః॥ ౬౫౮

ముకుందపదరక్షిణి ప్రగుణదీప్తయస్తావకాః స్ఫురంత్యే
మృతనిర్ఝరంకమపిమౌక్తికగ్రంథయః। మనాగపిమనీషిణో
యదనుషంగిణ స్తత్క్షణాత్ జరామరణదంతురం జహాతిసంత
తాపత్రయం॥ ౬౫౯॥

దేవశ్రీపదలాక్షయా తిలకతస్తిష్యవర్గ్యావతే గౌరీపా
దసరోజపావకధనీమూలె సమాలక్ష్యతే। ఇత్థంజల్పతి దుర్వ్రదా
న్మరభిదశ్శుద్ధాంతచేటీజన ప్రాయస్త్వంమణిపాదుకే ప్రహసి
తాముక్తామయూఖచ్ఛలాత్॥ ౬౬౦॥

రంగేశచరణరక్షా సామే విదధాతుశాశ్వతీంశుద్ధిం। యా
స్నా మౌక్తికప్రభాభిశ్శ్వేతద్వీపమేవ సహ్యజాద్వీపం॥ ౬౬౧॥

ఇతి కవి తార్కిక సింహస్య సర్వ తంత్ర స్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే
ముక్తాపద్ధతి రష్టాదశీ

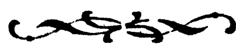

శ్రియైనమః.

శ్రీమతే నిగమాన్త మహాదేశికాయనమః.

శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే.

మరకతపద్ధతి ప్రారంభః.

వందే గారుత్మతీం వృత్త్యా మణిస్తోమైశ్చ పాదుకాం। యయా నిత్యం తులస్యేవ హరితత్వ ప్రకాశ్యతే॥ ౬౬౧॥

సలిలాశయగేషు రంగభర్తుస్త్వదనీకేషు బహిష్కృతో గముక్తాః। అధిగచ్ఛతి నిర్వ్యథతాం కథంచిన్న జరఠైర్నస్త్వయి పాదుకే విశిష్టైః॥ ౬౬౨॥

సముదేతి ముకుందపాదుకే మురారేరుపహారంతరి పురముగ్ధ చోరికాస్తే సంహితా హరిదశ్మనాం మయూఖాః తులసీపల్లవ శంకయాంఘ్రిసంగతే॥ ౬౬౩॥

హరితస్వహసా హరిన్మణీనాం ప్రథయా రంగనరేంద్ర పాదరక్షే। తులసీదలసంపదం దధాతి త్వయి భక్తైర్నిహితః ప్రసూనరాశిః॥ ౬౬౪॥

ప్రవదంతి మణిపాదుకే త్వాం విక్షేపయోగేన విహారవేళాం। హరిన్మనోజ్ఞాం హరికాంతిసింధోస్సం దృశ్యసే శైవలమంజరీవ॥ ౬౬౫॥

బధ్నాసి రంగేశ్వరపాదరక్షే హరిన్మణీనాం ప్రభయా స్ఫురంత్యా। సురాసురేంద్రశ్రితసుందరీణాం మాంగల్యదూర్వాంకురమాల్యపంక్తిం॥ ౬౬౬॥

అచ్ఛిద్యరోమనియతైర్ఘటితా హరిద్భిస్సద్వర్త్మనాగతిమతీ మణిపాదరక్షే। సందృశ్యసే నవిత్రపవనమండల మధ్యభాజా

రంగేశ్వరస్య రథసంపదివాపరా త్వం। ౬౬౮॥

శ్యామాయమాన నిగమాంతవనోపకంఠాః స్థానే పదావని హరిన్మణయస్త్వదీయాః। పశ్యంతి శాద్వలవతీం ప్రథయంతి సత్యం నారాయణస్య రుచిరాం నఖరశ్మిగంగాం॥ ౬౬౯॥

ఉద్దిశ్య వాసపి గతిం మణిపాదరక్షే రంగేశ్వరస్య చరణే వినివేశితాత్మా। ప్రాయో హరిన్మణిరుచా దృఢరశ్మిబంధా ప్రాదుష్కరోతి భవతీ తులసీవనాని॥ ౬౭౦॥

సేవార్థమాగతవతాం త్రిదశేశ్వరాణాం చూడామణిప్రకరశాలిషు మౌళిషు త్వం। సంవర్తయస్యసురమర్దన పాదరక్షే స్వేనాశ్మగర్భమహసా శుకపంక్తిశోభాం। ౬౭౧॥

దంష్ట్రాపరిణతదూర్వావల్లరీసంవిశ్లేషే గ్రాసకృతశశకలానాం మానసైరంశుజాలైః। పశుపతివిధృతాత్యంతస్య పాణావివ స్వం మధురిపుపదరక్షే వంచయస్యేణశాబాన్॥ ౬౭౨॥

వారిచరణసరోజన్యాసయోగ్యం భవత్యాః ప్రణయమభిలషంతః స్వర్ణలాభం తులస్యాః। ప్రతిదినముపహారైః పాదుకే తాపకానాం మకరంతశశకలానామాశ్రయంతే మయూఖాః॥ ౬౭౩॥

హరితమణిమయూఖైరంచితాభ్యాత్తగంధైః దిశసి చరణరక్షే జాతకౌతూహలా త్వం। దనుజమథనలీలాదారికాణాముదారాం దమనదళపంక్తిం దేవి మాలాం శ్రుతీనాం॥ ౬౭౪॥

అధిగతబహుశాఖైరశ్మగర్భప్రసూతైః మధురిపుపదరక్షే మేచకైరంశుజాలైః। అనితరశరణానాం నూనమారణ్యకానాం కిమపి వినయసి త్వం కీచకారణ్యదుర్గం॥ ౬౭౫॥

ప్రథమనిగమశాఖాం పాదుకే రంగిణస్త్వాం చరణనఖమయూఖైశ్చారుపుష్పానుబంధాం। మరతకదళగమ్యాం మన్మహే సంచరంతీం కనకసరిదనూపే కాంచిదుద్యానలక్ష్మీం॥

నఖకిరణశిఖాభిర్నిత్య మావిష్కృతాభి ర్మహితరసవిశేషైర్మేచకై రంశుభిస్తే। పరికలయసి రమ్యాం పాదుకే రంగభర్తుః పదకమలసమీపే పద్మినీపత్రపంక్తిం॥ ౭౮౮॥

అనిమిషయువతీనామాత్మనాదోపశాంత్యై త్వయి వినిహిత పాదో లీలయా రంగనాథః। దధతి చరణరక్షే దర్భసాధ్యాని నూనం మరకతరుచిభిస్తే మంజుదూర్వాంకురాణి॥ ౭౮౯॥

విపులతమమహోభిర్వీతదోషానుషంగం విలసదురురిశైల్యం దేవి విష్ణోః పదం తత్। పృథుమరకతదృశ్యాం ప్రాప్య పాదావని త్వాం ప్రకటయతి సమంతాత్ సంప్రయోగం హరిద్భిః

పద్మాభుమ్యోః ప్రణయవరణైర్యత్ర పర్యాయహీనా త్సంస్థాదనఘచరితాః పాదుకే కామచారాః। తారావక్త్రం తమిహ తరుణం ప్రీణయంతే జరంత్యో నిత్యశ్యామాస్తవ మరకతైర్న్యూనసామాన్యయా వాచః॥ ౭౯౦॥

స్థలకమలినీవ కాచిచ్చరణావని భాసి కమలవాహిన్యాః। యన్మరకతదళమధ్యే యః కశ్చిదపాసదీక్షితే శౌరిః॥ ౭౯౧।

ఇతి కవితార్కికసింహస్య సర్వతంత్రస్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథపాదుకాసహస్రే
మరకతపద్ధతి రేకోనవింశతిః.

శ్రియై నమః.

శ్రీమతే నిగమాన్తమహాదేశికాయ నమః.

శ్రీరఙ్గనాథపాదుకాసహస్రే

ఇంద్రనీలపద్ధతి ప్రారంభః

హరిణా హరినీలైశ్చ ప్రతియత్నవతీం సదా। అయత్నల
భ్యనిర్వాణాం మూర్ధ్నాశ్రయే మణిపాదుకాం॥ ౭౮౧॥

హరిరత్నమరీచయస్తవైతే నవనీరదనిర్విశేషవర్ణాః।
శ్రుతిమూర్ధని శౌరిపాదరక్షే ఫలితానుద్భవభేషజం భవంతి॥

అలకైరివబింబితశ్రుతీనాం హరినీలైస్స్ఫురితైస్త్వమున్మ
యూఖైః॥ కమలాదయితస్య పాదరక్షే కరుణోదన్వతి శైవల
ప్రరోహాన్॥ ౭౮౨॥

అనఘైర్హరినీలపద్ధతీనాం ప్రథమానైస్త్వమణి పాదుకే
మయూఖైః। అధరీకురుషే రథాంగపాణేరమితామూర్ధ్వమవ
స్థితస్య కాంతిం॥ ౭౮౩॥

చరణావనిభాతి సవ్యకన్యా హరినీలద్యుతిభిస్తవానువి
ద్ధా। వసుదేవసుతస్య రంగవృత్తేర్యమునేవ వ్యయమాగతా స
నాథమ్॥ ౭౮౪॥

అవధీరితదేవతాంతరాణామనఘైస్త్వం మణిపాదుకే
మయూఖైః। హరినీలసముద్భవైర్దధత్సే హరిసాయూజ్యమ
యత్నతో జనానాం॥ ౭౮౫॥

నేత్రేషు పుంసాం తవ పాదరక్షే నీలాశ్మభాసా నిహితాం
జనేషు। శ్రియాసహాయం శ్రితరంగకోశో నిధిస్స్వయం వ్యక్తిము
పైతి నిత్యం॥ ౭౮౬॥

అభంగురామచ్యుతపాదరక్షే మన్యామహే నీలరుచిం
త్వదీయాం। స్నిగ్ధే మనోద్వారకవాటకాయాశ్శంకే సముత్పాట
నకుంచికాస్తాః॥ ౭౮౯॥

జీవయత్యమృతవర్షిణీ ప్రజాస్త్వం కిదనుజవైరి పాదుకే।
ఘోరసంసరణఘర్మవాహినీ కాలికేవ హరినీలపద్ధతిః॥ ౭౯౦॥

శతముఖోపలభంగమనోహరా విహరసే మురమర్దన
పాదుకే మణికిరీటగణేషు దివౌకసాం మధుకరీవ మనోరమపంక్తిషు॥

అస్వచ్ఛతాం కిమపి త్వమనన్యదృశ్యాం సంధ్యాం ప్రకాశ
జననీ ధృతకృష్ణరూపా। పాదావని స్ఫురసి వాసవరత్నముఖ్యా
ధ్యానసమాధినయనస్య కనీనికేవ॥ ౭౯౨॥

మాతస్స్వలీలమధిగమ్య విహారవేలాం కాంతిం సముద్వ
హసి కాంచనపాదుకే త్వం। లక్ష్మీకటాక్షరుచిరైర్హరినీలరత్నై
లావణ్యసింధుపృషతైరివ రంగధామ్నః॥ ౭౯౩॥

క్లృప్తావకుంఠనవిధిర్మణిపాదరక్షే నీలాశ్మభిర్బలభిద
శ్మసముద్భవైస్త్వం సంగచ్ఛతే మునిజనస్య మతిస్సుఘోరరాత్రౌ
సమస్తజగతాం రమణేన లక్ష్మ్యాః॥ ౭౯౪॥

ద్రష్టుం కదాచన పదావని నైవ జంతుశ్శక్నోతి శాశ్వతనిశం
నిహితం గుహాయాం। కృష్ణానురూపహరినీలవిశేషదృశ్యా సిద్ధాం
జనం త్వమసి యస్య జనైర్విదృష్టైః॥ ౭౯౫॥

ప్రత్యుప్తరంగనృపతేర్మణిపాదుకే త్వాం కృష్ణాంతరంగరు
చిభిర్హరినీలరత్నైః। విశ్వాపరాధసహనాయ పదం త్వదీయం
విశ్వంభరాం భగవతీం సముపాభజంతీం॥ ౭౯౬॥

శాత్త్వాముసీం పరిణతాం భవతీం తవన్యాం వైఘ్నంత
పాదరసికే మణిపాదుకే స్వాః। అంకే స్వయం కిరణఘోఘిభిః ప్ర
సిద్ధై రాశికరవిషులలితా నవదూర్వావర్ణా॥ ౭౯౭॥

బలమథనమణీనాం ధామభిస్తావకానాం మధురిపుపదరక్షే వాసరైరవ్యపేతా। అభినవరణరాగాంపల్లవీనాం తదాసీచ్ఛవింత గురుభయాత్రిశ్శర్వరీ కాచిదన్యా॥ ౬౯౮॥

శతమఖమణిభంగైరున్మయూఖైర్దినే శంకీ శరణముపగతానాం రంగనాథనసామ్యం। ప్రథయసి జగతిత్వం పాదుకే హైతుకానాముపనిషదుపగీతాంతత్ప్రతిన్యాయవార్తాం॥ ౬౯౯॥

పరిచరతివిధౌత్వాం పాదుకే రంగభర్తుః పదసరసిజభృంగైర్భాసురైరింద్రనీలైః। ప్రకటితయమునౌఘా భక్తినమ్రస్య శంభోః పరిణమయసిచూడావిష్ణుపద్యాః ప్రయాగం॥ ౭౦౦॥

పదకిసలయసంగాత్పాదుకే పత్రితశ్రీర్నఖమణిభిరుదారైర్నిత్యవిస్పష్టపుష్పా। శతమఖమణినీలా శౌరిలావణ్యసింధోర్నిబిడతనుతమాలా కాపి కేలావటీత్వం॥ ౭౦౧॥

త్వయివినిహితమేతత్త్వ్యాపి పశ్యంతిమందాశ్శతమఖమణిజాలం శార్ఙ్గిణః పాదరక్షే। వయమిదమిహ విద్మః ప్రాణినాంభావుకానాంహృదయగృహగుహాభ్యః పీతమంధంతమిస్రం॥

క్లృప్తశ్యామామణిభిరసితైః కృష్ణపక్షేణ పుష్టాత్ప్రేయః పుంసాంజనయసిగతిం దక్షిణాముద్వహంతీ। తేనాస్తాకంప్రథయసివరం పాదుకే తత్త్వవిద్భిస్సాకౌర్దృష్టాం సగుణవచసాంముక్తికాలవ్యవస్థాం॥ ౭౦౩॥

సద్భిర్దృష్టానముదితవిధుశ్శైత్రయాత్రా వినోదవ్యాతన్వానా జనిమనఘామింద్రనీలాం శుభ్రాభైః। చిత్రంత్వాత్త కుముదవనతః పాదుకే పుష్యసిత్వం వ్యాకోచత్వం విబుధవనితావక్త్రపంకేరుహాణాం॥ ౭౦౪॥

నిత్యంశ్లిష్టానయనరుచిరైశ్శోభితాశ్శక్రనీలైస్స్వల గ్రామణీతిరివముక్తేశ్శార్ఙ్గిణో యాపభేదైః॥ సాకేతాద స్సమధిగ

ణాం సంపదందర్శయంతీ ముక్తిక్షేత్రంయునిఖిలఖలైర్గీయసే పా
దుకేత్వం। ౨౦౫॥

పాదన్యాసప్రియసహచరీం పాదుకే వాసగేహాత్త్వామా
రుహ్యత్రిచతురపదం నిర్గతే రంగనాథే। ఆలక్ష్యన్తే దిగ్ధైరనుక
మహిళావేణివిక్షేప మిత్రైశ్శ్యామచ్ఛాయం భవతి భవనం
శక్రనీలాంశుభిస్తే॥ ౨౦౬॥

యాతే శాహ్వాంగణమభియతః పాదుకే రంగభర్తుస్త్వం
చారేషు స్ఫురతి వితతిశ్శక్రనీలప్రభాయాః। విష్వక్సేనప్రభృతి
భి రసౌ గృహ్యతే వేత్రహస్తైర్భూ విక్షేపస్తవ పరిషదాం నూన
మాహ్వానహేతుః॥ ౨౦౭॥

అక్ష్ణోరంజనకల్పనా యవనికా లాస్య ప్రసూతేర్గతేశ్చి
ద్గంగా యమునా ముకుంద జలధేర్వేలాతమాలాటవీ। కాంతా
కుంతలసంతతి శ్శ్రుతివధూకస్తూరికాలంక్రియా నిత్యం రత్నపదా
వని స్ఫురతి తే నీలామణిశ్రేణికా॥ ౨౦౮॥

నిరంతరపురందరోపలభువంద్యుతింతావకీమన్వైమి మణి
పాదుకే పరణిసంగినీరంగిణః। తదీయనవయౌవనద్విరదమల్ల గం
డస్థలీగళన్మదఝరాం ఝులాబహుళకజ్జలశ్యామికాం। ౨౦౯॥

ప్రతిమస్త్వం పాదావని భగవతో రంగపతేర్ఘనీభూతా
మిత్థం పదకమలమాధ్వీపరిణతిం। స్ఫురంతః పర్యంతే మదగరిమ
నిష్పందమధుపప్రసక్తిం యత్నైస్తే విదధతి మహానీలమణయః॥

సమస్తాం నిజేంద్ర నీలప్రభవేన ముకుంద పాదుకే భవతీ।
తమసా నిరస్యతి తమః కంటకమివ కంటకేనైవ। ౨౧౧।

ఇతి కవితార్కిక సింహస్య సర్వతంత్ర స్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకాసహస్రే
ఇంద్రనీలపద్ధతి ర్వింశతిః.

శ్రీ శ్రియై నమః.

శ్రీమతే నిగమాన్త మహాదేశికాయ నమః.

శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే

బింబప్రతిబింబపద్ధతి ప్రారంభః.

శౌరిశుద్ధాంతనారీణాం విశాలమణిదర్పణం ప్రసత్తేరివ సంస్థానం। పదత్రాణముపాస్మహే। ౭౧౨।

కమలాపతిపాదుకే కదాచిద్విహగేంద్రస్త్వయి బింబితో విభాతి। సవిలాసగతిషు రంగభర్తుర్నిజమాత్మానమివోపయాతుకామః॥ ౭౧౩।

మణిపంక్తిషు తే దిశామధీశాః ప్రతిబింబాని నిజాని వీక్షమాణాః। అభియంతి ముకుందపాదుకే త్వామధికారాంతరసృష్టిశంకయేవ। ౭౧౪॥

మణిమాలికతేన బింబితేన ప్రణతానాం పరితస్సురాసురాణాం। మురభిన్మణిపాదుకే మహిమ్నా యుగపత్తేషు సమర్పితేవ భాసి॥ ౭౧౫॥

ఉపనీతముపాయనం సురేంద్రైః ప్రతిబింబచ్ఛలతస్త్వయి ప్రవిష్టం। స్వయమేవ కిల ప్రసాదభూమ్నా ప్రతిగృహ్ణాసి ముకుందపాదుకే త్వం। ౭౧౬॥

రంగేశ్వరస్య నవపల్లవలోభనీయా పాదౌ కథం ను కఠినా స్వయముద్వహేయం। ఇత్యాకలయ్య నియతం మణిపాదుకే త్వం పద్మాంతరం వహసి తత్ప్రతిబింబలక్షాత్। ౭౧౭॥

పాదార్పణాత్ప్రథమతో హరిణశ్శరణ్యే మధ్యే తవ ప్రతిఫలన్మణిపాదరక్షే। మన్యే నిదర్శయతి రంగపతిర్జగంతి న్యగ్రోధపత్రశయితం నిజమేవ రూపం। ౭౧౮।

యాత్రావసానమధిగచ్ఛతి రంగనాథే విశ్రాణయన్త్యుప
వనం మణిపాదుకే త్వం। ప్రాయస్త్రయాణవమయే ప్రతిబింబితా
నాం తీర్థావగాహమవరం త్రిదశేశ్వరాణాం॥ ౮౧౯॥

ఉచ్చావచేషు తవ రత్నగణేషు మాతర్వేధాః ప్రయాణ
సమయే ప్రతిబింబితాంగాః। అశంకితే మధుభిదో మణిపాదుకే
త్వామాగామికల్పకమలాసన పంక్తిగర్భాం॥ ౮౨౦॥

ఆలోలరశ్మినియతాం మణిపాదుకే త్వామారుహ్య సంచ
రతి రంగపతౌ సలీలం। అంతఃపురేషు యుగపత్సదృశో భజంతే
డోలాధిరోహణరసం త్వయి బింబితాంగ్యః॥ ౮౨౧॥

కాలేషు కేషువ పదావని భక్తినమ్రాః కార్యాణి దేవి భర
తో వినివేదయంతి। త్వద్రత్నబింబితతయాపి ముహుస్స్వకీయం
రాజాసనస్థితిమపేక్ష్య భృశం లభన్తే॥ ౮౨౨॥

ప్రత్యాగతే విజయిని ప్రథమే రఘూణాం విన్యస్యతి త్వయి
పదం మణిపాదరక్షే। రత్నౌఘబింబితనిశాచరధానకాం త్వాం
పూర్వే గణస్థమివ పుష్పకమన్వపశ్యన్॥ ౮౨౩॥

వైయాకులీం శమయితుం జగతో వహంత్యా రత్నైర్ధు
రంధరఘుపురందరపాదరక్షే। ప్రాజ్యం యశః ప్రచురచామరబిం
బలక్ష్యాత్ప్రాప్య త్వయా కబళితం ప్రతిభావతీనాం॥ ౮౨౪॥

ప్రతిదిశముపయాతే దేవియాత్రోత్సవార్థం త్వయి వి
హరణకాలే బింబితేశావలోకే। వహసి మణిగణైస్త్వం పాదుకే రంగ
భర్తుః కబళిత సకలాధారాం కాంచిదన్యామవస్థాం॥ ౮౨౫॥

భగవతి గరుడస్తే వాహనస్థామ్నరేంద్రాస్త్వయి వినిహి
తపాదే భూయమేవాశ్రయంతి తదపి చరణరక్షే రత్నజాలే త్వదీ
యే ప్రతిఫలితనిజాంగాస్తుల్యవాహా భవంతి॥ ౮౨౬॥

స్వచ్ఛాకారాం సురయువతయస్స్వ ప్రతిచ్ఛందలబ్ధ్యా గ్రాహం తే త్వాం ప్రణతి సమయే పాదుకే సాభిమానాః। స్త్రీరత్నానాం పరిభవ విధౌ వృష్టిమాత్రేణ దక్షా నిత్యైః కర్తుం పరనఖ మునయూర్వశీమూరుజాతాం॥ ౮౨౭॥

స్వచ్ఛాం కేళిప్రియసహచరీం స్వచ్ఛరత్నాభి రామామాస్థానే నిహితచరణో నిర్విశన్ రంగనాథః। సందారాంతే సహాక్ష మలయాకేవశయ్యాధి మాధ స్త్యక్త్వాపి త్వాం త్యజతి న పునస్స్వ ప్రతిచ్ఛందలబ్ధ్యా॥ ౮౨౮॥

త్వామేవైకామనుగతవతః కేళిసంచారకాలే పార్శ్వస్థిత్యావినిహితదృశః పాదుకే నస్యలబ్ధ్యాం। త్వద్రత్నేషు ప్రతిఫలితయా నిర్గత్య లక్ష్మ్యప్రసాదా పద్మాభూమ్యోర్దిశతి భవతీ పాదసేవాం మురారేః॥ ౮౨౯॥

ఏకాకీః కిలనిరవిశత్పాదుకే ద్వారకాయాం క్రీడాయోగీకృతబహు తనుష్షోడశ స్త్రీసహస్రే। శుద్ధదేవిత్వదుపనిహితే బింబితో రత్నదాశే భుంక్తే నిత్యం సఖలు భవతీం భూమికా నాంసహస్రైః॥ ౮౩౦॥

మారీచానీకేషు భవతి ప్రతిఫలితవైతదపి రత్నేషు। ఉచితామిధః పదావనిబింబప్రతిబింబతాయువయోః॥ ౮౩౧॥

ఇతి కవి తార్కిక సింహస్య సర్వ తంత్ర స్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే
బింబప్రతిబింబపద్ధతి రేకవింశతిః.

శ్రీయైనమః.

శ్రీమతేనిగమాన్తమహాదేశికాయనమః.

శ్రీరఙ్గనాథపాదుకాసహస్రే

అథ కాంచనపద్ధతి ప్రారంభః.

కల్యాణప్రకృతింవందే భజంతీంకాంచనశ్రియం। పదా
స్థాంపాదుకాంశౌరేః పాదపావనిపశితాం॥ ౨౩౨॥

మధుజిత్తనుకాంతిసత్కరాణాం జలదానామభయం
విధాతుకామా। చపలేవతదంఘ్రిమాశ్రయంతీ భవతీకాంచన
పాదుకేవిభాతి॥ ౨౩౩॥

నికషీకృతరత్నకృష్ణరత్నా భవతీ కాంచనసంపదం వ్యన
క్తి। పరిపుష్యతిపాదుకే యదీశాసహసాన స్వమలోష్టకాంచ
నత్వం॥ ౨౩౪॥

సురభిర్నిగమైస్సమగ్రకామా కనకోత్కర్షవతీ పదావని
త్వం। దిశసిప్రతిపన్నమాధవశ్రీరనికోన్నిద్రమకోశవైభవంనః॥

పరివర్ణగుణానువర్ణనాత్తేర్సుగతిఖ్యాత మసారభాదవ
ర్ణాః। శ్రుతిసారభృశాలినాస్వహిమ్నా భవతీశౌరి పదావని
వ్యుదస్థాత్॥ ౨౩౬॥

ప్రతిపన్నమయూరకంఠధామ్నా పరిశుద్ధనపదావని
స్వకేవ। కమలాస్తనభూషణోచితం తద్భవతీరత్నమలంకరోతి
హేమ్నా॥ ౨౩౭॥

కాంత్యాపరంపురుషమప్రతిభాత్సువర్ణం కర్తుంతమ
మాత్మ్యమపికాంచనపాదరక్షే। అన్యాదృశందిశసియావినతస్య
మాకారకారగతసైక సంపదమిందుమౌళేః॥ ౨౩౮॥

చంద్రాకృతిః కథమకల్పయథా స్తదానీం వైమానిక ప్రణయినీవదనాంబుజానాం। విక్రాంతికాల వితతేన నిజేన ధామ్నా బాలాతపం బలివిధురజన పాదుకే త్వం॥ ౭౩౯॥

శిఖరదా ప్రభృతినూనమయంభవత్యాః కాంత్యా కవరితవయాః కనకాపగాత్వం। యావన్ముకుంద పదహేమపదావనిత్వం పుణ్యాం విభూషితవతీ పులినం తదీయం॥ ౭౪౦॥

చిత్రం సరోజనిలయా సహితస్య శౌరేరావాసోచితానిచ రణావనిసంవిధిత్సోః। సద్యోవికాసముపయంతి సమాధిభాజాం చంద్రాతపేన తవ మానసపంకజాని॥ ౭౪౧॥

త్వయ్యేవపాద మధిరోప్య నపం ప్రవాహం నాథే పదావ నినికామయితుం ప్రవృత్తే। ఆత్మీయకాంచనరుచా భవతీవిధత్తే హేమారవింద భరితామివ హేమసింధుం॥ ౭౪౨॥

విహరతి పులినేషు త్వత్సఖే రంగనాథే కనకసరిదియం తే పాదుకే హేమధామ్నా। వహతిసలిలకేళిస్రస్త చోళావరోధ స్తనకలశ హరిద్రాపంకపింగామవస్థాం॥ ౭౪౩॥

సురభినిగమగంధా సౌమ్యపద్మాకరస్థా కనకకమలినీవ ప్రేక్షసే పాదుకే త్వం। భ్రమర ఇవ సదా త్వాం ప్రాప్తనానావికార శ్శతమఖమణిశైలస్సేవతే శార్ఙ్గధన్వా॥ ౭౪౪॥

కనకరుచిరవర్ణాం పాదుకే పశ్యసింధు శ్శ్రియమివమహనీయాం సింధురాజన్యపత్నీం। స్వయమిహ సవిధస్థా సౌమ్య జామాతృ యుక్తాముపచరతి రసేన త్వామపత్యాభిమానాత్॥

అనుకలముపజీవ్యా దృశ్యసే నిర్ఝరాణాం త్రిపురమథన మౌళిశేఖరత్వం దధానా। ప్రతిపదమనిగమ్య ప్రాప్త శృంగానిశౌరే స్తదపి చరణరక్షే పూర్ణచంద్రాకృతిస్త్వం॥ ౭౪౬॥

కనకమపితృణాయమన్యతే వీతరాగా స్త్వమపికనకం కేశానతేత్యర్పితాస్తే। మధురిపుపదరక్షే యత్త్వదగ్రోపనీతాః పరిణమయసి హైమాన్ దేవిదూర్వాంకురాదీన్॥ ౭౪౭॥

విశుద్ధిమధిగచ్ఛతిజ్వలనసంగమాత్కాంచనం విదంతిచ జగంతితన్నిఖిలతద్విపర్యస్థితిః। కథంకనకపాదుకే కమలలోచనే సాక్షిణిత్వయైవ పరిశుద్ధతా హుతభుజోపిజాఘట్యతే॥ ౭౪౮

తారాసంగ్రథిత విభవాంచారు జాంబూనదాభాం త్వా మారూఢశ్రీదశమహితాం పాదుకేరంగనాథః। సంచారిణ్యాంమరశిఖరిణ స్త్వ స్థపామేఖలాయాంధత్తే మత్తద్విరద పతినా సామ్యకక్ష్యాంసమీక్ష్యాం॥ ౭౪౯॥

కనకరుచిరాకావ్యాఖ్యాతాకనైశ్చరణోదితా శ్రితగురుబుధాభాస్వద్రూపాద్విజాధిపసేవితా। విహితవిభవానిత్యం విష్ణోఃపదేమణిపాదుకేత్వ మసిమహతీవిశ్వేషాంనశ్శుభాగ్రహమండలీ॥ ౭౫౦॥

ప్రజ్వలితపంచహేతిహిరణ్మయీంత్వాం హిరణ్యవిలయాహోశి। ఆవహతాజాతవేదాశ్శ్రియమనసః పాదుకేనిత్యం॥

ఇతి కవితార్కిక సింహస్య సర్వతంత్ర స్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకాసహస్రే
కాంచనపద్ధతిః ద్వావింశతిః.

శ్రీయైనమః.

శ్రీమతేనిగమాన్త మహాదేశికాయనమః.

శ్రీరఙ్గనాధ పాదుకా సహస్రే

త్రయోవింశతి శ్శేషపద్ధతి ప్రారంభః.

సృష్టాంభూమావనంతేన నిత్యంశేషసమాధినా। అహం సంభావయామిత్వా మాత్మానమివపాదుకే॥ ౨౩-౧॥

పద్మాభోగాత్పాదుకే రంగభర్తుః పాదస్పర్శాద్భోగమస్యాం పవిత్రోఽసి। శేషస్త్యైకాంభూమికామప్యవీత్వామాచార్యాణామగ్రణీర్యామునేయః॥ ౨౩-౨॥

శేషత్వమంబయది సంశ్రయతిప్రకామంత్వద్భూమికాం నసుధిగమ్యభుజంగరాజః। త్వామేవభక్తివివశైర్వహతాంశిరోభిఃకాష్ఠాంగతంతదిహ శేశవపాదరక్షే॥ ౨౩-౩॥

మాభూదియంమయి నిషణ్ణపదస్య నిత్యంవిశ్వంభరస్య వహనాద్వ్యధితేతిమత్వా। ధత్సేబలాభ్యధికయా మణిపాదుకే త్వంశేషాత్మనావ సుమతింనిజయైవమూర్త్యా॥ ౨౩-౪॥

తత్తాదృశానిజబలేన నిరూఢకీర్తిశ్శేషస్త్వమేవ పరిణామవిశేషవషః। రామేణసత్య వచనాయదనన్యవాహ్యాంప్రోఢుం పురావసుమతింభవతీ నియుక్తా॥ ౨౩-౫॥

శేషత్వసీమనియతాం మణిపాదరక్షేత్వామాగమాసః కులవధూమివబాలపుత్రాః। త్వద్రూపభేదశయితస్య పరస్య పుంసః పాదోపధానశయితామపధానయంతి॥ ౨౩-౬॥

భరతశిరసిలగ్నాంపాదుకే దూరతస్త్వాం స్వత[illegible]మపివ

వందేలక్ష్మణశ్శేషభూతః। కిమిదమిహవిచిత్రం నిత్యయుక్తస్సిషే
వేదశరథతనయస్సన్ రంగనాథ స్త్వమేవ॥ ౯౫౮॥

భూయోభూయః స్తిమిత చలితే యస్య సంకల్పసింధౌ బ్ర
హ్మేశానప్రభృతయ ఇమే బుద్బుదత్వం భజంతి। తస్యానాదేశ్శ్య
గవరిణతౌ యోగనిద్రానురూపం శయ్యతల్పం కిమపి తనుషే పా
దుకే భూమికాద్యా॥ ౯౫౯॥

అహీనాత్మా రంగక్షితిరమణపాదావని సదా సతామిష్టం
త్రాణాత్పరిణత నిజసత్రత్వవిభవా। అవిద్యాయా మిన్యా
న్ప్రళసి పునరేకావహపదవీం క్రతూనా మారాధ్యా క్రతురపి
చసర్వ స్త్వమసినః॥ ౯౬౦॥

బహుముఖభోగ సమేతైర్నిర్ముక్తతయా విశుద్ధిమాప
న్నైః। శేషాత్మికా పదావని సేవ్యసే శేషభూతై స్త్వం॥

ఇతి కవితార్కిక సింహస్య సర్వతంత్ర స్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకాసహస్రే
శేషపద్ధతిః త్రయోవింశతి.

చతుర్వింశతి ద్వంద్వపద్ధతి ప్రారంభః.

ప్రపద్యే పాదుకారూపం ప్రణవస్యకలాద్వయం। ఓతం
మితమిదం యస్మిన్న సంతస్యాపి తత్పదం॥ ౯౬౧॥

మణిపాదుకయోర్యుగం మురారేః స్తవనిత్యం విదధాతు
మంగళాని। అధికృత్య చరాచరస్య రక్షామనుకంపాక్షమయోరి
వావతారః॥ ౯౬౩॥

చరణౌ మణిపాదుకే యయోర్మురారేః ప్రణతాన్పాలయితుం ప్రపద్యమానం। విపతామిహ దైవమానుషీణాం ప్రతికారం యువయోర్ద్వయం ప్రతీమః॥ ౭౬౪॥

అహితోన్మథనాయ సంశ్రితానామలమాలోకవిశేష శబ్దితో వా। కరయోశ్చ రథాంగపాంచజన్యౌ మధుహంతుః పదయోశ్చ పాదుకే వః॥ ౭౬౫॥

అవదీధితిసాధుపద్ధతీనామలసానాం మధువైరిపాదుకే ద్వే। ఇతరేతరసాహచర్యమిత్థం ప్రతిపన్నే ఇవ దైవపౌరుషే నః॥

పార్శ్వయోస్సరసిజావసుంధరే పాదయోశ్చ మణిపాదుకే యువాం। సన్నికర్షమనచేన్మధుద్విషః కింకరిష్యతి కృతాగసాం గణః॥ ౭౬౭॥

పాదుకే భవభయప్రతీపయోర్భావయామి యువయోస్సమాగమం। వక్త్రయోర్దనుజవైరిణః పదే విద్యయోరివ పరావరాత్మనోః॥ ౭౬౮॥

రంగసద్మని రథాంగలక్ష్మణశ్చింతయామి తపనీయపాదుకే। శాపదోషశమనాయ తత్పదే చక్రవాకమిథునం కృతాస్పదం॥

మానయామి జగతస్తమోపహే మాధవస్య మణిపాదుకే యువాం। దక్షిణోత్తరగతిక్రమోచితే పద్ధతీ ఇవ మయూఖమాలినః॥ ౭౭౦॥

రంగనాథపదయోరలం శ్రియా రాజతే కనకపాదుకాద్వయీ। తద్విభూతియుగళీవ తాదృశీ ఛందతస్సమవిభాగమాశ్రితా॥ ౭౭౧॥

సాక్షాత్పదం మధుభిదః ప్రతిపాదయంత్యౌ మానోపపత్తినియతే మణిపాదుకే ద్వే। అన్యోన్యసంగతివశాదుపపన్నచర్యామాజ్ఞాం శ్రుతిస్మృతిమయీమవధారయామి॥ ౭౭౨॥

విశ్వోపకారమధి కృత్యవిహారకాలేష్వన్యోన్యతః ప్రథ మేవపరిస్ఫురంత్యోః। దృష్టాంతయంతియువ యోర్మణిపాదరక్షే దివ్యంతదేవమిథునం వివిధన్నిషేవ్యం॥ ౭౭౩॥

ద్వావేవయత్రచరణౌ పరమస్యపుంస స్తత్ర ద్విధాస్థితవ తీమణిపాదుకేత్వం। యత్రైవదర్శయసి దేవిసహస్ర పాత్త్వంత త్రాపిమానమసిదర్శిత తావదాత్మా॥ ౭౭౪॥

పర్యాయతోగతి వశాన్మణిపాదరక్షే పూర్వాపరత్వని యమంవ్యతిప త్తయంత్యౌ। మన్యేయువాంమహతి విష్ణుపదేస్ఫు రంత్యావంధ్యేనమ స్త జగతామభివందనీయే॥ ౭౭౫॥

అత్రాంతసంచరణయో నిజనం ప్రయోగాదమ్లాన తాంచరణపంకజయో ర్దిశంత్యౌ। మన్యేయువాం రఘుపతే ర్మణిపాదరక్షే విద్యేబలామతి బలాంచవిచింతయామి॥ ౭౭౬॥

అంతర్నిషాదవిదితవతా మాత్మతత్త్వంయథా వత్పద్యా మిత్థంపరిచితవతా పాదుకేపాపయోన్యాం। నిత్యంభక్తైరనుగుణ తయానాథపాదంభజంత్యౌ విస్ఫేసాక్షాత్స్వయ మిహయువాం జ్ఞానకర్మా త్రికేనః॥ ౭౭౭॥

వ్యక్తంవిష్ణోః పదమిహమహాత్మేన భూమ్నావహం త్యోఃరామ్నాయాఖ్యామవిహితగతింవ త్రయంత్యోర్నిజాజ్ఞాం। అవన్నానాంప్రణయి పదవీమార్తనాపూర యంత్యోర్దైవ్యారా జ్యశ్రీర్భవతిజగతామేక రాజ్యేభవత్యోః॥ ౭౭౮॥

అప్రాప్తానామప్రజన యదస్యం పదాంప్రాప్తిమేవంసం ప్రాప్తానాంస్వయ మిహపునఃపాలనార్థంయతేథే। సాక్షాద్రం గక్షితిపతిపదం పాదుకేసాధయంత్యౌ యోగక్షేమానుచరితవ తానస్మృతిమంతౌయువాంసః॥ ౭౭౯॥

బద్ధహారిపాదయుగళం యుగళం తపనీయ పాదుకేయు
వయోః। మోచయతి సంశ్రితానాం పుణ్యాపుణ్యమయశ్శృంఖలా
యుగళం॥ ౨౦॥

ఇతి కవి తార్కిక సింహస్య సర్వ తంత్ర స్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే
ద్వంద్వపద్ధతి శ్చతుర్వింశతిః.

శ్రీరస్తు. శ్రీయైనమః.

శ్రీమతే నిగమాన్తమహాదేశికాయనమః.

శ్రీరఙ్గనాథపాదుకాసహస్రే

పంచవింశతిః స్సన్నివేశపద్ధతి ప్రారంభః.

అణోరణీయసీం విష్ణోః మహతో పి మహీయసీం। ప్రపద్యే
పాదుకాం నిత్యం తత్పదేనైవ సంమితాం॥ ౧॥

ప్రతితిష్ఠతి పాదసంమితాయాం త్వయి నిత్యం మణిపాదుకే
ముకుందః। ఇతి కేతుపరిచ్ఛదాస్త ఏతే విభవవ్యంజిత హేతవో
భవంతి॥ ౨॥

తవ రంగనరేంద్ర పాదరక్షే ప్రకృతిస్సన్నపి భక్తిపార
తంత్ర్యాత్। భవతీం వహతీ వపన్నగేంద్రః ప్రథితస్స్వస్తిక లక్షణై
శ్శిరోభిః॥ ౩॥

కతస్య పుంసః పదసన్నివేశాః ప్రయుంజతే భావిత పంచరా
త్రాః। అథ ప్రతీపానపదిశ్య పుంస్త్రాన్ గేషు రంగేశయ పాదు
కే త్వాం॥ ౪॥

విమృశ్యరంగేంద్రపతింవరాయాశ్శిరస్థితాం మూర్ధ
నిపాదుకే త్వాం। బధ్నంతివృద్ధాస్సమయేవధూనాం త్వన్ముద్రి
తాన్యాభరణానిమౌళౌ॥ ౭౮౫॥

వహంతిరంగేశ్వర పాదరక్షే దీర్ఘాయుషాం దర్శితభక్తి
బంధాః। ఆశాధిపానామవరోధ నార్యస్త్వన్ముద్రితాం మంగళ
హేమసూత్రైః॥ ౭౮౬॥

పూర్వాపరక్రమేణప్రథితార మార్గేసందర్శయంతీం మణి
పాదుకేత్వాం। పాతుంత్రిలోకంపదపద్మభాజం సాదర్శినింభక్తి
మద్భిర్విశోకైః॥ ౭౮౭॥

బద్ధాసికాకసకపంకజకర్ణికాయాం మధ్యేకృతాం ముర
రిపోర్మణిపాదుకేత్వం। సందృశ్యసేవరసిజాసన యోగ్యపీఠం
రూపాంతరమవిరంగ విహారయోగ్యం॥ ౭౮౮॥

మానోచితస్యమదధీనజనస్యనిత్యంమాభూదతః కృపణతే
తివిచింతయంత్యా। బంధీకృతంధ్రువమవైమివిలగ్నదేశే కార్శ్యం
త్వయాకమలలోచన పాదరక్షే॥ ౭౮౯॥

మధ్యేకృతాముభయతః ప్రతిపన్నవృద్ధింమన్యేసమీక్ష్య
భవతీంమణిపాదరక్షే। నిత్యంముకుందపదసంగమ విప్రయోగా
న్నిశ్చిన్వతే కృతధియస్సుఖదుఃఖకాష్ఠాం॥ ౭౯౦॥

రంగేశితుశ్చరణపంకజయోర్భజంతీ రక్షాప్రసాదనవిక
ల్పసహామవస్థాం। మాన్యాకృతిర్నివిశసేమణిపాదరక్షే మధ్య
పరిచ్ఛిద విభూషణవర్గయోస్త్వం॥ ౭౯౧॥

అంగాంతరేషునిహితాన్యబలానికామం పర్యాయకల్ప
నసహానివిభూషణాని। నిత్యంముకుందపదపద్మతలానురూపం
నైపథ్యమంబభవతీం నయనాభిరామం॥ ౭౯౨॥

యేనాత్మభక్తిభరితైస్తవసన్నివేశం నిర్విశ్యనేత్రయుగ

శ్శైర్నభజంతిత్వత్పదం। కాలక్రమేణకమలేక్షణపాదరక్షే ప్రాయే
ణతేపరిణమంతిసహస్రసంఖ్యాః॥ ౯౩॥

పదమప్రమాణమితివాదినాం మతంమధుజిత్పదేమహ
తిమాస్మభూదితి। వ్యుదపాదితస్యచరణావనిత్వయా నిగమాత్మ
నత్రవసనమప్రమాణతా॥ ౯౪॥

అప్రభూతమభవజ్జగత్త్రియం యస్యమాతుముదితస్య
పాదుకే। అప్రమేయమమితస్యతత్పదం నిత్యమేవవసుసంమితం
త్వయా॥ ౯౫॥

ఆలవాలమివభాతిపాదుకేపాదపస్యభవతీ మధుద్విషః।
యత్సమీపవిసతస్యశౌరి నస్సారిణీభవతిమాలినీద్యుగా॥౯౬॥

మోదమానమునిబృందషట్పదా భాతిముక్తమకరందవ
ర్షిణీ। కావిరంగనృపతేఃపదాంబుజే కర్ణికాకనకపాదుకామయీ॥

యుగపదనువిధాస్యన్ యావతాంతుల్యరాగం మదఃపతిర
ధిచక్రేయావతోరూపభేదాన్। తదిదమతివికల్పం బిభ్రతీసన్ని
వేశంతవఖలుపద రక్షే కావకీ మూర్తిరాసీత్॥ ౯౮॥

తత్తద్వృత్తైరనుగుణతయావామనీంవ్యాపినీం వాప్రా
ప్తైరంగప్రథిత విభవాభూమికాం సూత్రధారే। మత్స్యేవిశ్వస్థితి
మాయామాహానాటికాంనేతుకామానానాసంస్థాభవతిభవతీ పా
దుకేనర్తకీవ॥ ౯౯॥

మానేపరంసమానే ప్రత్యక్షేణాగమేనాపి। హరిచరణ
స్యతవాపితువైషమ్య రత్యరత్నకర్త్ర్యాఖ్యాం॥ ౧౦౦॥

ఇతి కవితార్కిక సింహస్య సర్వతంత్ర స్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకాసహస్రే
సన్నివేశపద్ధతిః పంచవింశతిః.

శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకాసహస్రే,
షడ్వింశతి ర్యంత్రికాపద్ధతిః

ఉదగ్రయంత్రికాం వందే పాదుకాం యన్నివేశనాత్।
ఉపర్యుపిపదం విష్ణో ప్రత్యాదిష్ట వసాధనం॥ ౮౦౧॥

ప్రసభంప్రతిరుధ్య కంటకాదీన్భవతీశౌరి పదాంబుజాద ధస్తాత్ । చరణావనిధారయత్యముష్మిన్నుచితచ్ఛాయ ముపర్యుపి ప్రతీకం॥ ౮౦౨॥

మురభిన్మణిపాదుకే త్వదీయా మనఘామంగుళి యంత్రి కామవైమి! స్వయమున్నమితా ప్రదేశనీం తే పరమం దైవతమే కమిత్యృచంతీం॥ ౮౦౩!

వ్యదతే మణిపాదుకే త్వదీయా పదశాఖాయుగ యంత్రి కాపిచిత్రా। వరమంపురుషంప్రకాశయంతీ ప్రణవస్యేవ పరేయ మర్ధమాత్రా॥ ౮౦౪॥

అనుయాతమనోరథా మురారేర్భవతీ కేళిరథశ్రియం దధాతి। చరణావనియంత్రికాతవైషా తనుతే కూబర సంపదం పురస్తాత్॥ ౮౦౫॥

కంకేధవత్యాస్సుభగం ప్రతీకం రంగేశ పాదాంగుళి సంగ్రహార్థం। త్రాణాయపాదావనివిష్టపానా మాజ్ఞాకరీమంగుళిముద్రికాంతే॥ ౮౦౬॥

అలంకృతంకర్ణికయా పరిష్టాదుదగ్రనాళంతవయంత్రికాంకం। పద్మాపతేః పాదసరోజలక్ష్మ్యాః ప్రత్యేమిపాదావని కేళిపద్మం॥ ౮౦౭॥

ఉపరివినిహితస్య కేశవాంఘ్రే రుపరిపదావనియంత్రికా త్వికాత్వం। ఇతికవమహితాలఘూకరోతి ప్రణతసురేశ్వరమౌళిశేఖరాధిరోహం॥ ౮౦౮

నిత్యం పదావని నిబద్ధకిరీటశోభం పద్మాలయాపరిచితం చ పదం ముదద్భాం త్వాం। అంగీకరోతి రుచిరాంగులియంత్రికా తే సామ్రాజ్యసంపదమనూపమివాతపత్రం॥ ౨౫॥

ప్రథమాంకితేవ భవతీ చరణావని భాతి రంగచంద్రమసః। శృంగోన్నతిరివ యత్ర శ్రియం విభావయతి యంత్రికాయోగః॥

ఇతి కవితార్కికసింహస్య సర్వతంత్రస్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథపాదుకాసహస్రే
యంత్రికాపద్ధతిః షడ్వింశతిః.

శ్రియైనమః.

శ్రీమతే నిగమాన్త మహాదేశికాయ నమః.

శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే

సప్తవింశతి రేఖాపద్ధతి ప్రారంభః.

సూచయంతీ స్వరేఖాభిరనాలేఖ్యనతవ్యతీం। ఆలేఖనీవ సౌందర్యమాశ్రయే శౌరిపాదుకాం॥ ౧॥

మణిమౌలినిఘృష్టవర్ణరాగాం వహసే కాంచనపాదుకే విచిత్రం। కమలాపతిపాదపద్మయోగాదపరం లక్షణమాధిరాజ్యసారం॥ ౨॥

అభితో మణిపాదుకే స్ఫుటంతా స్తవరేఖావలితే స్తదావిధాయాః। మురవైరిపదారవిందరూఢేరనుకల్పాయితమాధిరాజ్యచిహ్నైః॥ ౩॥

రేఖయావిషమతాం విహాసయాం మాళిరత్నకుశీము
ఖోళ్లయా। పాదుకేవహసినూనమద్భుతం శౌరిపాదపరిభోగ
లక్షణం॥ ౮౧౪॥

త్రిదశముకుట రత్నోల్లేఖరేఖాపదేశా త్పరిణమయసి
పుంసాం పాదుకేమూర్ధ్ని లగ్నా। నరకమథనసేవాసంపదం
పాదయుత్రీనిమిత్తవిలిఖితానాం నిష్కృతిదూరితానాం॥ ౮౧౫॥

పదకమలతలాత్తైనం శ్రీశాన్యాతపత్రధ్వజ సరసిజము
ఖాన్యైన్యౌకర్యశీలతృణాని। అవగమయసి శౌరిపాదుకే మాదృశా
నా ముపరిపరిణతైస్త్వైర్దేవరేఖావిశేషైః॥ ౮౧౬॥

స్ఫారావదావనిచిరంపరిభుజ్యముక్తా పాదేనరంగన్నృ
పతేస్స్ఫుభలక్షణేన। రేఖాంతరైర్నవనవైః ఉపశోభసేత్వం
స్ఫారచందనవిలేపనరంకలగ్నైః॥ ౮౧౭॥

భక్త్యా ముహుః ప్రణమతాం త్రిదశేశ్వరాణాం కోటీరకో
టికషణాదుపజాయమానైః। అభాతి శౌరిచరణాదధికానుభావా
రేఖాశతైస్తవపదావనికాపి రేఖా॥ ౮౧౮॥

పాదావనిప్రతిపదంతరమున్నతోంసః పాదారవిందపరి
భోగవిశేషయోగ్యా। స్వాభావికాస్సుభగభక్తివిశేషదృశ్యా
రేఖాత్మకాః పహసిపత్రలతావిశేషాః॥ ౮౧౯॥

రేఖాపదేశతస్త్వం ప్రతిముహురతుం ప్రకయావిద్ధకాళం
కాం। వహసిమధుజిత్పాదావనిమన్యే నిగమనమాత్రాలేఖ్యం।

ఇతి కవితార్కికసింహస్య సర్వతంత్రస్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథపాదుకాసహస్రే
రేఖాపద్ధతిః పఞ్చవింశతిః.

శ్రీరస్తు.

శ్రీమైనమః.

శ్రీమతేనిగమాన్తమహాదేశికాయనమః.

శ్రీరఙ్గనాథపాదుకాసహస్రే

అష్టావింశతిః సుభాషితపద్ధతి ప్రారంభః.

కలాముకాష్ఠాముహూర్తాదిభూమ్నా సంబంధినామమ। పాదు
కారంగధుర్యస్య శరతారాధ్యతాంగతా॥ ౮౮౧॥

సంతన్వ్యదేశపరదేశ విభాగశూన్యం హంతవ్య వృత్తి
మనఘాంనపరిత్యజంతి। ప్రాప్యేవనేమి రఘుపుంగవపాదరక్షే త్వ
జంఠవాగానఖలుకంటకశోధనంతత్॥ ౮౮౨॥

బ్రహ్మాస్త్రతామధిజగామతృణంప్రయుక్తం కృత్యాంశర
వ్యమభవత్ప్రయసాంనిధిర్వా వృద్ధింకశానవరి ముక్తపదం
పదత్రంకింవానకిం భవతికేళివిధావిభూనాం॥ ౮౮౩॥

అన్యేషుసత్స్వపినరేంద్ర మతేషుద్దైవాత్ప్రాప్తఃపదాదధి
కరోతిపదంపదార్హః। ప్రాయోనిదర్శయతితత్ప్రథమోరఘూ
ణాంతత్పాదయోః ప్రతినిధిర్మణిపాదుకేవా॥ ౮౮౪॥

శరణమనభువృత్తేః కస్యచిత్ప్రాప్యవిత్యం సకలభువనగు
ప్త్యైసత్పదేవత్రైతయః। నరపతిబహుమానం పాదుకేవాధిగచ్ఛ
సభవతిసమయేషు ప్రేషితక్షేమకాన్యః॥ ౮౮౫॥

రామేరాజ్యంనికురతి మతింనమ్రతాంచ ప్రజానాంమూ
కాప్రేషితదిపాభరతే సత్యవాదీదరాచ। చింతాతీతప్రమణినిత దా
పాదుకాగాన్న్యతిష్ఠ. కేదుర్విజ్ఞానన్స్యహృదయప్రమాహాత్మ్య
మర్తిప్రకరాణాం॥ ౮౮౬॥

నాతిప్రాణాత్స్రరణవహనాత్పాదుకేపాదభిత్తం ...
ద్యాసన్నంశరణమహాసదాభాతిరాజాసనస్య। పూర్వత్రైవిక్రమ

హితమభూద్ధృతరామేణ రాజ్యం శం కేశవ త్తుర్య పాదుకతమిదం విక్ర
మే సాహచర్యం॥ ౮౨౮॥

ప్రతిపదచపలాపి పాదుకా రఘుపతి నాన్యపదేనివేశితా।
సమజనినిభృతస్థితి స్తదా భవతిగుణాశ్రయ మభ్యుపేయుషా॥

గతిహేతుర భూత్క్వచిత్పదే స్థితిహేతుర్మణి పాదుకే క్వ
చిత్ । నహివస్తుషుశక్తి నిశ్చయో నియతిః కేవల మీ
శ్వరేచ్ఛయా॥ ౮౨౯॥

అధరీకృతోపిమహతాత మేవసేవేత సాదరం భూమ్నః।
అలభతసమయే రామాత్పాదా క్రాంతాపిపాదుకా రాజ్యం॥

ఇతి కవి తార్కిక సింహస్య సర్వ తంత్ర స్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే
సుభాషితపద్ధతి అష్టావింశతిః.

శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకాసహస్రే,

ఏకోనత్రింశ త్ప్రకీర్ణపద్ధతిః

విధాప్రవృత్తేయద్ద్రవ్యం గుణసంస్కారనామభిః శ్రేయ
స్సాధనమామ్నాతంతత్పదత్రంతథాస్తుమే॥ ౮౩౦॥

మధురస్మితరమ్యయా త్రిశ్రీర్విశి సిద్ధ్యంజలి మంజులప్ర
ణాదా । సహరంగనృపేణ పానగేహాంతను మద్ధ్యాయమణిపా
దుకేద్వయాహా॥ ౮౩౧॥

శుభశబ్దవిశేష సంశ్రితాభిర్భవతీ శౌరిపదావనిక్రియా
భిః । అనుతిష్ఠతి నూనమాశ్రితా నామఖిలో ఉపద్రవశాంతికంన
విరం॥ ౮౩౨॥

మణిభిర్మృదువైరి పాదరక్షే భవతీ విక్రమణప్రవర్ధమానా-
నా । యుగపద్భవతాం యుగాంతకాలే విలక్ష్మ్యం విదధాతి వా-
సరాణాం॥ ౮౩౩॥

మంజుస్వనాం మణిమయూఖకలాపినీం త్వాం దృష్ట్వా క-
పదానవిధవినివేశ్యమానాం। గూఢీభవంతి గరుడధ్వజ పాదర-
క్షే ఫూత్కారవంతి పురవైరి విభూషణాని॥ ౮౩౪॥

మధ్యేపరిస్ఫురితనిర్మలచంద్రకాంతా ప్రాంతేషు రత్ననిక-
రేణ విచిత్రవర్ణా । పుష్ణాసి రంగనృపతేర్మణిపాదుకే త్వం చ-
తుర్వ్యికరణ యంత్రవిశేషశంకాం॥ ౮౩౫॥

పాదేన రంగనృపతేః పరిభుజ్యమానా ముక్తాఫల ప్రక-
టిత శ్రమవారిబిందుః । ఉత్కంటకామణిమయూఖశతేన ద-
గ్ధిస్సీత్కారిణీవ చరణావని శింజితైస్త్వం॥ ౮౩౬॥

దూరప్రసారితకరానినదైర్మణీనా మాయాతిదైత్యరి-
పురీత్యసకృద్ధ్వనానా । దైత్యేశ్వరానభిముఖానజనితానుకం-
పామన్యే నివారయసి మాధవపాదుకే త్వం॥ ౮౩౭॥

అచ్ఛేద్యరశ్మినియత క్రమరత్నధుర్యానివర్ణ్యం పకూల-
రనిబంధధరిత్రీకం । క్రీడాగతేషు మధుజిత్పదపద్మలక్ష్మ్యాః క-
ర్ణీరథత్వమసి కాంచనపాదరక్షే॥ ౮౩౮॥

మంజుస్వనా మరతకోపలమేచకాంగీ శోణాశ్మసుందరు-
చిరా మణిపాదుకే త్వం । పద్మావిహారరసికస్య పరస్య యూనః
పర్యాయతాం భజసి పంజరసారికాణాం॥ ౮౩౯॥

శోణోపలైః స్ఫురణ రక్షిణి సంశ్రితేషు ఛాయాత్మనా-
మరకతేషు తవావగాఢః । అన్వేతి కోరకభితః ఫలమంత్రికోటి-
న్యాసాన్మవకయితం వటపత్రమధ్యః॥ ౮౪౦॥

స్ఫీతంపదావనితవస్తవనాద్రమూర్త్తి [illegible]

భాస్మణిరశ్మిజాలం । లీలోచితం రఘుపతేస్తవ రత్నపూర్ణా
యాతాని యన్యపలతాం వనితత్విదాని॥ ౨౪౧॥

రత్నాంశుభిః ప్రవితతా మణిపాదరక్షే సంరక్ష్యమాణవ
పుషాం తజనీముఖేషు । ఆకస్మికాగతమదర్శి మహాకపిత్వం
సాకేతపత్తనవనీతరుషండమాణాం॥ ౨౪౨॥

రామేవనందశరధవచసా ప్రయాతే నిర్ధూతవిశ్వతిమి
రావసుధాబభూవ । భూయిష్ఠరత్నరుచిరా భవతీ రఘూణాంబా
యః ప్రకాశితవనోదయ పూర్వసంధ్యా। ౨౪౩॥

శ్రీశేషదేవవిభునా ప్రతిపాదనీయాం పాదావని ప్రతిపదోది
తమంజునాదాం। విద్యాంవిదుర్భగవతః ప్రతిపాదనార్థం పారా
యణాగమపయోనిధిపారగాస్త్వాం॥ ౨౪౪॥

ముక్తాంశుకేసరవతీ స్థిరవజ్రదంష్ట్రా ప్రహ్లాదనంవసు
మాప హిరణ్యభేదా। మూర్తిస్త్వమోఘవసుమాధవపాదరక్షే నా
థస్యమానముదితా నరసింహమూర్తిః॥ ౨౪౫॥

సంభావయంతి కవయశ్చతురప్రచారాం మంజుస్వనాం
మహితమౌక్తికపత్రలాంగీం స్వాధీనసర్వభువనాం మణిపాదుకే
త్వాం రంగాధిరాజపదపంకజరాజహంసీం। ౨౪౬॥

ముక్తామయూఖరుచిరాం మణిపాదరక్షే మంజుస్వనాం
మణిభిరాహితవర్ణవర్గాం। మన్యే ముకుందపదపద్మమధుప్రతీనా
మన్యామహే శ్రితమగిరామధిదైవతాం త్వాం। ౨౪౭॥

ఆపాద్యకేయసురా వరకాననమాలం కాలం ప్రదోష
మునికీర్త్యకరూపవాటయా। మంజుప్రవాదరహితా మణిపాదరక్షే
మాతృప్రతీతిమతినూనమపత్రయత్త్వం। ౨౪౮॥

వైడూర్యరమ్యసరితా మహితా మయూఖ్యా జ్యోయాపతి
మరకతోపలరశ్మిజాలైః। అశ్రాంతమాధవపదప్రణయాంకితన్యాం
[illegible] రవతాంతసత్త్వం। ౨౪౯॥

ఆద్యైరఘుభిర్భుజామభిషేకదీప్తై రాజ్యాయుత్ప్రవవకా
వవిరశ్మిజాలైః। మందీచకారగవనోప్యపసితభీతిత్వం పాదుకే దివసవ
చంద్రమసోమయూఖాన్। ౮౫౦॥

మాన్యాసమస్తజగతాం మణిభంగనీలాపాదేనిసర్గ ఘటి
తా మణిపాదుకే త్వం। అంతఃపురే ఘటితా నిగమాగమానా
మేవరంగపతే రనువర్తసే త్వం॥ ౮౫౧॥

రంగాధిరాజపదపంకజమాశ్రయంతీ హైమీవ్యయంపరి
గతాహరినీలరత్నైః। సంభావ్యసే సుకృతిభిర్మణిపాదుకే త్వంసా
మాన్యమూర్తిరివసింధుసుతాధరణ్యోః॥ ౮౫౨॥

అభ్యర్చితాసుమనసాం నివహైరజస్రం ముక్తాయితోత
లనఖాంగులిపల్లవశ్రీః। శ్రేయస్కరీ మురభిదశ్చరణద్వయీవ
కాంతింసమాశ్రయసి కాంచనపాదుకే త్వం। ౮౫౩॥

నిర్మృష్టగాత్రరుచిరా మణిపాదుకే త్వం స్నానానులేపన
రభినవమాల్యచిత్రా। ప్రాప్తే విహారసమయే భజసే మురారే
పాదారవిందపరిభోగమనన్యలభ్యం। ౮౫౪॥

నాథేపదావని తథా తవ సన్నివేశే నిర్యాణన క్రమమన
హ్యాయమపాచికీర్షుః। ద్వారేషులోచనశతైరభివీక్ష్య త్వాం తైరపర
న్నగపతి శ్రుతిమాన్బభూవ॥ ౮౫౫॥

పాదావనిస్ఫుటమయూఖసహస్రదృశ్యా విష్ణోఃపదేన
భవతీవిహితప్రచారా। త్వద్భక్తియంత్రితజనప్రథమస్యశంభో
రైవ్యక్తసీమధికరోతివిహారమూర్తిం॥ ౮౫౬॥

రాజ్యేవనేపి రఘువీరపదోచితాయా। సంప్రత్యగాత
మనఘా పరిరక్షణం సా। సా స్వైవమాహితధియో మణిపాదుకే
త్వాం మాధ్వాంగనాభజత్యనుదినం మునిధర్మదారాః ॥౮౫౭॥

త్వామాశ్రితో మణిమయూఖసహస్రదృశ్యాం త్వచ్ఛిం
జితేనసహరంగపతిస్సముద్యన్। అకింశ్చ తేనుమణిభిర్మణిపాదరక్షే
విద్యాసభస్యవిత్సమండలమధ్యవర్తీ॥ ౮౫౮॥

రత్నాన్వితే క్షరితపదం మణిపాదుకే త్వాం స్పృష్ట్వా కరై
శ్శ్రుతిరసాయనమంజునాదా। తత్త్వం తదేతదితి బోధయసీవ సమ్య
క్త్వాశ్రితాన్ స్వరితాదిపలో వివిధాన్ ద్విష్ఠీః॥ ౮౫౯॥

ఆనందమూర్తి ప్రణయినామసమగ్రపాదా రంగాధిరాజపద
రక్షిణిరత్నభాసా। వ్యక్తేయమాహవిబుధరక్షిరకాంధకంత్వాగ
త్వాంశకితసీవవసుంధరాయాః॥ ౮౬౦॥

త్వంచిత్రభానురసిరత్నవిశేషయోగా ద్యుభూమ్నివిశేష
పరిపుష్యసిపావకత్వం। స్వైస్తైశ్శౌరిచరణావని చంద్రసూపాకే
స్త్రయీవమితిశాసితమోహపాశః॥ ౮౬౧॥

ప్రౌఢప్రవాళరుచిరాభువనైకవంద్యా రంగాధిరాజచర
ణావనిరమ్యచంద్రా। సంభిన్నమౌక్తికరుచిస్సరితం ప్రజానాం
తాపత్రయం దిశసి తారకితేవసంధ్యా॥ ౮౬౨॥

రంగేశ్వరస్యపురతో మణిపాదుకే త్వం రత్నాంశుభిర్వి
కిరసిస్ఫుటభక్తిబంధా। పాదౌవిహారయితుముద్భుతసౌకుమార్యౌ
ప్రాయస్సరోజకుముదోత్పలపత్రకం క్వ॥ ౮౬౩॥

ఆపన్నవృత్తిరవరోధగృహేషుశౌరే రాపాదయస్యను
పదంపరవర్ణినీనాం। ఆబద్ధరత్నకిరణామణిపాదుకేత్వం మంజు
స్వనామదనబాణనిఘర్షకేంకాం॥ ౮౬౪॥

పద్మాపమౌక్తికనఖా స్ఫుటపద్మరాగా రేఖావిశేష
రుచిరాలలితప్రచారా। రంగాధిరాజపదయో ర్మణిపాదుకే త్వం
పాయుశ్యమాశ్రితవతీవసమత్వవంద్యా॥ ౮౬౫॥

ప్రాప్తాభిషేకా మణిపాదుకే త్వాం ప్రదీప్తరత్నా రఘు
రాజధాన్యాః । ప్రదక్షిణ ప్రక్రమణాదకార్షీత్ప్రాకారమాగ్నే
యమివప్రభాభిః॥ ౮౬౬॥

రత్నాసనే రాఘవ పాదరక్షే ప్రదీప్యమానా స్తవపద్మ
రాగాః । ప్రాయో నరేంద్రా భరతస్య జేతుః ప్రతాపవహ్నే
రభవన్ప్రరోహాః॥ ౮౬౭॥

శుభప్రణాదా భవతీ శ్రుతీనాం కంఠేషు వైకుంఠపతిం వ
రాణాం । బధ్నాసి నూనం మణిపాదరక్షే మాంగళ్యసూత్రం మ
ణిరశ్మిజాలైః॥ ౮౬౮॥

విచిత్రవర్ణా శ్రుతిరమ్యశబ్దా నిషేవ్యసే నాకసదాం శిరోభిః ।
మధుద్విషస్త్వం మణిపాదరక్షే శ్రేయస్కరీ శాసన పత్త్రికేవ॥

స్థిరస్వభావా మణిపాదుకే త్వం సర్వంసహా స్వాదుఫలప్ర
సూతిః । పృథ్వీవ పద్భ్యాం పరమస్య పుంసః సంస్పృశ్యసే దేవి విస్పృ
శ్యసే చ॥ ౮౭౦॥

పశ్యంతి రంగేశ్వర పాదరక్షే పూజానుషేసంవృతపుష్ప
జాలాం । మృగీదృశో వాసవరత్నరేఖాం సుచిత్ర గుంఫామివ మ
న్మథజ్యాం॥ ౮౭౧॥

కరైరుదగ్రైస్స్ఫురతాం మణీనామాజుహ్వనా మాధవ
పాదుకే త్వాం । అనాపదేశే కనకాపగాయాః కలేః ప్రవేశం ప్ర
తిషేధసీవ॥ ౮౭౨॥

ఆక్రాంతవేదిర్భవతీ తదానీం అదర్శి ముక్తాన్వితశోణర
త్నా । కరగ్రహారంభగతేన భూమ్యాః లాజోత్కరైర్వహ్నిశి
ఖేవకీర్ణా॥ ౮౭౩॥

ప్రత్యగ్రమాణిక్యైర్విరాగ్మైమిభాసి రంగపతి రత్నపాదు
కే । కేళిమంటపగతాంగతా ప్రాప్తా భూమికేపగుడేనకల్పితా।

ఉన్నతంబలినిరోధి నన్తదా పాదుకేపదసరోజమాశ్రితా
మౌక్తికస్తబకమధ్యసమ్మితం వ్యోమమప్యదతులామలంభయః॥

కోమలాంగులిని వేశయంత్రికాన్యస్త మౌక్తికమయూ
ఖవంతురా । మంగళానిది శసీవదేహినాం రంగరాజ మణి
పాదుకేత్వయం॥ ౮౭౬॥

పంకజాసనసహచరస్యరంగిణః । పాదుకే నిజపదాదనంత
రంస్య స్త్వత స్త్వయిజగంతిజాయతే నాగభోగశయనంవిరంతుశం

సాధయంతి మధువైరిపాదుకే సాధవస్థిరముపాయ
మంతిమం । త్వత్ప్రవృత్తివినివర్తనోచితః స్వప్రవృత్తివినివర్తనా
న్వితం॥ ౮౭౮॥

నందసూనుపదపద్మ మిందిరా పాణిపల్లవనిపీడనాసహం
పాదుకేతవబలేనపర్యభూ దూష్మలామురగపాళిశర్కరాం॥

మణినికరసముత్థైస్స్వవర్ణామయూఖైః ప్రకటితసు
భనాదా పాదుకే రంగభర్తుః । నిఖిలనిగమగీతైర్బిభ్రాణ స్త్వ
త్సనాథా భవగమయసిహృద్యామర్ధమాత్రాంచతుర్థీం॥ ౮౮౦॥

శ్రుతివిషయగుణాత్వం పాదుకేదైత్యహంతు స్సతతగతి
మనోజ్ఞాస్వేనధామ్నా జ్వలంతీ । జనితభువనవృద్ధిర్దృశ్యసే స్థై
ర్యయుక్తావిధృతనిఖిల భూతా వైజయంతీవమాల॥ ౮౮౧॥

రఘుపతిపదసంగా ద్రాజ్యభేదంత్యజంతీ పునరపిభవతీ
స్వాన్దర్శయన్తీ విహారైః అభినమధితవృద్ధిం హర్షకోలాహలా
నాం జనపదజనితానాం జ్యాయసా శింజితేన॥ ౮౮౨॥

హరిచరణముపఘ్నం పాదుకే సంశ్రితాయా మధిగతబ
హుశాఖా వైభవం దర్శయంత్యా అభిజితవిధిహస్తన్యస్తధర్మప
వాహాం॥ ౮౮౩॥

త్వయిముకుళసమృద్ధిం మౌక్తికశ్రీ స్తదాపీం। కనకరుచిర

కాంతిః కల్పితాశోకభారా కృతపదకమలశ్రీః క్రీడతా మాధవేన। దిశిదిశి సుమనోభిర్దర్శనీయానుభావా సురభిసమయలక్ష్మీం పాదుకే పుష్యసి త్వం॥ ౮౮౪॥

ప్రణిహితపదపద్మా పాదుకే రంగభర్తుశ్శుభతరగతిహేతుం చారుముక్తాప్రవాళా। స్థిరపరిణతరాగా శుద్ధబోధానుబంధా స్వజనయసి మునీనాం త్వన్మయీం చిత్తవృత్తిం॥ ౮౮౫॥

విరచితనవభాగా రత్నభేదైర్విచిత్రైర్వివిధవితతరేఖావ్యక్తసీమావిభాగా। హరిచరణసరోజం ప్రేక్ష్య తామర్చనీయాం ప్రథయసి నవనాభం మండలం పాదుకే త్వం॥ ౮౮౬॥

పరిణతగుణజాలా పంక్తిభిర్మౌక్తికానాం బహువిధమణిరశ్మిగ్రంథిబంధాభిరామా। రఘుపతిపదరక్షే రాజవాహ్యస్య కుంభే కలితరుచిరభూషా త్వం కాపి నక్షత్రమాలా॥ ౮౮౭॥

చరితనిఖిలవృత్తిశ్చారుపద్మాసనస్థా గుణనిబిడితముక్తాపంక్తిబంధాక్షమాలా। సవిధమధివసంతీ పాదుకే రంగభర్తుశ్చరణమమలమంతర్బింబితం ధ్యాయసీవ॥ ౮౮౮॥

అనుపధి పరిరక్షన్నైకపుత్రాభిమానాద్భువనమిదమశేషం పాదుకే రంగనాథః। నిజపదనిహితాయాం దేవి లిప్తప్రజానాం త్వయి నిహితభరోభూత్కింపునస్స్వావమృచ్ఛన్॥

త్వరితముపగతానాం పాదుకే రంగభర్తుస్త్వదుపహితపదస్య స్వైరయాత్రోత్సవేషు। ముఖరయతి దిగంతాన్మ్లాయతాం త్వత్ప్రశస్తా విహితకుసుమవృష్టిర్వ్యాకవఘోషీ సురాణాం॥

మనసి నియమపాత్రైర్వర్తమానా మునీనాం। ప్రతిపదముపయాన్తీ భావనీయ్యక్రమత్వం। శ్రుతిరివ నిజశబ్దైః పాదుకే రంగభర్తుః పదమనితరగమ్యం వ్యంక్తుమర్హా త్వమేవ॥ ౮౯౧॥

అవికలనిజచంద్రాలోకసందర్శనీయా ప్రతికలముపభోగ్యా పాదుకే రంగభర్తుః। ముకుళయితుమశేషం మార్త్తికజ్యోత్స్నయా నః ప్రభవసి తిమిరౌఘం పౌర్ణమాశీనిశేః॥ ఛా ౨॥

హంసశ్రేణీపరిచితగతి ర్హారిణీ కల్మషాణాం మాళ్గాశం భోస్థిన్నతిమధిగతా ముగ్ధ చంద్రానుబద్ధా। రాజ్ఞామేకా రఘుకులభువాం సవ్యగుత్తారికా త్వం కాలే తస్మిన్ క్షితిమధిగతా పాదుకే జాహ్నవీవ॥ ఛా ౩॥

స్వచ్ఛాకారాం శ్రుతిసురభితాం స్వామభావోపపన్నాం। మార్గే మార్గే మహితవిభవాం పాదుకే తీర్థభేదైః॥ ఛా ౪॥

శీతస్పర్శాం శ్రమవినయనీం గాహతే మందమందం క్రీడాలోలః కమలనిలయాదత్తహస్తో యువా త్వాం॥ ఛా ౫॥

అభ్యస్యంత్యోః క్రమమనుపమం రంగభర్తుర్విహారే స్థానే స్థానే స్వరపరిణతిం లంభిత స్తత్తదర్హాం। పర్యాయేణ ప్రహితపదయోః పాదుకే శ్రుత్యుదారః శింజానాదః స్ఫురతి యువయోః శృంఖలాబంధరమ్యః॥ ఛా ౬॥

ఆసన్నానాం దివసమపునర్నక్తమాపాదయంత్యస్సీతాలోకామణిభిరభితః ప్రాంగణానాం సదోషా। ప్రహ్వైర్దృష్టా విబుధనివహైః పాదుకే రంగభర్తుః పాదాంభోజే దిశతి భవతీ పూర్వసంధ్యేవ కాంతిం॥ ఛా ౭॥

రమ్యాలోకా లలితగమనా పద్మరాగాధరోష్ఠీ మధ్యేహా హా మణివలయనీహారాక్తకవ్యక్తహాసా। శ్యామాసిత్యం హరితమణిభిశ్శార్ఙ్గిణః పాదరక్షే మన్యే ధాతుః క్వచిదపి మహీశానిర్మితా మాతృకా త్వం॥ ఛా ౮॥

స్థిత్వా పూర్వం శ్వచనభవతీ భద్రపీఠస్య మధ్యే రత్నోద్దండం ఝలిర్నరణనికారారతిగిణః పాదరక్షే। వ్యాకీర్ణానాం నృపతివిరహా

ద్దేవివర్ణాశ్రమాణాంమానసీమావిశ్వజనసహా॰ నిర్మమేసూత్ర
పాతం॥ ౯౯॥

మాతర్మంజుస్వనపరిణత ప్రార్థనావాక్యపూర్వం నిక్షిప్తాయాంత్వయిచరణయోః పాదుకేరంగభర్తుః। త్వయ్యాయత్తంకిమపికుశలంజానతీనాంప్రజానాం పర్యాప్తం తన్నఖలునభవత్యాత్మనిక్షేపకృత్యం॥ ౧౦౦॥

నిత్యంరంగక్షితిపతిపదన్యాసధన్యాత్మనస్తే శింజానాదం శ్రవణమధురం పాదుకేదీర్ఘయంతిః। కాలేతస్మిన్కరణవిగమక్లేశజాతం విహన్యుస్సంతాపంన స్తరుణ తులసీగంధినోగంధవాహాః॥ ౧౦౧॥

సంసారాధ్వ శ్రమపరిణతిం సంశ్రితానాం ప్రజానాంతాపంసద్యశ్శమయితుమలంశార్ఙ్గిణః పాదుకేత్వం। చంద్రాపీడ ప్రణమతినవాంచంద్రికా మాపిబద్భిః ధారానిర్యత్సమకణికా శీకరైశ్చంద్రకాంతైః॥ ౧౦౨॥

వజ్రోపేతాంవలభిదుపలశ్యామలాం మంజుఘోషాం ముక్తాసారాం మధురచపలాం వీక్ష్యవిష్ణోః పదేత్వాం। హర్షోత్కర్షాదుపరి చలయన్పాదుకే చంద్రకాంతం ధత్తేనిత్యం ధృత ఘనరుచిస్తాండవంశీలకంఠః॥ ౧౦౩॥

శ్రీరంగేందోశ్చరణకమలం తాదృశంధారయంతీ కాలేకాలే సమకమలయాక్లృప్తయాత్రోత్సవశ్రీః గత్వాగత్వాన్వయమనుగృహద్వారమున్నిద్రనాదా పౌరాన్నిత్యంకిమపికుశలం పాదుకేపృచ్ఛసీవ॥ ౧౦౪॥

చతురవిహారిణీంరుచిరపతు రుచింభవతీం మనసిజసాయకాసనగుణోచితమంజురవాం। అనుపదమాద్రియే మహిమ

హేంద్ర శిలామహితాం హరిచరణారవిన్దమకరన్ద మధువ్రతి తాం॥ ౯౦౫॥

శవలరుచా జటామకుట మాలిమణీన్ద్రనిభిః । త్రివిధతరంగిణీతరళమౌక్తికదీధితిభిః। కుటిలతయా క్వచిత్ప్రసితకలాధరీషు రుషే । మురరిపుపాదుకే పురభిదర్శిరసా విధృతా॥ ౯౦౬॥

కాలేతల్పభుజఙ్గమస్య భజతః కాష్ఠాం గతాం శ్రేష్ఠతాం । మూర్తిం కామపి వేఙ్కటేశ రఙ్గనృపతేశ్చిత్రాం పదత్రద్వయీం సేవానమ్ర సురాసురేంద్ర మకుటీశేషాతటీసంగమే ముక్తాచంద్రిక యేవయా ప్రథయతే నిర్మోకయోగం పునః॥ ౯౦౭॥

చంద్రాపీడశిఖండచంద్రశిఖర చ్యోతత్సుధానిర్ఝరస్తోకాశ్లిష్టసురేంద్ర శేఖరరజస్త్వ్యానాం స్తుమః పాదుకాం । బ్రహ్మస్తంభవిభక్తసీమవివిధక్షేత్రజ్ఞ సర్గస్థితిధ్వంస సానుగ్రహ నిగ్రహ ప్రణయినీయా సాక్రియా రంగిణః॥ ౯౦౮॥

లక్ష్మీనూపుర శింజితేన గుణితం నాదం తవాకర్ణయన్నాజిఘ్రన్ స్రగదూరగంధ తులసీదామాన్వితం సౌరభం । కాలేకుతచిదాగతం కరుణయా సాధారణత్వేయాచా గ్రతః పశ్యేయం మణిపాదుకే పరతంచ పద్మేక్షణం దైవతం॥ ౯౦౯॥

వహతి మహితవ్యవహితాం సాపి శ్వాంగ రితషు పాదుకే రంగీ। కమఠపతిభుజంగీపరివృఢ కరివర కులశిఖరి భూమి కాభేదైః॥ ౯౧౦॥

ఇతి కవితార్కిక సింహస్య సర్వతంత్ర స్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకాసహస్రే
ప్రకీర్ణపద్ధతి రేకోనత్రింశీ.

శ్రియైనమః.

శ్రీమతేనిగమాన్త మహాదేశికాయనమః.

శ్రీరఙ్గనాధ పాదుకా సహస్రే

త్రింశచ్చిత్రపద్ధతి ప్రారంభః.

ప్రతిష్ఠాం సర్వచిత్రాణాం । ప్రపద్యేమణి పాదుకాం
విచిత్రజగదాధారోవిష్ణుర్యత్ర ప్రతిష్ఠితః॥ ౯౧౧॥

శృణుతేపాదుకేచిత్రం చిత్రాభిక్వణితిభిర్విభోః । యుగక్ర
మభువోవర్ణాన్ యుగపద్వహసేస్వయం॥ ౯౧౨॥

సురాసురార్చితాధన్యా తుంగమంగళపాలికా। చరాచ
రాశ్రితామాన్య రంగపుంగవపాదుకా॥ ౯౧౩॥

పద్మేవమంగళపరిత్స్వారం సంసారసంతతేః। దురితక్షేపి
కాభూయాత్పాదుకా రంగభూపతేః॥ ౯౧౪॥

అనన్యశరణస్సీద న్ననంతక్లేశసాగరే । శరణంచరణ
త్రాణంరంగనాధస్య సంశ్రయే॥ ౯౧౫॥

ప్రతిభాయాః పరంతత్వంబిభ్రతీపద్మలోచనం । పశ్య
మాయామవస్థాయాం పాదుకేముహ్యతోమమ॥ ౯౧౬॥

యామాహుఃశ్రియతి యాంధత్తేయైన యాత్యాయయాచ్ఛయా।
యాస్యమానాయయై వాన్యాసామామవతుపాదుకా॥ ౯౧౭॥

చర్యానశ్శౌరిపాదుత్వం ప్రాయశ్చిత్తేష్వనుత్తమా।
నివేశ్యసేతతస్సద్భిః ప్రాయశ్చిత్తేష్వనుత్తమా॥ ౯౧౮॥

రామపాదగతాభాసా సాభాతాగతపామరా। కాదు
పానంచకాసత్యా త్యాసకాంచనపాదుకా॥ ౯౧౯॥

బాఢాఘాలీస్ఫుటతుచ్ఛేగాదాభానాయపుల్లఖే ! నమహా
ధౌశఠజిచ్ఛూడాంవృణోపిహాటిపాదుకే॥ ౯౨౦॥

సాభూపా రామపారస్థా విభూపాస్తిసపారతా । తార
పానకృపాద్యస్తిపూరపా రామపాదుకా॥ ౯౨౧॥

కారికానవయాత్రా యాగేయాస్యసభానుభా । పాద
పాహాహాసిద్ధాసి యజ్ఞాయమమపాంజసా॥ ౯౨౨॥

సరాఘవాశ్రుతౌ దృష్ట్వా పాదుకానన్యపానన । సలా
ఘవాగతౌ శ్లిష్టా స్వాకుర్త్యే వదుపానసా॥ ౯౨౩॥

కావ్యాయాస్థితమావర్గవ్యాజయాతగమార్గకా । కా
మకాజగతస్థిస్సత్త్యైరంగపుంగవపాదుకా॥ ౯౨౪॥

నురకార్యకరీ దేవిరంగధుర్యస్యపాదుకా । కామదాకలి
తా దేశా చరంతీసాధువర్త్మసు॥ ౯౨౫॥

భరతారాధితాం తారాం వందే రాఘవపాదుకాం । భవతా
పాధితాంతానాం వంద్యాం రాజీవమేదురాం॥ ౯౨౬॥

కాదుపాస్యసదాలోకాకాలోదావ్యాతదామకా । కామ
దాధ్వరిరసాకా కాసారంగేశపాదుకా॥ ౯౨౭॥

పాపాపూపారపాళీపాత్రిపాదీపాదపాదపా । కృపాకూ
పాజపాలాపాస్వాపామాపాన్నప్రపాశిపా॥ ౯౨౮॥

స్థిరాగసాం సదారాధ్యా విహతాకతతామతా । సత్వా
దుకే నరాసామా రంగరాజపదం నయ॥ ౯౨౯॥

స్థితాసమయరాజత్పాగతతామోదకే గవి । దురంహ
సాంసన్నతాదా సాద్యాతావకరాసరా॥ ౯30॥

లోకతారాకామచారా కవిరాజసురావచా । తాతా
గతే పాదరామా రాజతే రామపాదుకా॥ ౯3౧॥

జయామపాపామయాజయామమే । దుదుహే మయా
మహేశకాకాశహేమపాదుకామమకాదుపా॥ ౯3౨॥

పాపాదపాపాదపాపాపాదపాదదపాదపా । దపాదపా
పాదపాదపాదపాదదపాదపా॥ ౯33॥

క్షోపోద్దీరక్షపాపేపి కృపాపాపోపపాదికా । పూదపా
దోదకాపాదోద్దీపికాకాపిపాదుకా॥ ౯౩౪॥

తతాతత్తాతిత త్తేతాతాత తీతేతితాతితుత్। తత్తత్తా
తతితతాతతే తాత్తేతతాతుతా॥ ౯౩౫॥

యాయాయాయాయాయాయాయాయాయాయాయా
యాయాయాయా। యాయాయాయాయాయాయాయాయాయా
యాయాయాయాయాయా॥ ౯౩౬॥

రఘుపతిచరణావనితదా విరచితసంచరణావనీపథే। కృత
పరిచరణావనీపకైర్నిగమైర్ముఖైశ్చరణావనీగతా॥ ౯౩౭॥

దత్తకేళిజగత్కల్పనా నాటికా రంగిణా రంగిణా రంగిణా
రంగిణా । తాదృశే గాధిపుత్రాధ్వరే త్వాం వినా పాదుకాపాదు
కాపాఽకాపాదుకా॥ ౯౩౮॥

పాదపాపాదపాపాదపాపాదపాపాదపా పాదపాపా
దపాపాదపా । పాదపాపాదపాపాదపాపాదపాపాదపాపాదపా
పాదపాపాదపా॥ ౯౩౯॥

సాకేతత్రాణవేళా జనితతతనిజప్రాంగణశ్రీప్రభాసా
సాభాప్రశ్రీరటవ్యా మియమమమమియ మివ్యావముచ్ఛేదిలాసా॥
సాలాదిచ్ఛేదతిగ్మావమమయురువహ్రీకరస్యామరాసా।
సారామస్యాంఘ్రిముఖ్యాజతి నవనిజన్మాలమూత్రాతకేసా॥ ౯౪౧

రమ్యే వేశ్మని పాపరాతి నభిదా స్వాన్తర్తకీనాయికానాం
తుంకర్ణా దుర్గ్రహాలనభియాం పాహంతనాధీకృతా॥ ౯౪౨॥

సత్యాటత్ఖమిగాసూతాప సతపో ఽప్రంభభూయత్రికా
కానిత్స్వరగమనకేళినియేగాన్ప్రతాపాదుకా॥ ౯౪౩॥

శ్రీసంవేదనకర్మకృత్వ్యసుతావన్యామృధ్ఞే న్యస్ఫుటశ్రీ
పాదానవిస్త్రితాసిసుస్సిత్వం గేయ మా యునా। వేదాంతా

మభవాతిపాతిసుతను స్సాంద్రదేహ్యభావప్రదేకస్థావాచ్యుత దివ్య
దాన్యసంమతిః ప్రాగస్థసీతాధన॥ ౯౪౪॥

కనకపీఠానివిష్ఠతనుః కిస్తుదాసుమతిదాయనిజానుభవస్పృ
తా।విధిశివప్రముఖైః అభివందితా విజయతే రఘుపుంగవపాదుకా॥

దీనగోపీ జనక్లిష్టా భీనుత్సదారామ పాదావనిస్యాను
భావస్థితా। ఏధితేవశ్యముత్తారభావశ్రితా కేజసా తేనఘుష్టింగ
తాపాలికా॥ ౯౪౫॥

ధామనిరాకృతతామనలోకాధార్భమఃస్త్రైర్వనతానిజవా
సై॥పాపమశేషమపాకురుషేమే పాదువిభూషితరాఘవపాదా॥

కృపానగ్రతాతనుభూరదుష్టా మధ్యారుచా పారిః జా
మభూపాపాదావనిస్త్యనసుఖే నఃత్సప్తాకాంత్యానమేతాధిక్స
తానికోధా॥ ౯౪౭॥

సారనసౌఖ్యనమేతాఖ్యాతా పదపాభువిస్యాజ్ఞాం। పా
హనకార్యవనాశా ధీతావసుదానవన్యాసా॥ ౯౪౯॥

సాన్యావనదాసు వరాధీశా వర్యకాసహసా। జ్ఞా
స్యావిభు పాదవతాఖ్యాతా మేనఖ్యసానరసా॥ ౯౫౦॥

తారస్థారరరన్యరరసభరరా పాపదావనిసారా। ధీరస్స్వై
రచరస్థిర రఘువుతపాసరతిరామసవా॥ ౯౫౧॥

చరమచరంచనియంతుశ్చరణావని దంపరేతిరాశౌరేః।
చరమపురుషార్థచిత్త్రైచరణావస్తిదిశసిచత్వరేషునతాం॥ ౯౫౨॥

ఇతి కవితార్కిక సింహస్య సర్వతంత్ర స్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకాసహస్రే
చిత్రపద్ధతి స్త్రింశీ.

శ్రియైనమః.

శ్రీమతే నిగమాన్త మహాదేశికాయ నమః.

శ్రీరఙ్గనాథ పాదుకా సహస్రే

నిర్వేదపద్ధతి ప్రారంభః.

ప్రపద్యే పాదుకాం దేవీం పరవిద్యామివ స్వయం। యా మర్పయతి దీనానాం దయమానో జగద్గురుః॥ ౯౩౧॥

అపి జన్మని పాదుకే పరస్మిన్ననఘైః కర్మభిరీదృశో భవేయం। యది మే వినయేన రంగభర్తుస్సమయే త్వాం పదయోస్సమర్పయంతి॥ ౯౩౨॥

పరివర్తయితా పితామహాదీన్ త్వమివానం తమసావహత్యనేహా। అధునాపి న శౌరిపాదుకే త్వామనఘాలంబనమభ్యుపైతి చిత్తం॥ ౯౩౩॥

కమలాద్యపి తే నిధానిరీహే సులభే తిష్ఠతి రంగకోశమధ్యే। త్వయి తత్ప్రతిలంభనస్థితాయాం పరమన్విచ్ఛతి పాదుకే మనో మే॥ ౯౩౪॥

యద్యప్యహాంతరళధీ స్తవనస్మరేయం నన్నర్తుమర్హతి కథం భవతీ స్వయం మే। వత్సే విహారకుతుకం కలయత్యవస్థా నాథస్య కేశవపదావని వత్సలాయాః॥ ౯౩౫॥

మాతర్ముకుంద కరుణామపి నిహ్నువానాం కిం వా పరం కిమపి కిల్బిషతో మదీయాత్। గాఢం గృహీతచరణా గమనాపదేశాత్ తత్ప్రేరణప్రణయినీ భవ చేన్న లీలా॥ ౯౩౬॥

శ్రీవాసికాంచనకదావని కైటభారేః పాదారవిందమకరందనిషేవణేన। దేవి త్వదంతికజుషః కథమన్యథా మే। దీనాక్షరాణి న కృణోషి దయాధికా త్వం॥ ౯౩౭॥

మాతస్త్వదర్పితభరస్య ముకున్దపాదే భద్రేతరాణి యది నామ భవన్తి భూయః। కీర్తిః ప్రపన్నపరిరక్షణదీక్షితాయాః కిన్న త్రపేత తవ కాంచనపాదరక్షే॥ ౯౬౦॥

దౌవారికద్విరదసత్ప్రబలాంతరాయైః దూయేవ దావని దురాధ్యబిలప్రవేశైః। తద్రంగధామని రమాయధనోత్తరాయాం త్వయ్యేవ విశ్రమయ మాం త్వమనోరథం మే॥ ౯౬౧॥

వ్యాముహ్యతాం త్రివిధతాపమయే నిదాఘే మాయావిశేషజనితాసు మరీచికాసు। సంస్పృష్టశౌరిచరణా చరణావని త్వం స్థేయాస్త్వయం భవసి నఃశ్చరమేపుమర్ధే॥ ౯౬౨॥

అచ్ఛేద్యయా విషయవాగురయా నిబద్ధాన్ దీనాన్ జనార్దనపదావని సత్పథస్థా। ప్రాయః క్రమేణ భవతీ పరిగృహ్య మాశాశాకేన మోచయతి నః కృపయా సనాథా॥ ౯౬౩॥

సంభావితా చరణయోర్మణిపాదరక్షే దేవస్య రంగవసతేర్దయితా నను త్వం। కస్త్వాం నివారయితుమర్హతి యోజయన్తీం మాతస్సుతద్గుణగణేషు మమాపరాధాన్॥ ౯౬౪॥

కిం వా భవిష్యతి పరం కలుషైరవృత్తైః ఏతావతాప్యనుపజాత మనేహసా మే। ఏకాంతదస్తి యది పశ్యసి పాదుకే త్వం పద్మాసహాయ పదపఙ్కజభోగసామ్యం॥ ౯౬౫॥

వివిధవిషయచిన్తా సంతతాభిశ్చిరం మాం జనితకలుషమిద్ధం దేవి దుర్వాసనాభిః। పదసరసిజయోస్త్వం పాదుకే రంగభర్తుః పరిణతపరివాహైః పావనైర్వాపయేథాః॥ ౯౬౬॥

శరణముపగతస్త్వాం శార్ఙ్గిణః పాదరక్షే సకృదపి వినియుక్తం త్వత్సపర్యాధికారే। ప్రసరపి కథమేనం హస్తముత్తానయేయం ప్రసమదముదితానాం మానసానాం సమాజే॥ ౯౬౭॥

యతిభిః కుసుమైరివాహితైః కర్మకర్తృం యథావత్కృతిభిః పదగు
ణాత్తైః ప్రత్యవేయాం నిమిత్తైః । అవధిరసి యది త్వం తత్ర నై
మిత్తికానాం శరణమిహ నః కిం మే శౌరి పాదావని స్యాః ॥ ౯౬౮ ॥

అంతర్లీనైరఘపరికరైరావిలా చిత్తవృత్తిః శబ్దాదీనాం
పరవశతయా దుర్జయానీంద్రియాణి । విష్ణోః పాదప్రణయిని చిరా
దస్య మే దుఃఖసింధోః పారం ప్రాప్యం భవతి పరయా విద్యయా వా
త్వయా వా ॥ ౯౬౯ ॥

గోటూయూనాం మలయపవనే తస్కరాణాం హిమాం
శౌ దుర్వృత్తానాం సుచరితమయే సత్పథే త్వత్సనాథే । తత్త్వజ్ఞానే
తరళమనసాం శాఙ్గిణః పాదరక్షే । నిత్యోద్వేగో భవతి నియతేరీ
దృశీ దుర్వినీతిః ॥ ౯౭౦ ॥

కాలే జంతూన్కబళకరణైః కృత్రిమాకారయన్త్యాః ।
ఘోరం నాహం యమపటిమదోర్ఘోషమాకర్ణయేయం । శ్రీమద్ర
ంగేశ్వర చరణయోరంతరంగైః ప్రయుక్తం సేవాహ్వానం సపది
శృణుయాం పాదుకాసేవకేతి ॥ ౯౭౧ ॥

పాషాణకల్పమంతే పరిచితగౌతమపరిగ్రహన్యాయాత్ ।
పతితపరిచరణార్హాం పరిణమయ ముకుందపాదరక్షిణి మాం ॥ ౯౭౨ ॥

ఇతి కవితార్కికసింహస్య సర్వతంత్రస్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాంతాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరఙ్గనాథపాదుకాసహస్రే
నిర్వేదపద్ధతిః ఏకత్రింశీ.

శ్రియైనమః.

శ్రీమతే నిగమాన్తమహాదేశికాయనమః.

శ్రీరఙ్గనాథపాదుకాసహస్రే

ఫలపద్ధతి ర్ద్వాత్రింశీ ప్రారంభః.

ఉపాఖ్యాతాం తదాత్వేన వసిష్ఠాద్యైర్మహర్షిభిః । ఉపాయఫలయోః కాష్ఠాముపాసే రామపాదుకాం॥ ౯౭౩॥

నివిశేయ నిరంతరం ప్రతీతస్త్రిదశానాం విభవం తృణాయ మత్వా। సవిశేషపదేవి రంగభర్తుః పదలీలాకమలం సముద్వహంత్యాః॥ ౯౭౪॥

కిమహం మణిపాదుకే త్వయా మే సులభే రంగనిధౌ ప్రియాసనాథే । శరణాని పునః కదర్థయేయం కృపణద్వారదురాసికాదిదుఃఖైః। ౯౭౫॥

సకృదప్యనుభూయ రంగభర్తుస్త్వదుపశ్లేషమనోహరం పదాబ్జం । అపునర్భవకౌతుకం తదైవ ప్రశమం గచ్ఛతి పాదుకే మునీనాం॥ ౯౭౬॥

ఉపరిస్పరపాతినామమీషాం అనిదంపూర్వనిరూఢసంతతీనాం । భరతవ్యసనాదనూన సీమ్నాం దురితానాం మమ నిష్కృతిస్త్వమాసీః॥ ౯౭౭॥

త్వముపాసనసంప్రదాయ విద్భిస్సమయే సాత్వతసేవితే నియుక్తాః । భరతవ్రతినో భవాంబురాశిం కతిచిత్కాంచనపాదుకే తరంతి॥ ౯౭౮॥

అలమచ్యుతపాదుకే యథావద్భవతీయచ్ఛపదం త్వదేకధార్యం । ఇతరేతరభూషితం తదేతద్ద్వితయం సంవననాయ చేతసో నః॥ ౯౭౯॥

అనన్యసామాన్యతయా మురారేః రంగేష్వవాప్తేషు కిరీట
కోట్యైః । పాదావని త్వం నిజమేవ భాగం సర్వాత్మసాధారణ
కామనైషీః ॥ ౯౯౦ ॥

సమాశ్రితానాం మణిపాదుకే త్వాం విపశ్చితాం విష్ణుప
దేవ్యనాస్థా కథం పునస్తే కృతినో భజేరన్ వాసాదరం వాసవరా
జధాన్యాం ॥ ౯౯౧ ॥

విమృశ్య రంగేశ్వర పాదరక్షే వారక్రమమ్నాన మవార
ణీయం । పద్మాగృహే పిన్వ్యశతీ ప్రతీతా స్థూలేన రూపేణ వసుం
ధరా త్వాం ॥ ౯౯౨ ॥

అభిరక్షసి త్వం జనపాయనిధిం మణిపాదుకే మధుభిదశ్చరణం
అతఏవ దేవి తదనన్యధనాః శిరసా వహన్తి భవతీం కృతినః ॥ ౯౯౩ ॥

పదయుగమివ పాదుకే మురారే ర్భవతి విభూతిరకంటకా
త్వమేవ । కథమివ హృదయాని భావుకానాం త్వదనుభవాదుప
జాతకంటకాని ॥ ౯౯౪ ॥

జ్ఞానక్రియాభజనసీమవిదూరవృత్తే ర్వైదేశికస్య తదవా
ప్తికృతాం గుణానాం । మాలోమమాసి మధుసూదన పాదుకే
త్వం రంగే వహంతపతితా విధినైవపక్షైః ॥ ౯౯౫ ॥

రంగేశ్వరస్య యదితం మణిపాదరక్షే పాదారవిందయు
గళం భవతీసమేతం । పుంసాముపాసిత విలోచనపారణార్హం
క్షీరం తదేతదిహ శర్కరయా సమేతం ॥ ౯౯౬ ॥

కామాదిదోషరహితం త్వదనన్యకామాః కర్మత్రయోదశ
విధం పరిశీలయన్తః । పాదావని త్వదనుషంగవిశేషదృశ్యం ఏ
కాన్తినః పరిచరన్తి పదం మురారేః ॥ ౯౯౭ ॥

పూర్వోస్థితామభిభుజామథవా శ్రుతీనాం భద్రంగ రాజ
చరణావని వైభవం తే । అస్మాదృశామపి యది ప్రథితం తతస్స్యా
త్సౌలభ్యమంబ తదిదం తవ సార్వభౌమం ॥ ౯౯౮ ॥

స్వప్నేపి చేత్త్వమసి మూర్ధ్ని నిసన్నివిష్టా సమ్యమేవ ర
కమర్దన పాదరక్షే। స్థానే తదైతదిహ దేవి యతస్సమాధానం తో
విదుస్తమపి తాదృశబుద్ధిగమ్యం॥ ౯౮౯॥

బద్ధాంజలిః పరిచరన్ విషమేషు రంగి శ్రాణితాచ్యుతనిధిం
మణిపాదుకే త్వాం। తస్యాపి హంత తదృశో ధనినః పురస్తాదుత్తా
నయేయ సకదాపి కరం వికీర్ణం॥ ౯౯౦॥

త్వయ్యర్పితేన చరణేన సనాథభావాః పాదావని ప్రథితసా
త్త్వికభావదృశ్యాః। రంగేశవప్రదధతే ముహురంగహారాన్ రం
గమహీయుషి నటా ఇవ భావుకాస్తే॥ ౯౯౧॥

యేనస్థితా రసిము విధినాధునాత్వాం సేనైవ దేవి నియ
తం మమ సాంపరాయే। లక్ష్మీకరి ష్యసి పదాయ విరంగనాథం లక్ష్మీ
పదాంబురుహయో వరరంగలక్ష్యం॥ ౯౯౨॥

హరిచరణసరోజ శ్రీకాంజనానామనుకరణవిశేషే
రాత్మనై శ్రావణాన్యం। పరిణమయ దయార్ద్రా పాదుకే తాదృ
శం మాం భరతపరిషదంతర్వర్తిభిః ప్రేక్షణీయం॥ ౯౯౩॥

దురితమదనదుంతిద్దూరతః పాదుకే త్వం దనుజమథన
లీలా దేవతా మానయంతీ। అనితరశరణా నామగ్రిమా వ్యాన్య ఆస్తో
రపరిరణపవ్రాత్తైరగ్రతిస్సన్నిధేయాః॥ ౯౯౪॥

పరమనిగమగీతే పత్యంతౌ సమాప్తిని పదనమిపూ
ప్రాపయిత్వా ప్రపాహారం। జ్వలనమివ భవతో స్సమ్యగారోపయే
న్మాం ప్రథమపతనవశ్యైః పాదుకే రంగనాథః॥ ౯౯౫॥

పునరుదరనివాస చ్ఛేదనసవ్యసింధోః పులినమధివసే
యం పుణ్యమాబ్రహ్మలాభాత్। తరణిమతిశరీరః పాదుకేయ
త్రపుంసాం త్వామసి నిగమశాఖా శ్వేత-పరాళి రన్యం॥ ౯౯౬॥

బహువిధపురుషార్థ గ్రామసీమాస్తరేఖాం హరిచరణ

సరోజన్యాసధన్యామనన్యైః । భరతసమయుషీదాం పాదుకే భావయన్త్వాం శతమిహ శరదస్తి ప్రావృషేయం సమృద్ధిః॥ ౯౯౭॥

తిలకయ శిరసో మే శౌరిపాదావని త్వాం భజసి మనసి నిత్యం భూమికాం భావనాఖ్యాం వచసి చ విభవైస్స్వైర్వ్యక్తిసిద్ధిం ప్రయాతా తదిహ పరిణతం మే తాదృశం భాగధేయం॥ ౯౯౮॥

అజని చిరమదీయాహంత దేహేంద్రియాదిస్తదను తదధికస్సన్నిద్దృశోహం బభూవ। అథ భగవత ఏవాభూవమర్థాదిదానీం తవ పునరహమాసం పాదుకే ధన్యజన్మా॥ ౯౯౯॥

త్వయ్యాయత్తౌ భగవతి శిలాభస్మనోః ప్రాణదానాదాస్త్రీబాలం ప్రథితవిభవౌ పాదపద్మౌ మురారేః । త్వామేవాహం శిరసి నిహితామద్య పశ్యామ్యదైన్యాద్ దాత్రీమాధారాం జననిభవతీ మాత్మలాభప్రసూతిం॥ ౧౦౦౦॥

కథంకారం ఘృష్టీకరణవిమల యోగ్యం నిజపదం నిదధ్యాం గోశఃకులిశకఠినేస్మిన్ మనసి నః । స చేదేవం మధ్యే విశతి దయయా దేవి భవతీ నిజాక్రాన్తిక్షుణ్ణస్మరశరశిఖాకంటకతతిః॥ ౧౦౦౧॥

క్రీడాలోల్యం కిమపి సమయే పాదుకే పర్ధయంతీ విశ్వేశం త్వం గృహసి భవతీ నాటయోః శ్రీధరణ్యోః । మామప్యేవం జనయ మధుజిత్పాదసంచారతరంగం రంగం యా పావనయసి గురుభిర్యా రటేన త్వరంగం॥ ౧౦౦౨॥

ఇతి రంగధురీణపాదుకేయం స్తుతిలేశేన సహస్రశోపి విష్టా। సఫలం మమ జన్మ తావదేతద్ద్విగుణశాస్త్యమతః పరం కిమేతత్। మాతస్స్వరూపనివరంగ తత్ప్రవిషం ॥ వాచామసీమనిపదానని వైభవం తే। మోహాదభీష్టుతవతో మమ మందబుద్ధేర్బాల స్యసాహసమిదం దయయా సహేథాః॥ ౧౦౦౩॥

యేనామభక్తినియతాస్త్వాకనయోమదక్ష్యే మాతస్తువన్తి
మధుసూదనపాదుకే త్వాం లక్ష్మీంతానివిశనివేశిత మానసా
నాం తేషామహానసబహూనుమానసంభాకితాని॥ ౧౦౦౪॥

సంఘుష్టదివ్యసిస్త్వారయాస్వ్యసతాంగుణానాం శేసంతతిం సం
తమవిస్రవధయా న్విహోపమ।త్రరంగనాధ చరణావనితే స్తుతీనాం
ఎకాపదరంగసదనంసరిహాసారిణ్ణైనాం॥ ౧౦౦౫॥

క్షాంత్యైనమో మనసి జకేళిన జాతి కాన్తిరిత్యాకునాధ పదపంక
జయోరానన్యా। క్లేనిప్యూపదావని మయాసుమసంస్మరిత్రంసీ
తేవదేవిసనాకేనసీక్యేణ॥ ౧౦౦౬॥

మధుకైటభశంఖ ప్రకటేత్వాకిదాచిద్ధృగపి విసిహింతా
సంస్సానభూమ్యాత్త్మైవ। సూరిరియాముప జాతానుస్తేనే
త్వయియపరిచరణపరాస్తే పాదుకే పాస్తుకోనపూకః ౧౦౦౭॥

యాంకీర్తిత్వాధక్తి కతియాం పరాయుణాళవానీపరిపణవపదప్రా
ణానిత్రిత్రిప్రపదవిబృధనఙకేతభ్రాసినస్త్రాకోయద్వావిరవ
నిను నాన్తి ముచోదచోధంనిలాధమచరుంపేసహ్యాదయః॥

జయతియతిరాజసూక్తిః జయతిముకున్దస్య పాదుకాయుగ
ళీ। తదుభయధనాస్త్రివేదీం అవన్ధ్యయన్త్రా జయన్తి భువిసన్తః॥

ఇతి కవితార్కికసింహస్య సర్వతన్త్రస్వతన్త్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య శ్రీమద్వేదాన్తాచార్యస్య
కృతిషు శ్రీరంగనాథపాదుకాసహస్రే
ఫలపద్ధతి ద్వాత్రింశీ

శ్రీరఙ్గనాథపాదుకాసహస్రం సంపూర్ణమ్